

ELS CARDENALS, IL·LUMINATS PER L'ESPERIT, AFRONTEN LA TASCA D'ESCOLLIR NOU PONTÍFEX

Conclave en marxa

SUPLEMENT ESPECIAL:

P I L'alenada de l'Esperit

P II L'Esperit Sant i el conclave, per Mn. Joan Planellas

P III Cardenal Carles: «Per què no escollir un Papa americà?»

P IV-V Cardenal Martínez Sistach: «Cercarem algú amb una dimensió universal»

P VI Cardenal Amigo: «Déu parla per mediacions humanes»

P VII Anècdotes històriques, pel P. Benítez

P VIII Qüestions sobre el conclave, per Mn. Jordi Piquer

Al tancament d'aquesta edició, encara no s'havia fet pública la data de l'inici del conclave per escollir nou Papa. Tampoc no s'havia donat la xifra exacta dels cardenals electors, tot i que sí que s'havia confirmat la baixa de dos purpurats: l'indonesi Julius Riyadi Dar-

maatmadja, per malaltia, i el britànic Keith O'Brien, que va presentar la seva renúncia al govern pastoral de l'arxidiòcesi escocesa de Sant Andrews i Edimburg. El cardenal Lluís Martínez Sistach és l'únic purpurat català que participa al conclave. Com assenyala l'ar-

quebisbe de Barcelona, «hem de cercar la persona, sigui d'un continent o d'un altre. Hem de pensar en un candidat que pugui fer bé de Papa, que pugui exercir el ministeri petrí de la millor manera possible donada la situació de l'Església i del món actual».

Emotiu adéu de Benet XVI

Benet XVI es va acomiadar com «un pelegrí que comença la darrera etapa de la seva peregrinació en aquesta terra» davant una multitud de fidels congregats a la plaça principal de Castel Gandolfo el dijous 28 de febrer, en la que va ser la seva darrera aparició com a Pontífex des del balcó del palau apostòlic. El dia anterior, més de 150 mil persones van fer una abraçada de comiat a Benet XVI, el qual va confessar que «mai no s'ha sentit sol». **P 3-5**

Eulogi Broto ens parla dels reptes del nou Pontífex
P 6

CONGO: guerra permanent

P 8-9

Sumari

P 7 Entrevista a l'arquebisbe Mario Toso

P 21 Obra teatral sobre Francesc Castelló

P 24 La Passió de Reus estrena temporada

P 26 Testimoni del màrtir Pius Macià

P 30 Mn. Nicolau, perplex pels geocentristes

Editorial

La itinerància del pontificat

Joan Pau II va ser un Papa viatger. Aquests desplaçaments pontificis van ser criticats per alguns, però aplaudits per la majoria d'esglésies locals que trobaven en aquelles visites una ocasió propícia per refermar la fe i alhora un desvetllament notable de vocacions. Benet XVI va ser elegit als 78 anys i de seguida va dir que viatjaria molt menys que el seu predecessor. Però en canvi ha mantingut la mitjana de tres viatges per any, la mateixa que Joan Pau II quan tenia la seva edat. Han estat 24 viatges arreu del món, especialment per Europa, el Pròxim Orient, Amèrica i Àfrica. Aquests periples, amb trobades plenes d'emoció i profunditat, amb creients i no creients, configuren un pontificat itinerant, ben divers d'aquells temps en què el Papa es considerava «presoner del Vaticà». El proper Papa també haurà de viatjar (de moment ja té una cita amb els joves al Brasil el proper mes de juliol amb motiu de la JMJ). Podria arribar a residir el Papa fora de Roma? Aquesta pregunta s'ha plantejat al llarg de la història en temps difícils per al Successor de Pere com fou l'estada a Avinyó. I la resposta dels canonistes ha estat: *ubi est Papa ibi est Roma*. És a dir, allí on hi ha el Papa allí hi ha Roma. En el papat hi ha una realitat d'ordre espiritual i jurídic, el primat, i alhora una vinculació pastoral territorial, el bisbe de Roma. És com un precedent del que s'ha anomenat la *glocali-*

tat, la síntesi del que és universal i el que és local.

Aquesta itinerància del Pontífex màxim ajuda també a desfer la màgia del lloc. De ben segur que la Ciutat Eterna continuarà sent un referent lluminós i un focus molt important de pelegrinatges, però cal no oblidar, com deia el gran biblista Isidre Gomà, que l'Església no és un cercle amb el centre a Roma, sinó una el·lipse amb dos centres: Roma i Jerusalem. Cada vegada més emergeix una Església estesa d'Orient a Occident. D'altra banda, Benet XVI va recordar que el Col·legi Cardenalici havia de reflectir la unitat i la universalitat de l'Església. La internacionalització del Col·legi de Cardenals és creixent: 61 europeus, 33 americans, 11 africans, 11 asiàtics i 1 d'Oceania. Dels sis que va crear el mes de novembre passat cap no era europeu. Com diu el cardenal Carles arquebisbe emèrit de Barcelona en una entrevista exclusiva en aquest mateix número de *Catalunya Cristiana*: «Si la major part de catòlics viuen a Amèrica, per què no escollir un Papa d'allà?»

Sigui d'on sigui el proper Pastor de l'Església Universal, el seu probable caràcter itinerant continuarà sent una manifestació del seu caràcter de pelegrí pels camins del món que té la bella comesa de confirmar en la fe els seus germans.

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Curcó, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Mercedes De La Torre, ROMA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Josep M. Benítez, Margarita Borrull, Eulogi Broto, Joan Carrera, Gerard Carrion, Agustí Codinach, Antoni Coll, Bernabé Dalmau, F. Diego Espuny, Carmen García, Joan Guiteras, Josep M. Llop, Dani Majà, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Joan Piñol, Jordi Piquer, Joan Planellas, Quique, Josep Rius-Camps, Josep M. Sabé, Sebastià Taltavull, Lluís Serra, Valentí Serra, Andreu Sotorra, Pere Tena, Santiago Thió de Pol, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat

www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP

International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 125 €

Gibraltar i Portugal: 124,80 €

Resta d'Europa: 199,85 €

Amèrica i Àfrica: 237,86 €

Àsia i Oceania: 315,81 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Un nou llindar

La pregària fa de l'espera esperança!

Amb insistència, abans del seu comiat, ens ho ha demanat el nostre estimat Benet XVI. Ho ha demanat a tota l'Església des del moment en què la seva renúncia vol ajudar-nos a fer de l'espera d'un nou Papa un temps de pregària obert a l'esperança. Ell ha volgut romandre en la humilitat del silenci i mantenir-se en la confiança de la pregària. «En aquest moment —ha dit en la seva darrera audiència pública— hi ha en mi una gran confiança, perquè sé, sapiguem-ho tots, que la Paraula de veritat de l'Evangeli és la força de l'Església, és la seva vida. L'Evangeli purifica i renova, porta fruit allà on la comunitat dels creients l'escolta i acull la gràcia de Déu en la veritat i en la caritat. Aquesta és la meva

confiança, aquesta és la meva joia.»

Ara, tota l'Església prega amb confiança i ho fa esperançada des de la comunió i l'amor. Espera un nou Pastor que la presideixi i la confirmi en la unitat i en la caritat, l'ànima i la guii com ho fa Jesús, el Bon Pastor, amb el seu estil propi que l'identifiqui present i viu entre nosaltres. És l'esperança la qui ens ajuda a no defallir perquè ens projecta vers un futur que serà ple de Déu i viurem una nova benedicció per a tots els homes i dones del nostre temps. Ho diem perquè sabem i creiem que l'Esperit Sant no ha deixat mai la seva Església i vetlla sempre per ella.

La pregària és l'expressió d'una Església dempeus, una Església que, malgrat les adversitats, es manté

viva i vol ser fidel a l'encàrrec de Jesús d'anunciar a tot arreu l'Evangeli, de ser sal que dona el bon gust de la Paraula i del Pa de vida, de ser la llum que estén la seva claredat a tantes situacions de foscor que releguen les persones al desànim, al desencís, a la indiferència i als trencaments humans. En aquest clima de pregària, esperem que l'Esperit Sant ens faci el do del nou Pontífex que, presidint la comunió, ens encoratgi des del seu lideratge apostòlic com a Successor de Pere a servir incondicionalment l'Evangeli, perquè tothom pugui rebre i gaudir d'aquesta Bona Notícia, que és Jesús viu, que és sempre font de renovació personal i esperó de transformació social des de la veritat i la caritat.

Seguiu el seu blog

**Sebastià Taltavull
Anglada**

Bisbe auxiliar de
Barcelona

Benet XVI s'acomida com a pelegrí

El seu pontificat va concloure el 28 de febrer a les 20.00

Mercedes De La Torre C.
Ciutat del Vaticà

Benet XVI es va acomiadar com a «pelegrí que inicia l'última etapa del seu pelegrinatge en aquesta terra» davant d'una multitud de fidels congregats a la plaça principal de Castel Gandolfo el dijous 28 de febrer a les 17.37, en la que va ser la seva darrera aparició com a Pontífex des del balcó del palau apostòlic. En aquest moment va confessar: «Voldria encara, amb el meu cor, amb la meua ànima, amb les meves pregàries, amb les meves reflexions, amb tota la meua força interior, treballar pel bé comú i pel bé de l'Església i de la humanitat. I em sento molt acompanyat per la vostra simpatia.» Les últimes paraules que va dirigir a la humanitat van ser «anem endavant amb el Senyor, pel bé de l'Església i del món».

Abans de deixar el Vaticà, va fer la seva darrera piulada: «Gràcies pel vostre amor i suport. Sentiu sempre l'alegria de posar Crist al centre de la vostra vida.»

A les 17.00 va deixar el seu apartament pontifici, i la Guàrdia Suïssa el va acomiadar al Pati de Sant Damas amb un piquet d'honor. Hi eren pre-

sents el secretari d'Estat, el cardenal Tarcisio Bertone; el vicari del Papa per a la diòcesi de Roma, el cardenal Agostino Vallini, i el vicari per al Vaticà, el cardenal Angelo Comastri. A la cerimònia van assistir-hi nombroses persones que presten servei a la Santa Seu, acompanyats pels seus familiars, que van acollir el Papa entre aplaudiments.

Després, el Sant Pare, acompanyat pel seu secretari, l'arquebisbe Georg Ganswein, prefecte de la Casa Pontificia, es va dirigir amb cotxe cap a l'heliport on va saludar el degà del Col·legi Cardenalici, el cardenal Angelo Sodano. Després que l'helicòpter que el va transportar a Castel Gandolfo s'enlairés, les campanes de la basílica de Sant Pere i de les esglésies de Roma van repicar. A la plaça hi havia al voltant de 2.000 fidels.

L'helicòpter del Papa va sobrevolar la ciutat de Roma i va aterrar a l'heliport de Castel Gandolfo cap a les 17.23, on el van rebre el cardenal Giuseppe Bertello i l'arquebisbe Giuseppe Saccà, president i secretari general de la Governació del Vaticà; el director de les Viles Pontificies, Saverio Petrillo; el bisbe de la diòcesi d'Albano, Marcello Semeraro, i altres

«Sentiu sempre
l'alegria de posar
Crist al centre de
la vostra vida»

autoritats civils i religioses d'aquesta localitat.

Al matí, el Papa es va acomiadar personalment de 144 cardenals presents a la Sala Clementina del Vaticà. A l'inici de la cerimònia Benet XVI va pronunciar un breu discurs espontani en el qual va assegurar: «Continuaré a prop vostre amb la pregària, especialment en els propers dies perquè sigueu completament dòcils a l'acció de l'Esperit Sant en l'elecció del nou Papa. Que el Senyor us mostri què vol», i va prometre al futur Papa «reverència i obediència incondicionals». Per la seva banda, el degà del Col·legi Cardenalici, el cardenal Angelo Sodano, va subratllar el «profund afecte» amb el qual els cardenals han intentat acompanyar el Papa en el seu camí «revivint l'experiència dels deixebles

d'Emmaús els quals, després de caminar amb Jesús durant un tram del camí es van dir l'un a l'altre: "No s'abusava per casualitat el nostre cor, quan ens parlava durant el camí?"» I va concloure: «Sí, Sant Pare, sàpigueu que també s'abusava el nostre cor quan caminàvem amb vós en aquests darrers vuit anys. Avui volem, una altra vegada, expressar-vos tota la nostra gratitud» i «tots junts li repetim una frase típica de la seva estimada terra natal "Vergelt's Gott" (Que Déu li ho pagui!)».

El pontificat de Benet XVI va concloure el 28 de febrer a les 20.00 (hora de Roma). La Guàrdia Suïssa va deixar d'ocupar-se de la custòdia de la persona del Pontífex i va passar a servir el Col·legi Cardenalici. Durant el període de la Seu Vacant, el compte de Twitter @Pontifex estarà desactivat, una vegada elegit el nou Papa podrà, si ho vol, utilitzar-lo. Minuts després de les 20.00 els apartaments pontificis al Vaticà van ser segellats pel camarlenc, el cardenal Tarcisio Bertone, i l'endemà, el divendres 1 de març a les 12.30 el vicecamarlenc, Pier Luigi Celata, va realitzar una cerimònia similar a la cambra pontificia del Palau de Sant Joan del Laterà.

Més de 150.000 persones abracen el Papa

Emotiva audiència general de Benet XVI

Mercedes De La Torre C.
Ciutat del Vaticà

Més de 150 mil persones van fer una abraçada de comiat a Benet XVI, que ha estat el seu pastor en els darrers gairebé vuit anys, el qual va confessar que «mai no es va sentir sol». La ciutat de Roma es va despertar diferent el dimecres 27 de febrer del 2013. Pels carrers es veien rètols amb la foto de Benet XVI i la frase *Rimarrai sempre con noi. GRAZIE* («Sempre estaràs amb nosaltres. GRÀCIES»). Autobusos especials des de l'estació de trens principal de la capital italiana, Termini, fins a Sant Pere sortien cada tres minuts amb persones arribades des de diferents ciutats d'Itàlia i fins i tot de diferents països. Molts a Roma van canviar la jornada habitual de treball o d'estudi per acudir a aquesta cita, que va ser l'últim esdeveniment públic del pontificat de Benet XVI.

La zona dels voltants de la plaça de Sant Pere es va preparar per a l'important esdeveniment amb altaveus i pantalles al llarg de la Via della Conciliazione, així com els diferents llocs per transmetre l'esdeveniment en 24 idiomes per part dels més de 3.600 periodistes nous acreditats, procedents de 61 països. D'aquesta manera, volien descriure l'última audiència de Benet XVI en què es podien observar banderes de diferents països, de comunitats i institucions així com pancartes amb missatges d'afecte i agraïment.

A les 10.30 del matí el Papa va sortir per última vegada amb el papamòbil per l'arc de les campanes a la plaça de Sant Pere. Benet XVI va efectuar un recorregut més llarg de l'habitual per acomiadar-se de tothom. Se'l va veure content, serè, commogut per la quantitat de gent i per les mostres d'afecte. A les 11.00 va començar la catequesi i va confessar que estava «veritablement commogut», i va afegir espontàniament: «Veig una Església viva», per la qual cosa va rebre més aplaudiments i ovacions.

Així, Benet XVI va confessar: «Dintre meu hi ha molta confiança, perquè sé, perquè tots sabem, que la paraula de veritat de l'Evangeli és la força de l'Església, és la seva vida. L'Evangeli purifica i renova, dóna fruit, a tot arreu on la comunitat dels creients l'escolta i rep la gràcia de Déu en la veritat i en la caritat. Aquesta és la meua confiança, aquesta és la meua alegria», va assenyalar. A més, va remarcar: «El meu cor és ple de gratitud a Déu perquè no ha deixat mai que a la seva Església ni a mi ens faltin el consol,

Testimonis des de Roma

César Suárez Cajamarca, de Colòmbia, va explicar a *Catalunya Cristiana* que viure aquest moment a la plaça li va suposar tenir «sentiments contradictoris, ja que era la felicitat de poder veure'l per última vegada i escoltar-lo, però al mateix temps tristesa pel fet que era l'última audiència». I va afegir: «El que més em va agradar del seu missatge va ser com va respondre a totes les persones sobre la seva decisió i la manera en què va explicar què significava ser un Papa», tot i que va ressaltar el seu sentiment de «tristesa per saber que no hi serà més, però sempre sent conscient que va ser una gran decisió que no tots són capaços de prendre. És una cosa típica d'ell, es veu realment la gran persona que és pensant sempre en el bé de l'Església».

Luz Erika Limachi Mejía, de Bolívia, va ressaltar que tenia «una barreja d'emocions i benediccions. No puc creure que sigui a Roma vivint aquest esdeveniment històric, l'última audiència del nostre estimat papa Benet XVI, per la meua ment passen moments viscuts amb el Papa com la JMJ de Colònia 2005, Aparecida, el Brasil 2007 i ara 2013 a Roma». I va afegir que «les paraules del Papa van ser tan senzilles... era com si estiguéssim en una conversa d'amics. Va agrair a tothom la seva presència i sobretot va agrair al Creador el dia tan bonic que ens regalava». D'altra banda, va indicar que és «un gran exemple d'humilitat i de gran

amor a l'Església, perquè només tenint aquest encontre personal amb Crist es pot posar Déu en primer lloc, així ens ho transmet Benet XVI». També va apuntar: «Recordo que va ser molt difícil l'inici del seu pontificat, pel fet d'estar sempre darrere de l'ombra del nostre estimat Joan Pau II, però ha sabut guanyar-se l'afecte, l'admiració i el respecte perquè ha transmès tot el que sap en fets amb el seu exemple».

María Mercedes Guaita, d'Argentina, va destacar: «La renúncia del Papa m'ha agafat per sorpresa. Cada cop m'agradaven més les seves intervencions, els seus llibres, la seva presència, havia arribat a ser un Pare i un Pastor per a mi, un mestre, un guia.» I va afegir: «Les seves paraules d'adéu, la seva salutació, tranquil·litat, m'han commogut profundament, crec que és un home de Déu i em fa pena que no el tinguem més a la vista, tot i que crec que la seva oració i la seva intercessió seran molt importants». En el moment de l'última audiència ens va confessar: «He plorat d'emoció, de tristesa i d'agraïment a Déu per aquest regal que ha fet a la seva Església i a cadascun dels seus fills, veure'l tan fràgil i tan sencer m'ha provocat també una profunda admiració... Espero arribar a la seva edat amb la mateixa fidelitat al Senyor, amb la mateixa passió per servir l'Església i amb la mateixa serenitat.»

LA HUMILITAT PER
RECONÈIXER QUE ET
MANQUEN LES FORCES.

LA VALENTIA PER
TRENCAR LA INÈRCIA
HISTÒRICA.

TOT AIXÒ ÉS VERITAT, PERÒ
NOSALTRES QUE TENÍEM UN
SANT PARE, ARA TAMBE
TENIM UN SANT AVI.

la llum, l'amor», en referir-se als gairebé vuit anys de pontificat que va iniciar el 19 d'abril del 2005, període en el qual va afirmar: «He pogut percebre la seva presència tots els dies.»

En aquesta línia, Benet XVI va afegir que el seu pontificat «ha tingut moments d'alegria i de llum, però també moments difícils», i va assegurar: «M'he sentit com sant Pere amb els apòstols a la barca del llac de Galilea: el Senyor ens ha donat molts dies de sol i de brisa lleugera, dies en què la pesca ha estat abundant; també hi ha hagut moments en què les aigües estaven mogudes i el vent contrari, com en tota la història de l'Església, i el Senyor semblava dormir. Però sempre vaig saber que en aquella barca hi havia el Senyor i sempre he sabut que la barca de l'Església no és meva, no és nostra, sinó que és seva. I el Senyor no deixa que s'enfonsi: és Ell qui condueix, certament també a través dels homes que ha escollit, perquè així ho va voler. Aquesta ha estat una certesa que res no pot fer malbé».

D'altra banda, va recordar l'Any de la Fe que va proclamar per «enfortir la nostra fe en Déu en un context que sembla deixar-lo cada cop més en segon pla». En aquest moment va convidar tothom a «renovar la confiança ferma en el Senyor, a confiar-nos com a infants als braços de Déu, segurs que aquests braços ens sostenen sempre i són el que ens permet caminar cada dia, també entre les fatigues». Per això va destacar: «M'agradaria que cadascú se sentís estimat per aquest Déu que ha donat el seu Fill per nosaltres i ens ha mostrat l'amor sense límits. Voldria que cadascun de vosaltres sentís l'alegria de ser cristià.» A més, va ressaltar que «l'Església no és una organització, no és una associació amb fins religiosos o humanitaris, sinó un cos viu, una comunitat de germans i germanes en el Cos de Jesucrist, que ens uneix a tots», i va comentar que «experimentar l'Església d'aquesta manera i gairebé poder tocar amb les mans la força de la seva veritat i del seu amor és una font d'alegria, en un temps en què molts parlen de decadència. I, això no obstant, veiem com

David González

l'Església avui està viva».

D'altra banda, va remarcar novament que en els darrers mesos havia sentit que les forces li minvaven i va demanar a Déu amb insistència en l'oració la llum per prendre la decisió més justa no per al seu bé, sinó per al bé de l'Església. Així, va indicar que va fer aquest pas «amb plena consciència de la seva gravetat i també de la seva novetat, però amb una profunda serenitat d'ànim», perquè va destacar que «estimar l'Església significa també tenir el valor de prendre decisions difícils, patides, tenint sempre davant el bé de l'Església i no el d'un mateix».

«He pogut experimentar, i ho experimento precisament ara, que hom rep la pròpia vida quan la dóna», va subratllar Benet XVI, i va explicar que amb la seva decisió de renunciar a l'exercici del ministeri actiu no torna a la vida privada, a una vida de viatges, reunions, recepcions, conferències: «No abandono la creu, continuo d'una nova manera juntament

«Estimar l'Església significa també tenir el valor de prendre decisions difícils, patides, tenint sempre davant el bé de l'Església i no el d'un mateix»

amb el Senyor crucificat. No ostento la potestat de l'ofici per al govern de l'Església, sinó que continuo al servei de la pregària, per dir-ho així, al recinte de Sant Pere. Sant Benet, el nom del qual porto com a Papa, em servirà de gran exemple en això. Ell ens va mostrar el camí a una vida que, activa o passiva, pertany totalment a l'obra de Déu.»

Sobre la renúncia, el Pontífex va agrair

«el respecte i la comprensió», i va emfasitzar que «continuaré acompanyant el camí de l'Església amb la pregària i la reflexió, amb la dedicació al Senyor i a la seva Esposa, que he tractat de viure fins ara cada dia i voldria viure sempre», per la qual cosa ha demanat que es resi per ell i sobretot pels cardenals, «cridats a una comesa tan important, i pel nou Successor de l'Apòstol Pere: que el Senyor l'acompanyi amb la llum i el poder de l'Esperit».

En acabar l'última audiència Benet XVI va remarcar que «Déu guia la seva Església, la sosté sempre, i especialment en temps difícils», per la qual cosa va convidar a no perdre «mai aquesta visió de fe, que és l'única veritable visió del camí de l'Església i del món». I va concloure: «Que en el nostre cor, en el cor de cadascun de vosaltres, hi hagi sempre la certesa joiosa que el Senyor és al nostre costat, no ens abandona, és a prop nostre i ens embolcalla amb el seu amor.»

Últims dies a la Seu de Pere

Consistori ordinari públic (11 de febrer): «Després d'haver examinat davant Déu reiteradament la meva consciència, he arribat a la certesa que, per l'edat avançada, ja no tinc forces per exercir de manera adequada el ministeri petrí.»

Audiència general (13 de febrer): «Ho he fet amb plena llibertat pel bé de l'Església, després d'haver pregat durant molt de temps i d'haver examinat la meva consciència davant Déu, molt conscient de la importància d'aquest acte, però conscient alhora de no estar en condicions d'exercir el ministeri petrí amb la força que requereix.» «Avui no es pot ser cristià com una simple conseqüència del fet de viure en una societat que té arrels cristianes.»

Trobada amb els preveres i seminaristes de Roma (14 de febrer): «Tot i que ara em retiro, en la pregària estic sempre proper a tots vosaltres i estic segur també que vosaltres sereu propers a mi, encara que per al món romanguí amagat.» «Per als mitjans de comunicació, el Concili era una lluita política, una lluita de poder entre els diferents corrents dins de l'Església, i era evident que ells van prendre posició a favor de la part que els semblava més complaent amb el seu món.»

Dimecres de Cendra: «Viure la Quaresma en una comunió eclesial més intensa i evident, superant l'individualisme i rivalitats, és un signe humil i preciós per als qui estan allunyats de la fe o els indiferents.»

Àngelus (17 de febrer): «Jesús és la mà que Déu ha estès a l'home, l'ovella perduda, per portar-la a la salvació (...) no tinguem por, doncs, d'afrontar també nosaltres la lluita contra l'esperit del mal: l'important és que ho fem amb Ell, amb Crist, el vencedor.»

Carta al cardenal Gianfranco Ravasi (23 de febrer): «El Successor de Pere i els seus col·laboradors estan cridats a donar a l'Església i al món un testimoni clar de fe, i això és possible només gràcies a una profunda i estable immersió en el diàleg amb Déu.»

Paraules en concloure els exercicis espirituals de la Cúria romana (23 de febrer): «Sembla com si el diable volgués contaminar permanentment la creació, per contradir Déu i enfrontar la seva veritat i la seva bellesa.»

Últim Àngelus (24 de febrer): «El Senyor em crida a "pujar a la muntanya", a dedicar-me encara més a la pregària i a la meditació. Però això no significa abandonar l'Església, tot al contrari, si Déu m'ho demana és justament perquè jo pugui continuar servint-la amb la mateixa dedicació i el mateix amor amb què he fet fins ara, però d'una forma més adaptada a la meva edat.»

Última piulada (27 de febrer): «Gràcies pel vostre amor i el vostre suport. Sentiu sempre l'alegria de posar Crist al centre de la vostra vida.»

Última audiència (27 de febrer): «M'he sentit com sant Pere amb els apòstols a la barca del llac de Galilea: el Senyor ens ha donat molts dies de sol i de brisa lleugera, dies en què la pesca ha estat abundant; també hi ha hagut moments en què les aigües estaven agitades i el vent contrari, com en tota la història de l'Església, i el Senyor semblava dormir. Però sempre vaig saber que en aquella barca hi era el Senyor i sempre he sabut que la barca de l'Església no és meva, no és nostra, sinó que és la seva. I el Senyor no deixa que s'enfonsi.» «El Papa no està mai sol, ara ho torno a experimentar en una manera tan gran que toca el cor.» «No torno a la vida privada. No abandono la creu, segueixo estant d'una nova manera al costat del Senyor crucificat.» «Continuaré acompanyant el camí de l'Església amb la pregària i la reflexió.»

Comiat als cardenals (28 de febrer): «Entre vosaltres, entre el Col·legi de Cardenals, també hi ha el futur Papa, a qui ja des d'avui prometo la meva reverència i obediència incondicionals.»

Comiat a Castel Gandolfo (28 de febrer): «Sóc un simple pelegrí que afronta la seva etapa final a la terra. Però encara vull amb el meu cor, amb el meu amor, amb la meva pregària, amb la meua reflexió, amb totes les meves forces interiors, treballar pel bé comú i el bé de l'Església i de la humanitat.»

Els reptes del nou Pontífex

Per garantir el millor servei als fidels, el papa Benet XVI, com a Bisbe de Roma, no ha fet res més extraordinari que el que han de fer habitualment tots els bisbes, de totes les diòcesis del món.

Ara bé, el Bisbe de Roma és també cap de l'Església universal, i l'únic «Apòstol» en el qual resideix individualment la potestat suprema de l'Església (cànons. 331 a 333); i és des d'aquest punt de vista que la decisió de Benet XVI és una decisió històrica. No hi ha precedents; i moltes preguntes es formulen per primera vegada. Per tant, el papa Benet XVI ha estat un revolucionari, en el sentit de «novetat» i evolució que conté el terme. Aquest fet històric, a més, aportarà també el precedent necessari als Pontífexs del futur, per poder prendre una decisió similar, sense la pressió interna, personal i moral a la qual de ben segur s'ha autosotmès el papa Benet XVI abans de prendre la seva decisió i sentir, indubtablement, que estava canviant per sempre més un principi mil·lenari.

De cara als fidels, i des del més profund respecte a la decisió, el nou Pontífex haurà de ser actiu en diversos temes fonamentals:

- Augmentar el paper actiu de l'Església en favor de l'ecumenisme (càn. 383,3); pluralisme i unitat dins de l'Església poden anar de bracet; la unitat dels batejats és una assignatura pendent de fa massa temps, i en la qual moltes vegades s'han de superar qüestions més polítiques, que no pas pastorals.
- Millorar i estendre la formació dels batejats per acostar la fe a l'ànima personal, i les estructures de l'Església als laics com visualitzava el Concili Vaticà II. La formació és bàsica per a tots els fidels, per poder donar testimoni coherent i arguments, per poder dialogar amb el món i presentar l'atractiu del missatge de Jesús, per superar la «fe del carboner»; la for-

mació dels batejats ha de ser la base per a l'Església del futur. Els batejats han de ser actius i protagonistes de l'obra de Déu al món, i no mers espectadors. L'evangelí demana implicació i responsabilitat comuna, i en comunitat.

- Derivat de l'anterior, cal abordar el paper actiu dels laics, i dins dels laics, de la dona, en l'Església, en aplicació dels ensenyaments del Concili Vaticà II i del principi d'igualtat consagrat al Prefaci al Codi de Dret Canònic del 1983, i al cànion 208, que permet un paper més protagonista dels no ordenats en la gestió de la vida de l'Església.
- Acostar les estructures de decisió de l'Església als fidels, perquè les conguin, les entenguin i les sentin seves; mitjançant la potenciació de la tradició sinodal en les diòcesis i aconsellant certa democratització en decisions no magisterials i de gestió de les institucions menors de l'Església.
- Valorant el previst al cànion 752 davant les qüestions dogmàtiques fixades al cànion 750, recordar a tots els fidels que tots caben en l'Església, i acostar perquè tots els batejats la sentin seva.
- Finalment, concloure la campanya de transparència financera encetada per Benet XVI, i presentar la institució davant dels seus fidels amb tota la seva dimensió i complexitat econòmica, perquè també siguem conscients de la necessitat real de manteniment de l'Església (càn. 222) per part dels fidels. Uns fidels informats i que confien en la institució, faran més per l'Església i les seves necessitats.

Malgrat tot, el paper de l'Església catòlica i la Santa Seu al món no està adreçat només als fidels catòlics, sinó que la seva missió en aquest món s'exerceix davant de tothom, també dels no creients i no batejats (càn. 383, 4 punts), i aquesta missió obliga l'Església a pronunciar-se en tots els temes, tot

«El papa Benet XVI ha estat un revolucionari, en el sentit de "novetat" i evolució que conté el terme»

respectant la independència en matèries terrenals i la llibertat religiosa (càn. 227 i 748.2) de totes les persones.

Dintre d'aquest diàleg amb els no creients trobem alguns dels principals reptes del nou pontificat:

- Enfortir la transparència i credibilitat social de l'Església, «pels seus actes els coneixeràs» (Mt 7,16-7,20) i «la veritat us farà lliures» (Jn, 8, 31-42).
- Millorar les relacions amb l'islam, tant allunyat històricament de l'Església i d'Occident, i alhora tan proper, geogràficament i en parts doctrinals importants.
- La nova evangelització de pobles i territoris tradicionalment cristians, i que per difuminació des del materialisme, el relativisme i l'escepticisme, s'han apartat, no només de l'Església, sinó dels valors ètics tradicionalment cristians, de respecte del pròxim i de la comunitat.
- Enfortir el diàleg amb la societat civil, per exposar les raons de fons del magisteri de l'Església en temes com l'avortament, l'eutanàsia, etc., dels que massa vegades ens quedem en el titular, en la pancarta i en posicions immobiliàries sense baixar a presentar els arguments d'amor que hi ha. Amb arguments, el respecte a la posició pròpia es percep més fàcilment i s'aconsegueix millor, i és des d'aquesta presentació de certs problemes socials, que hi ha veus que demanen un nou concili ecumènic, si bé hi ha massa

Eulogi Broto Alonso

Professor de Dret
Canònic de l'Institut
Superior de Ciències
Religioses de Barcelona

punts del Concili Vaticà II encara per desenvolupar.

- Saber practicar la justícia des de l'exemple, també en els problemes interns i humans de l'Església; la justícia és sempre el primer pas cap a la pau i la reconciliació, per convertir els fusells en gerros per a flors.

A més, també té un destacat paper com a cap de l'Estat de la Ciutat del Vaticà, estat sobirà amb personalitat internacional de dret públic, diferent de la Santa Seu, i internacionalment reconeguda. En aquest aspecte, els principals reptes semblen:

- Mantenir la independència i llibertat de la Santa Seu i la Ciutat del Vaticà a escala internacional, per poder mantenir l'actiu paper mediador, pacificador i diplomàtic de l'Església davant dels conflictes bèl·lics del nostre món.
- Intervenir decididament i activa en la pacificació de Terra Santa, una necessitat per la simbologia que suposa per als cristians, i un imperatiu per la realitat que cal aconseguir la pau en aquest territori per poder abordar amb una mica d'esperança i definitivament, la pau mundial.
- Garantir el finançament de l'Estat Vaticà i dels museus vaticans per conservar les obres d'art creades per tants artistes en devoció de Déu i la transcendència. La mística que va generar la concepció de moltes d'aquestes obres, les fa, a més, ponts simbòlics per a l'espiritualitat del futur, i s'han de conservar per a aquest fi.
- Millorar la imatge de la institució per enfortir les vocacions, que és un dels problemes més greus que es presenta per a l'Església de cara al futur.
- Aportar l'ètica cristiana a un món globalitzat i de procedències diverses, i tantes vegades allunyades de les arrels cristianes a les quals estem acostumats els europeus. El respecte a la vida, a la dignitat dels germans, la generositat davant dels menys afavorits, el respecte a la creació i al planeta, són principis que l'Església ha d'enfortir i presentar en l'àmbit internacional, encara que no sigui només pel seu origen cristià. De vegades un referent humanista faria més comprensible per als no catòlics i no religiosos el paper i finalitat de l'Església en aquest món.
- Presentar l'Església com a institució d'asil, per garantir la llibertat personal de tots els homes i, entre aquests, defensar enèrgicament els cristians d'Àfrica contra les persecucions que pateixen.

La renúncia del Papa esdevé el gest més modern que podíem esperar, i ha de servir per portar un Papa de tots i per a tots, escollit pels dos terços dels cardenals electors com a garantia d'universalitat i de representativitat de totes les comunitats catòliques del món, ben adreçat al principi bàsic de l'Església en aquest món, que és la salvació de les ànimes de tots i cadascun dels fidels, càn. 1752,2. Com a successor de sant Pere, que el nou Pontífex sigui alhora proper, enèrgic, «humà» i pastor de tots els batejats.

* Totes les referències a cànons ho són al Codi de Dret Canònic.

«La persona és imatge de la Trinitat i, com a tal, està estructurada a partir del do»

Mons. Mario Toso, arquebisbe secretari del Pontifici Consell de Justícia i Pau

Gerard Carrion

Els dies 11 i 12 de febrer passat van tenir lloc a la Facultat de Teologia de Catalunya les Jornades d'Ètica i món contemporani, organitzades pel Seminari de Doctrina i Acció Social de l'Església (SEDASE) del Departament de Teologia Moral, amb el títol *Economia del desig, economia de la necessitat*. Hi van participar el Dr. Francesc Cabana (president de l'Ateneu Barcelonès i economista), el Dr. Alfredo Pastor (professor de l'IESE, Càtedra IESE-Banc de Sabadell d'Economies Emergents), el Dr. Guillem López Casanovas (professor d'Economia, Universitat Pompeu Fabra) i Mons. Mario Toso (arquebisbe secretari del Pontifici Consell Justícia i Pau), entre d'altres. Durant la seva estada a Barcelona, Mons. Toso va concedir una entrevista conjunta a *Catalunya Cristiana*, Ràdio Estel i l'agència de notícies Flama.info.

Permeti'm una primera pregunta obligada. Era previsible la decisió del papa Benet XVI de renunciar al seu pontificat? Quines conseqüències pot tenir per a l'Església?

Coneixent Benet XVI, coneixent els seus estudis, coneixent també la possibilitat que trobem en el Dret canònic, la renúncia del Papa no era previsible en un termini curt, però no era absolutament descartable una elecció d'aquestes característiques. La renúncia de Benet XVI ha estat feta amb plena consciència, sobre la base de la responsabilitat. I, per tant, podem pensar que més enllà de les conseqüències, Benet XVI pensa que fa un bé a l'Església.

El Pontifici Consell de Justícia i Pau fa en aquests moments de crisi econòmica alguna acció concreta i especial per incidir en bé d'aquells que en pateixen les conseqüències de forma dramàtica?

El Pontifici Consell de Justícia i Pau s'ha interessat des de fa temps per l'abast d'aquesta crisi econòmica que colpeja gran part del món i, de forma particular, Europa. Se n'ha interessat particularment amb les reflexions que van ser publicades l'octubre del 2011. Aquestes reflexions porten el títol de *Per una reforma del sistema financer en la perspectiva d'una autoritat pública amb competència universal*.

Benet XVI, a *Caritas in veritate*, fa referència a la lògica del do i de la gratuïtat per humanitzar les relacions econòmiques. Vostè va parlar, a les jornades, d'*Economia del do en l'economia de mercat*, ens podria fer una descripció pràctica d'aquesta proposta?

Les conseqüències pràctiques d'aquesta proposta són, en essència, que cal restituir a l'interior de les relacions econòmiques i financeres el sentit que aquesta activitat no és només resposta a interessos, sinó que ha d'estar al servei de la persona. La

Agustí Codinach

persona és imatge de la Trinitat i, com a tal, està estructurada a partir del do. Les seves activitats financeres i econòmiques també han de portar el segell del do.

Li sembla que, centrats en la crisi que afecta la societat europea, correm el risc de desatendre aquells pobles que secularment viuen sotmesos per la misèria de mitjans?

Crec que sí, en el sentit que si els pobles d'Europa no creixen de manera sostenible es veurà afectada la seva contribució als països pobres. *Caritas in veritate* dedica un apartat específic a dir que els països rics han de contribuir a organitzar el seu sistema de seguretat social educant la societat civil en la perspectiva d'una societat mundial; quan això no es fa així, disminueix la possibilitat del seu ajut a pobles més pobres.

El papa Joan Pau II parlava de les «estructures de pecat» que dificulten la vida social. Creu que, malgrat tot, aquestes estructures poden ser humanitzades amb la Doctrina Social de l'Església?

Caritas in veritate parla d'una realitat una mica diferent que s'assembla al que Joan Pau II anomenava «estructures de pecat». Segons Benet XVI, avui és estructura de pecat el fet que s'absolutitzi el profit a breu termini, perquè aquest objectiu acaba instrumentalitzant les finances amb el profit pel profit. Mentre que les finances han de conrear les seva responsabilitat social, han d'estar al servei del bé comú, de l'economia real, de les famílies, de les empreses, de la comunitat local.

La Doctrina Social de l'Església ens recorda que els drets de les nacions no són altra cosa que els

«El Pontifici Consell de Justícia i Pau s'ha interessat des de fa temps per l'abast d'aquesta crisi econòmica»

drets individuals aplicats a escala col·lectiva. Quina ha de ser la nostra aportació com a cristians catalans?

Jo responc a partir del pensament de la Doctrina Social de l'Església. Cercar d'augmentar el grau de la pròpia sobirania no és de per si il·legítim i ha d'estar basat en una millor realització del bé comú, de la pròpia terra, de la pròpia gent, de les pròpies institucions. Naturalment avui promoure la sobirania d'un poble o d'un grup s'ha de fer en el context de globalització en el qual l'absolutització de la sobirania no té sentit.

CASA GAY

SERVEI DE LLOGUER
Des del 1860

C/ Puigcerdà, 100-102
08019 Barcelona

Tel. 933 080 104 - Fax 933 087 193

Lloguer de: cadires, taules, tarimes, passarel·les, tanques metàl·liques, parament de taula, estovalles, peanyes per a protocol, penja-robes...

Muntatge de: festes, concerts, reunions, exàmens, congressos, conferències, desfilades de modes, banquets i tota classe d'actes a petita o gran escala.

CASA GAY Vendes Hostaleria: c/ Roger de Llúria, 12-14 - 08010 Barcelona - Tel. 933 181 495
Servei de lloguer: c/ Puigcerdà, 100-102 - 08019 Barcelona - Tel. 933 080 104

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

La guerra que portem al mòbil

Una conferència organitzada per Justícia i Pau i Cristianisme i Justícia reflexiona sobre el sagnant conflicte al Congo

Imatge del documental «Sang al mòbil»

Joan Piñol

Un conflicte que tenyeix de sang els mòbils que fem servir cada dia. És possible que la indústria del telèfon mòbil estigui alimentant una guerra que ja ha produït més de 5 milions de morts en els últims 16 anys? La resposta és tan dura com sincera: sí, és possible. Estem parlant de la guerra a la República Democràtica del Congo, al centre de l'Àfrica. Un mineral imprescindible per fabricar els mòbils, el coltan, es troba en grans quantitats al Congo i és l'objecte del desig de moltes empreses.

Les entitats Cristianisme i Justícia juntament amb Justícia i Pau van organitzar una conferència per analitzar les raons d'aquesta guerra i la relació amb els mòbils. La xerrada s'emmarcava dins els anomenats Dilluns dels Drets Humans, que tenen lloc als Jesuïtes del carrer Casp de Barcelona. Els ponents eren Òscar Mateos, responsable de l'Àrea Social del Centre d'Estudis Cristianisme i Justícia, i Javier Prieto, membre de Justícia i Pau i de la Xarxa d'Entitats per la RD Congo.

El professor Mateos va ser l'encarregat de presentar el context històric i cultural del conflicte al Congo. El país va ser colonitzat durant el segle XIX per les forces belgues del rei Leopold I que va prendre el territori com a propietat privada. A principis del segle XX, el parlament belga va treure la propietat al rei i va deixar el Congo com a territori de l'estat, i va passar a ser administrat pel govern. Així es posava fi al mandat del rei que havia destruït bona part del país i havia causat gairebé 10 milions de víctimes mortals a causa de la crueltat emprada per sotmetre els habitants. Finalment, el 1960 el país es va independitzar. La inestabilitat de la república va ser creixent i durant els anys 90 ja va patir una guerra civil sagnant. Tan-

mateix, el conflicte no es va agreujar fins fa uns anys en què diversos grups armats es van disputar amb les forces del govern la possessió dels territoris de l'est del país. És en aquesta zona on es concentren els jaciments de coltan.

Un conflicte internacional

La guerra s'ha internacionalitzat molt perquè els països veïns, sobretot Rwanda i Uganda, han intervingut activament en els combats. «Molts rwandesos van fugir a l'est del Congo després del genocidi i ara Rwanda aspira a annexionar aquests territoris», va explicar Mateos. La complexitat de la guerra es fa evident en contemplar la multitud d'actors que hi intervenen i la magnitud de les xifres de víctimes que s'esgrimeixen. «Aquesta és una guerra en xarxa i no és merament un conflicte ètnic ni tampoc exclusivament de recursos naturals però tots aquests factors hi intervenen», va opinar Mateos. Al darrere també hi ha la problemàtica derivada de la tinença de la terra, causes econòmiques i l'impacte de les masses de refugiats rwandesos al país.

Enmig de tota aquesta complexitat, trobem un altre factor essencial que cal abordar: la presència de Nacions Unides al Congo. Allà hi ha la missió militar més gran que té desplegada l'organisme internacional. Un total de 20 mil soldats de diferents països es troben al país africà. En contra del que pugui semblar, aquesta presència és més part del problema que no pas de la solució, en paraules de Mateos. S'han rebut centenars de queixes que acusen els cascos blaus de violacions i pillatges. Igualment, els experts que van participar a la conferència de Cristianisme i Justícia van considerar que Nacions Unides no exigeix al govern rwandès cap mena de control sobre les accions

el Brasil i Austràlia però el coltan que extreuen és de menor qualitat que el congolès.

Prieto va dibuixar extensament la cadena mundial que segueix el mineral. Miners autònoms, nens semi-esclavitzats, guerrilles i petits empresaris extreuen el coltan a l'est del Congo de manera artesanal i sense maquinària. Després, el revenen a empreses més grans a les ciutats congolese. Aquestes, alhora, transporten el mineral a la Xina, on es fabriquen els condensadors per als mòbils. Allà les empreses europees i americanes compren els condensadors i fabriquen els aparells mòbils que venen per tot el món. La quantitat de diners que mou aquesta xarxa és enorme i el marge de beneficis per a les empreses és molt elevat. És en aquest aspecte que els experts consideren que el coltan manté el conflicte viu. Segons la Unió Europea, el tàntal és un dels 14 minerals indispensables per a la nostra economia.

Tot i aquesta «febre del coltan» entre els habitants de l'est del Congo, Prieto recorda que es tracta de l'anomenada trampa de la pobresa. Els diners que obtenen els congolese es destinen a necessitats bàsiques com ara la maquinària necessària per a la mineria, menjar, transport, etc. Realment no reverteix en cap millora de l'economia del país i del seu benestar. A més, tota la zona està sota el control de diferents bandes paramilitars que han imposat la militarització de tota l'economia. «Les autoritats de l'estat del Congo no tenen cap control efectiu sobre la zona i per això imposar sancions econòmiques al país no tindria cap efecte», explica Prieto.

El paper dels consumidors

Davant d'aquest trist panorama, què hi poden fer els ciutadans? Els conferencians de la xerrada sobre el Congo van recordar que el principal poder rau en el fet de ser consumidors. «El poder dels consumidors és enorme», va dir Prieto. Les diferents organitzacions ja han aconseguit un pas important. Es tracta de l'aprovació de la Llei Dodd-Frank als Estats Units, que obliga les empreses que extreguin minerals (entre ells l'or, l'estany i el coltan) a demostrar que han controlat la cadena de subministrament perquè no es produeixin violacions dels drets humans.

Així doncs, s'obliga que les companyies efectuïn un procés conegut com a traçabilitat, és a dir, s'exigeix que tracin el recorregut que fa el mineral entre l'extracció i l'ús. Prieto va apuntar que la principal mesura que tenen els ciutadans és pressionar les empreses perquè analitzin com obtenen els minerals. Quan la Llei s'apliqui els consumidors podran saber quines empreses han «netejat» els seus canals d'obtenció del mineral i quines no. Amb tot, Prieto va qualificar la Llei de «primer pas en la bona direcció i una esperança per al futur».

Durant el torn de paraules va haver-hi una intervenció particularment emotiva. Es tractava d'una religiosa que havia passat vint anys treballant al Congo. Va relatar la duresa de la vida en aquell país i va explicar les condicions en què vivia la població sota l'amenaça de la guerra i la violència. Va concloure posant de manifest la gran contradicció en què viuen molts països al món: «Al Congo viuen la misèria de ser rics en recursos naturals.»

«El coltan és el està considerat per la UE com un dels 14 minerals imprescindibles per a l'economia europea»

«Al Congo viuen la misèria de ser rics en recursos naturals»

que duu a terme a l'est del Congo. El president de Rwanda, Paul Kagame, ha impulsat un gran creixement econòmic al país però moltes organitzacions en qüestionen els mètodes.

Per la seva part, Javier Prieto va reflexionar sobre com els ciutadans del primer món poden influir en el conflicte. En especial, va tractar la relació entre els mòbils i la guerra del Congo. Aquest era el principal punt de la conferència perquè lligava la realitat del conflicte amb la nostra vida quotidiana. En essència, aquesta és la premissa que conté un documental estrenat fa poc que duu per títol *Sang al mòbil*.

En aquest sentit, Prieto va explicar que una de les peces essencials dels mòbils i dels moderns *smartphones* (telèfons intel·ligents amb internet) està construïda a partir del tàntal, que s'extreu del coltan. El Congo produeix només el 13% de tot el coltan del món però es calcula que entre un 65% i un 80% de les reserves mundials d'aquest mineral es troben al país africà. Els altres dos principals productors són

«Quim Vallmajó va posar la veritat per davant de la vida i la mort»

Joan Carrero Saralegui, president de la Fundació S'Olivar i expert en el conflicte als Grans Llacs

Carme Munté

El lloc web de la Fundació S'Olivar, en el qual la manipulació informativa sobre el conflicte als Grans Llacs ocupa un espai destacat, ve encapçalat amb una frase de Mahatma Gandhi. Una frase que Joan Carrero Saralegui, president de la Fundació, ha fet seva: «Em sento germà de tots i, per ser feliç, tinc necessitat de veure feliç el més petit de tots els meus semblants.» «Precisament per això», diu Joan Carrero, «darrerament estic prenent consciència que no podré ser feliç en aquesta vida davant tanta injustícia i que, acompanyant les víctimes, he de trobar un reducte íntim de felicitat que ningú no em pugui robar...» Seguint l'exemple de Jesús, que mai no va callar davant les injustícies, Joan Carrero continua desvetllant noms, cognoms i interessos ocults darrera del conflicte que des de fa vint anys es desenvolupa a Rwanda i a la RD del Congo.

El missioner empordanès Joaquim Vallmajó, Pare Blanc, va ser assassinat a Rwanda el 1994. Després d'ell van venir altres assassinats d'espanyols: el 1996, quatre germans maristes; el 1997 la cooperant manresana Flors Sirera i dos membres més de Metges del Món, i el 2000 el sacerdot diocesà de Sant Sebastià Isidro Uzcudun. Per què s'havien convertit en testimonis incòmodes per als membres de l'Exèrcit Patriòtic Rwandès, sota l'autoritat del general tutsi Paul Kagame?

Totes aquestes morts estan relacionades perquè es tractava d'eliminar testimonis. En el meu darrer llibre, *La hora de los grandes «filántropos»* (Editorial Milenio), transcripció íntegra una carta de Paul Kagame en la qual diu que és fonamental eliminar la mirada occidental en aquest conflicte perquè entorpeix el seu pla sobre el Congo. Per tant, calia eliminar totes aquestes mirades lúcides de gent com Joaquim Vallmajó, Flors Sirera..., que coneixien els crims i la manipulació informativa de l'FPR (Front Patriòtic Rwandès). En aquest sentit, Josep M. Bonet, amic personal de Joaquim Vallmajó, va testificar davant del jutge que el missioner català els feia arribar informacions perquè Amnistia Internacional o *El País* sabessin que «els tutsi han llançat una campanya mundial de DESINFORMACIÓ per fer creure que ELS BOTXINS SÓN LES VÍCTIMES I LES VÍCTIMES, ELS BOTXINS [les majúscules són del mateix P. Vallmajó]».

Van ser assassinats per la seva voluntat de donar a conèixer la veritat del que realment estava passant a l'Àfrica dels Grans Llacs?

Quim Vallmajó, fidel a l'estil de Jesús de Natzaret, va posar el testi-

moni de la veritat per davant de l'eficàcia, de la vida i la mort. Per això va tenir diferents enfrontaments amb membres de l'FPR abans de ser assassinat. Cal tenir en compte que no s'hauria pogut fer el que es va fer a Rwanda, primer, i al Congo, després, si no hi hagués hagut una propaganda massiva que va confondre el món. Si en un moment donat apareixia una veu autoritzada com la del P. Vallmajó, sense interessos en el conflicte i que donava sortida internacional a la seva denúncia que l'FPR cometia massacres ferotges, s'havia d'eliminar.

Sense testimonis molestos, l'FPR va poder dur a terme el seu pla macabre...

Després de l'atemptat contra els presidents de Rwanda i Burundi el 1994, l'FPR va dur a terme a la zona la neteja ètnica més gran després de la Segona Guerra Mundial. A partir del 1996 comença la conquesta del Congo, que és el país que realment interessava als grans *lobbies* internacionals que havien finançat i dut al poder l'FPR. En els primers dies de l'atac és assassinat l'arquebisbe de Bukavu, el qual a les seves cartes havia denunciat la presència de militars nord-americans a la zona.

Malgrat ser assassinats, el testimoni d'aquests «màrtirs» continua ben viu.

Van aconseguir silenciar la seva veu, però el temps i la història sempre col·loquen les coses al seu lloc. Els temps de Déu no tenen els mateixos ritmes que el poder de la mentida i la violència, que és d'una eficàcia molt immediata.

El febrer del 2005 el Fòrum Internacional per a la Veritat i la Justícia a l'Àfrica dels Grans Llacs, va presentar una querella. Els culpables, però, encara no estan a la presó.

El jutge de l'Audiència Nacional Espanyola va dictar quaranta ordres d'arrest, però el Govern espanyol va aturar la querella a petició dels Estats Units. Recentment *WikiLeaks* va fer públics cinc cables que es van intercanviar el Departament d'Estat americà amb l'ambaixador nord-americà a Madrid. Queda molt evident que l'ambaixador tracta els alts polítics espanyols del Ministeri d'Exteriors com a subordinats. Els dona ordres i els diu que cal

«Kagame és, en aquests moments, el criminal de masses que assegura un preu baix en els mercats a les grans empreses»

«Els Estats Units cerquen a qualsevol preu l'hegemonia política i econòmica mundial suficient per contenir les potències emergents»

aturar aquesta querella. També queda evident com el Govern espanyol interfereix la justícia. És una violació dels criteris democràtics més elementals.

Pot passar que Kagame s'assegui finalment al banc dels acusats?

Kagame és, en aquests moments, el criminal de masses que assegura un preu baix en els mercats a les grans empreses. Comet barbaritats —ha tornat a envair el Congo des de fa uns mesos—. El coltan i les matèries precioses del

Congo, que surten a través de Rwanda, són molt més barates amb aquesta extracció il·legítima i criminal que si el Congo fos amo dels seus recursos i competís en els mercats. Per tant, fins ara, als Estats Units li ha anat molt bé la complicitat de la minoria tutsi a la zona, però ara han començat els conflictes interns. Ara els Estats Units tenen un dilema entre si continuar mantenint un extremista tan bàrbar com és Kagame o donar suport a gent del seu entorn immediat que l'està abandonant. De fet, molts dels seus col·laboradors més propers són testimonis en la nostra querella, com el secretari general del partit de Kagame, cap de presidència i exambaixador a Washington, que ha declarat que va ser Kagame qui va abatre l'avió presidencial el 6 d'abril del 1994 i va posar en marxa el pla macabre de dominar tota la zona dels Grans Llacs. Tots aquests excol·laboradors de Kagame han constituït un partit de tutsis amb

la voluntat de treballar plegats amb la majoria hutu.

Des de la seva visió, com s'imagina la situació d'aquí a uns anys?

Els pobles tenen processos de maduració imparables. Podrem veure en uns anys coses totalment diferents de les que hi ha ara. Podrem parlar fins i tot d'eleccions o d'un procés de transició semblant a Burundi.

La tesi del seu primer llibre, *Àfrica, la madre ultrajada*, és que no es pot entendre el conflicte dels Grans Llacs només en clau ètnica, sense tenir en compte els grans interessos internacionals. En el seu segon llibre, *La hora de los grandes «filántropos»*, fa un pas més.

Investiguis per on investiguis, tot conflueix en un únic punt: les grans «famílies» de financers «filantrops» que controlen els Estats Units, i l'Occident, cerquen a qualsevol preu l'hegemonia política i econòmica mundial suficient per contenir les potències emergents com són la Xina i Rússia. Però si es continua en aquesta línia, no hi haurà supervivència de la nostra espècie, com diu algú tan autoritzat com Chomsky, considerat pel *The New York Times* «el pensador contemporani més important».

Pelegrinatges

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Terra Santa

✓ Del 20 al 27 de maig

✓ Del 14 al 21 d'agost

- Seguirem les petjades i els viatges de JESÚS; contemplarem el llac de Tiberíades, la terra i els paisatges de la Galilea on ell va viure la Jerusalem de la Passió i molt més.
- Escoltarem les seves paraules en la realitat geogràfica i en el context humà on van ser dites.
- En el nostre interior, podrem captar el ressò de la seva veu... Sentir el que va dir i com ho va dir.

AMB EL SUPORT DEL PREVERE QUE ENS
ACOMPANYARÀ DES DE BARCELONA HO
ACTUALITZAREM, ENS HI IMPLICAREM, HO CELEBRAREM

Expedicions culturals

Organització tècnica *Ruth Travel* GC 1478

Punt de vista

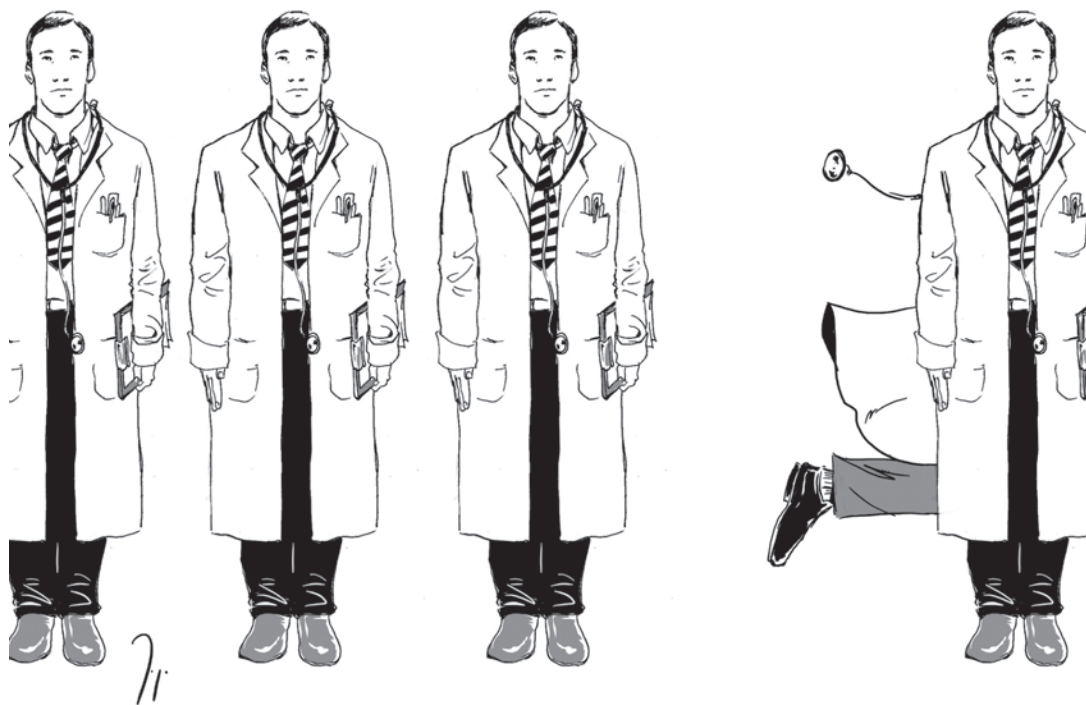
Joan Carrera, s.j.

Professor de Moral FTC, membre del patronat de l'Institut Borja de Bioètica

L'objecció de consciència

L'Institut Borja de Bioètica ha publicat un document intitolat: *Consideracions sobre l'objecció de consciència*. Un tema no pas nou però que ha tornat al debat social arran d'alguns canvis legislatius, i, per tant, és un bon moment per a una aportació interdisciplinària sobre aquest tema. En el cristianisme ja els primers Sants Pares varen reflexionar sobre el fet d'objectar a la milícia. També, està molt lligat a la reflexió de la moral clàssica de Sant Alfons sobre si hom pot coo-

perar amb una acció que fan altres i que considera que és un mal. En l'àmbit civil s'ha centrat l'OC (objecció de consciència) al servei militar i a l'avortament, casos on aquest dret s'ha reconegut legalment. La reflexió aporta novetat al debat en tres qüestions. La primera, la majoria de posicionaments sobre l'OC la consideren un dret individual i personal, afirmant que no es pot exercir de forma col·lectiva. El document afirma que s'hauria d'admetre que pot donar-se la negativa de les institucions prestadores de serveis a fer una acció que elles consideren maleficient a la llum dels seus valors institucionals, com serien els hospitals confessionals. La segona, atesa la pluralitat de les nostres societats, apareixen nous escenaris, on el professional sanitari experimenta un conflicte de valors i podria plantejar-se l'OC. Fóra bo que comencés un cert debat social

sobre la necessitat de ser inclosos en l'àmbit legal. Per exemple, en el camp de la recerca biomèdica, de suport vital que permet allargar la vida biològica, alt cost de determinades tecnologies no curatives, instruccions legals de limitació d'assistència a determinats col·lectius, situacions que el metge ha de decidir si atorga determinat servei sovint responen a una problemàtica social i no mèdica... Sovint professionals sanitaris cristians es troben en conflictes de valors, perquè determinades situacions interpel·len la justícia social. La tercera, el document presenta una reflexió sobre els límits de la pràctica de l'OC enfront dels drets dels pacients i els requisits que es demanen per tal d'exercir aquest dret atesa la creixent pluralitat social. Finalment el pluralisme ètic mostra la seva maduresa en respectar cada cop més les conviccions de consciència de les persones.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.e.telefonica.net

El mediocre envejós

«La prova més convincent d'haver nascut amb grans qualitats és la d'haver nascut sense enveja» (François de La Rochefoucauld, 1613-1680). «L'enveja és la consciència de la mediocritat» (Mario Hrvát, 1910-1948). Dos pensaments com una dura fuetjada. Quan es tracta de l'enveja, cal picar fort. L'enveja regna molt en la societat i en la família. Un mal que s'ha d'extirpar. L'enveja és la raó de moltes reaccions socials. L'única raó, moltes vegades. És un pecat perillós. Provoca terribles estralls.

François de La Rochefoucauld convida a cercar una

persona que sigui exemplar. Ha de ser algú que no conegui l'enveja. Qui no té aquest vici és una gran persona, noble i generosa.

Mario Hrvát mira el que passa i el que passem els humans. Un ponderat advertiment. Davant dels èxits dels altres, per petits que siguin, el mediocre desencadena recriminació i gelosia. És la reacció interior del qui se sap limitat. Perquè no té les capacitats de l'altre. En lloc d'estar tranquil on està, reconeixent amb humilitat les seves qualitats morals, es deixa arrossegar per la detestació i el descontentament. Hi ha una dita, irònica i interessant, de Goethe: «El major consol del mediocre és pensar que el geni també s'ha de morir.»

Una conseqüència clara: «Intentem reconèixer la nostra mediocritat quan envegem, però transformem el descobriment de la nostra pobresa convertint-la en font d'humilitat.»

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà
ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net

Diaconies

Continuo el tema que va interrompre el meu comentari al gest inesperat de la renúncia del Papa a la seu de Roma. Limito el meu comentari al territori espanyol. Cal reconèixer que abunden els discursos i les declaracions de jerarques i Conferències Episcopals i que se senten com qui sent ploure. S'equiparen als dels polítics. La Mare Església no s'ha distingit mai per manejar els mitjans. Ni el Mestre li ho va encarregar. Cal reconèixer que ha perdut molts punts. Aparentment.

A poc a poc, s'accepta que, entre les realitats que mereixen confiança, en sobresurten dues d'eminència catòliques: Càritas i Mans Unides. Gràcies a Déu, en podria esmentar unes quantes més, menys esteses. Allà on hi ha una parròquia, hi ha Càritas. Misses i catequesis són de rang presbiteral, la resta, diaconal. Qui ha perdut la feina, passa gana o ha de pagar el lloguer, els discursos no li serveixen de res. L'ajuda que necessita és una altra. Siguem sincers, si el sacerdoti en alguns casos rep crítiques, ningú no censura els auxilis de totes dues organitzacions.

Si he de retreure alguna falta a Càritas, que sempre és honrat fer-ho si s'ho mereix, és que no sempre fa conèixer la seva identitat catòlica, perquè n'hi ha molts que creuen que és un organisme del govern o de l'Ajuntament. No hem d'oblidar el consell del Senyor: «Així veuran les vostres bones obres i glorificaran el vostre Pare del cel» (Mt 5,16). La seva tasca és genuïnament diaconal i hauria de ser reconeguda sacramentalment.

Com l'amor d'home i dona és enriquit per un sagrament. Al Vaticà II, que va instaurar el diaconat permanent, no se li ha tret tot el suc. Què guanyariem amb el fet que el president de Càritas rebés el diaconat? Doncs que exerciria la seva funció enriquit per la gràcia sacramental, gaudint de més profit. És de justícia que em refereixi a una situació personal angoixosa recent. He patit una dificultat domiciliària. El clergat del meu rang o superior, la va ignorar. Segurament ocupaven la seva vida a la pregària i al ministeri de la Paraula, com definia Pere (He 6,4). La meua necessitat era una altra. Vaig rebre de Càritas l'assistència sol·licitada. Actitud diaconal al servei d'un prevere, exemplar acció d'Església, que no s'ha d'ignorar.

Pel que fa a Càritas i fins i tot a la simpàtica Mans Unides, s'addueix que els que hi treballen i assisteixen, no són sempre gent de missa. No ho ignoro, però també reconec que honradament, podrien dir amb Jaume: «Jo, amb les obres, et mostraré la meua fe» (2,18).

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Òptica teològica sobre la corrupció

Nous casos de corrupció a través dels diners, del sexe, extorsions, espionatge... esquitxen diàriament els butlletins informatius. Cap instància no sembla que en quedi fora de perill. Els culpables posen porqueria davant del ventilador perquè tot quedi ben esquitxat. L'ús polític és manifest. Hi ha una sensació d'ofec social i d'impunitat. El volum és de tanta magnitud que sembla que impedeix la comprensió dels fets. Creix la indignació a la vegada que la hipocresia. Es proposa canviar-ho tot perquè tot quedi igual.

La teologia m'ofereix la clau millor per entendre, no pas per justificar, el que passa. El dia 8 de desembre del 1854, el papa Pius IX va proclamar, mitjançant la butlla *Ineffabilis Deus*, el dogma que Maria fou concebuda sense pecat original en atenció als mèrits de Jesucrist. Quin significat té aquesta afirmació? En resum, ens desvetlla una veritat teològica i una d'existencial. Fer una catequesi sobre el pecat original resulta, sovint, complicat. Es pregunta: per què hem d'assumir les conseqüències d'un acte imputable en tot cas a Adam i Eva? Per què els innocents s'han de veure implicats en un pecat que no han comès? Molts interrogants. El dogma suposa un enaltiment de la figura de Maria, l'única, juntament amb Jesús, lliure del pecat original ja des de la seva concepció. Però l'afirmació teològica deixa entreveure que tota

«Les tendències ocultes criden des dels subterranis del cor i no descansen fins a veure satisfets els seus desitjos»

la resta estem contaminats des del nostre origen. Una mirada existencial corrobora aquesta veritat. En tinc prou entrant dins del meu cor per adonar-me d'unes tendències ocultes que em dificulten actuar d'acord amb el bé i amb les propostes evangèliques. Aquestes tendències arrelen en mi de manera que, com Pau de Tars, puc dir: «No faig el bé que voldria, sinó el mal que no voldria.» Aquestes tendències ocultes criden des dels subterranis del meu cor i no descansen fins a veure satisfets els seus desitjos. Els pecats capitals, vuit segons els monjos antics, posen nom a aquestes tendències: orgull, ira, vanitat, enveja, avarícia, gola, luxúria i mandra. N'hi ha prou d'observar els casos de corrupció per adonar-se que, en el fons de cadascun d'ells, s'hi descobreix una o més tendències pròpies d'aquests pecats. Ningú no està exempt d'aquestes tendències, malgrat que l'ascesi personal i la gràcia divina aconseguen temperar-les. Hi ha escenaris propicis per satisfer-les: poder (polític, social, religiós, econòmic, mediàtic...), riquesa, relacions... El resultat sempre és nefast, encara que no ho sembli. Quan falla la moral i la responsabilitat, la societat s'ha de protegir de la corrupció, amb claredat i fermesa. Però no sempre els que més parlen són els més purs. Qui oblida mirar-se cap endins cau sempre en la hipocresia o en la manipulació. No hi pot haver regeneració sense coneixement propi ni conversió personal. La humilitat de l'oració ajuda: «No ens deixis caure en la temptació.»

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

Mirar i veure-hi

Al matí havia contemplat en la pregària dos passatges bíblics del Nou Testament. L'un era de l'evangelí de Lluc, 1, en el moment en què Jesús llegeix un text de l'Antic Testament que es compleix en Ell: «Tots els qui eren a la sinagoga tenien els ulls posats en Jesús.» L'altre era del capítol 12 d'Hebreus: «...envoltats d'un núvol tan gran de testimoni, deixem tota càrrega i el pecat que ens assetja i, sofrint amb paciència, correquem la cursa que tenim proposada, amb la mirada fixa en el qui ha instituït la nostra fe i la du a terme, Jesús.»

«Una mirada neta, com la de Jesús, ens fa veure una altra realitat»

Vaig pensar que tenir la mirada fixada en Jesús ofereix una altra manera de mirar, que és veure-hi. I tant que podem mirar sense veure-hi! Els nostres carrers, i encara més alguns despatxos, estan plens de gent que mira i que no veu la realitat que l'envolta. Sovint tenim els ulls entelats per veure la realitat

tal com és. Una mirada neta, com la de Jesús, ens faria veure una altra realitat.

De vegades, davant la corrupció dels poderosos, penso que la seva mirada no és neta, que necessiten col·liri per veure les desigualtats que engendren. I, com que no vull culpar els altres, em proposo de netejar la meua mirada.

Amb aquesta intenció, surto al carrer. El primer que em trobo és l'Àngel, que ja em crida des de lluny i que em demana una moneda, després de fer-me un petó. Els meus ulls miren un pobre captaire, que no hi és tot, i que potser es gastarà la moneda a les màquines de joc. Però també veig el fill mig abandonat que es passa el dia amunt i avall demanant el que la vida li ha negat. És per això que, quan passa una senyora i em diu que no li doni res perquè s'ho gastarà malament, li dic: «És que, quan el veig, penso: i si fos fill meu?» La senyora s'allunya dient: «En això té raó.»

Més enllà em trobo una noia que fa temps que pateix problemes d'addicció. El seu aspecte extern ja ho reflecteix, malgrat que m'assegura que està neta i que ara no es «fica» res. Algú que passa i ho sent em mira com dient: «No et deixis enganyar.» I jo penso que el problema no és aquest, si m'enganya o no. Jo no veig una noia que em menteix, veig una pobra drogoaddicta que és víctima d'ella mateixa, i sento per ella una compassió infinita. No sóc jo la protagonista de l'engany, sinó ella.

L'abraço i me n'allunyo intentant veure-la amb la mirada de Jesús, sense judicar-la, ni condemnar-la, mentre em sento dir interiorment: «Apa, vés-te'n en pau, i no et droguis més.»

Zoom

Eduard Brufau

El 25 de febrer la fundació INECA, vinculada a Unió Democràtica de Catalunya, va atorgar el premi Miquel Coll i Alentorn a l'abat de Montserrat, P. Josep M. Soler. En l'acte de lliurament el conseller Josep M. Pelegrí va lloar la figura de l'abat per la seva posició «contra la falta d'humanitat, contra l'especulació i en defensa del país». La presidenta del Parlament, Núria de Gispert, va afirmar que calen persones com el P. Soler «que parlin d'integritat i d'esperança».

PUBLICITAT A:

CATALUNYA CRISTIANA

(EDICIÓ SETMANAL)

BUTLLETÍ DE L'ARQUEBISBAT DE BARCELONA

(EDICIÓ MENSUAL)

GUIA DE L'ESGLÉSIA DE L'ARXIDIÒCESI DE BARCELONA

(EDICIÓ ANUAL)

RÀDIO ESTEL

24 H. AL DIA

Informe-vos-en al telèfon:

934 092 810

Fax: 934 092 775 -

c/ Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

e-mail:

publicitat@catalunyacristiana.cat

Des del monestir

El «*mea culpa*» dels bisbes alemanys

Els bisbes alemanys estan acostumats a entonar el *mea culpa*. La riquesa i la vitalitat de les seves comunitats i els recursos intel·lectuals i financers han fet que en moltes activitats l'Església alemanya hagi estat capdavantera en molts aspectes. En la conversa magistral de quaranta minuts, sense papers, que Benet XVI adreçà com a comiat al clergat de Roma no s'estigué d'esmentar dues vegades l'«aliança renana» com a veritable motor del Concili Vaticà II. Però, com tothom, també han tingut els seus errors, i per ells han hagut de demanar disculpes. No ha estat cap secret, durant el pontificat del Benet XVI, que la relació del Papa amb els bisbes connacionals no ha estat fina. Potser és allò tan evangèlic que ningú no és reconegut entre la

seva parentela. Però els darrers dies del ministeri papal de Ratzinger, Mons. Robert Zollitsch, bisbe de Friburg i president de la Conferència Episcopal Alemanya, ha entonat en nom dels seus germans el *mea culpa*. En efecte, l'Església alemanya passà del «Som el Papa» a una indiferència més que notable. Alguns dels seus gestos foren criticats més que en altres països. Cap altre episcopat com l'alemany no ha fet tan clarament ni amb tanta rapidesa un reconeixement sincer, no ditiràmbic, del pontificat que ara s'ha acabat: «El papa Benet XVI ha patit molt, però ha continuat el seu servei amb fermesa i perseverança, sabent que treballa en nom d'un

Altres més gran. Seguint el model de Crist, ha suportat fins i tot hostilitat i injustícia. En el seu discurs a Roma a principis de la setmana, el Papa va demanar perdó per tots els seus errors. En la meua qualitat de president de la nostra Conferència Episcopal voldria, en canvi, demanar perdó per tots els errors que es puguin haver comès en contra d'ell per part de l'Església a Alemanya.»

Com que ningú no és perfecte ni pot arribar a tot, és possible que les llacunes del proper Papa facin ressaltar encara més el treball abnegat de purificació de l'Església que ha intentat dur a terme Benet XVI. I tots plegats haurem de re-centrar les valoracions. Els alemanys, els primers. Però de moment ja han començat bé.

Bernabé Dalmau
Monjo de Montserrat

La sal de la terra

Sense anuncis als diaris

La renúncia del Papa ens n'ha fet reviure —quan s'han escolat més de set-cents anys— una altra que s'anticipà en català... Celestí V o Pietro da Morrone, ermità als Abruços, a qui van escollir Papa. Però menys d'un any després va renunciar, i l'empresonaren fins que va morir. Fou Ramon Llull, que segurament el va conèixer, qui anticipà *il gran rifiuto*.

També ara ho va fer en cine Nani Moretti a *Habemus papam* en clau irònica. *El llibre d'Evast i Blanquerna*, primera novel·la en català, on aquell Blanquerna és el redactor després d'haver renunciat al papat, escrivint per a la contemplació dels ermitans la deliciosa col·lecció *Llibre d'Amic e Amat*, 366 metàfores morals, petits diàlegs o aforismes. Un poema d'amor, camí

vell i nou, la reflexió d'enamorats per explicar la relació entre l'home creient i la divinitat en clau mística, on l'amic és el cristià i l'Amat és el mateix Déu.

Ara i llavors el canvi es fa per *via amoris et crucis* i atenen els signes dels temps: Joan XXIII convocant fa 50 anys el Concili Vaticà II i Pau VI continuant-lo i portant-lo a bon port; la mort sobtada de Joan Pau I; l'elecció d'un Papa polonès, caiguda del pacte de Varsòvia i globalització del missatge amb el centenar llarg de viatges i, després, un Papa alemany amb l'encíclica *Déu és amor* i la renúncia. Són signes de llibertat, de lucidesa racional, tant com de senzilla fe i àdhuc

humil petició de perdó per l'allargada ombra, diu González Faus, de Marcial Maciel i pastors pederastes.

Només estimar i, per això, la llibertat de renunciar és el que pot renovar l'Església que «sofreix i estima en silenci, que s'entrega als pobres en pobresa, que prega sense crits i espera sense esgarips, que dona la vida pels altres sense fer drama; que sabent-se conscient de la seva inadequació amb l'evangeli, tanmateix, l'anuncia complet i exigent i tendeix a conformar-hi la seva vida. Aquesta Església que sembla amor sense provocar escàndols, que vessa oli sobre les nafres sense avisar les càmeres de televisió, que gasta la vida sense posar anuncis als diaris...» (O. González de Cardedal, premio Ratzinger de Teologia).

F. Diego Espuny
Pedagog

Mirada al món

Guinea Equatorial

A començament de març he pogut visitar les comunitats salesianes de Guinea Equatorial: tres parròquies, tres escoles, tres centres de joves i la pastoral de pobles. Un exemple de l'activitat missionera de l'Església a l'Àfrica. El que impressiona en aquest país és el desenvolupament d'estructures per tot arreu: carreteres, ponts, aeroports, ports, aigua, telecomunicacions, escoles, hospitals, edificis públics i segurament em quedo curt perquè algunes inversions són sempre d'aparença discreta com les beques per a estudiants de l'exterior. Els recursos del petroli i del gas també es fan veure en les ajudes que es concedeixen a l'Església per sostenir i arreglar escoles, dispensaris i els edificis eclesials. Algunes antigues catedrals colonials s'han reformat i ara fan un gran goig. La imatge de desenvolupament porta en alguns mitjans de comunicació les lloances al bon govern però també és veritat que els comentaris freqüents són més aviat crítics envers els líders guineans acusant-los de mala gestió, manca de respecte dels drets humans, autoritarisme, nepotisme, tribalisme, etc. Sembla com si tot anés malament!

Des d'Occident es té la impressió com si tot fos mala gestió quan es parla de Guinea i en general també de l'Àfrica. Dels avenços socials no se'n parla gaire ni dels esforços per crear les condicions d'un desenvolupament social i econòmic. Potser ja va bé per a les consciències occidentals pensar que la culpa del subdesenvolupament és de l'altre perquè no sap gestionar les seves riqueses. Això allibera Occident de posar-se en qüestió si la relació que té amb aquests països és de comerç just o de franca col·laboració bilateral. És normal criticar el que no va i no crec que haguem de justificar les accions injustes o aquelles que generen misèria humana. Aquests dies mentre estic per Guinea miro la televisió i veig els immensos escàndols que tenim a casa nostra. Els nostres dirigents no són pas una gran referència ni tants ciutadans que han volgut enriquir-se fàcilment sense treballar gaire. Molta gent immersa ara en la pobresa s'organitza per manifestar la seva indignació i sort en tenim de la iniciativa privada que intenta donar pa i au-

xiliar nens o grans. Em pregunto si tal vegada a Occident tenim molt d'hipòcrites donant lliçons de govern democràtic, de respecte dels drets humans, de preocupació pel desenvolupament o de preocupació social. Nosaltres no ho fem tan bé i ells potser no ho fan tan malament, però Occident es creu mestre i jutge.

No sé si algun dia serem capaços d'ajudar-nos i treballar junts pel progrés de tots en lloc de creure'ns sempre els mestres quan en realitat hauríem de tenir vergonya de tanta misèria de casa nostra.

No sé si algun dia les relacions internacionals no estaran marcades pels interessos econòmics o estratègics per obrir pas a relacions bilaterals de mutu respecte i benefici comú. No sé si algun dia els poderosos i «desenvolupats» seran capaços de posar-se davant del pobre i «subdesenvolupat» amb vertader esperit de solidaritat i humilitat. No caiguem en simplismes, nosaltres no som tan bons... els altres no són tan corruptes. Humilitat per mirar-nos a nosaltres mateixos però seny i prudència quan es parla dels altres. Bona conversió?

Josep Maria Sabé
Colom
Missioner salesià

Gratitud a Benet XVI

Desitjo expressar la meva gratitud al papa Benet XVI pel seu gran llegat de bons records viscuts amb ell. Em ve a la memòria la seva visita a Madrid l'agost del 2011 per a la trobada multitudinària de la JMJ, promoguda pel seu antecessor Joan Pau II. El Papa es va barrejar amb dos milions de persones, entre ells catorze mil capellans i mil bisbes.

Aquests eren els seus missatges: «Els comptes sense Ell no quadren! Estudieu el Catecisme amb passió i perseverança, i coneixeu la vostra fe per resistir els reptes i temptacions del nostre temps. Canviar per dins, canviar actituds. Entrar en una relació amb Crist i en comunió amb els altres.» En la meva opinió, són els més destacables, plens de contingut, per procurar dur a la pràctica.

Gràcies, Sant Pare, per tot.

ANA M. DEL VALLE BUENO
Barcelona

Un gran pensador

He volgut rellegir unes idees de l'autor del llibre-entrevista *Llum del món*, Peter Seewald, que recull algunes pinzellades de qui és Benet XVI. És un home, explica, que pensa, diu el que pensa i a més fa el que diu; no diu les coses externament, sinó que és un home autèntic, fidel a la seva personalitat. Promou i busca el diàleg, sempre està preocupat per entendre altres formes de pensar: els agnòstics, els ateus, entre altres tendències. És algú que s'interessa per conèixe'ls bé i entendre'ls com a part de la nostra base intel·lectual i com a part del pensament. És un dels pensadors més grans del nostre temps i definitivament un dels homes més grans. És un home de profunda espiritualitat.

PILAR CRESPO ÁLVAREZ
Tarragona

Recordant el P. Sospedra

Un gran sacerdot se'ns n'ha anat enmig de molt sofriment acceptat i viscut amb amor. Era un gran savi, un gran historiadore, un gran escriptor, un treballador incansable per la causa dels màrtirs, amb un amor molt gran per la seva congregació i pel seu fundador, el pare Vallet, i per l'Obra dels Exercicis. Per damunt de tot, era molt bo, estimava molt tothom, era molt generós amb la gent pobre i senzilla, sempre prompte a escoltar, aconsellar, orientar... Era molt compassiu davant del sofriment dels altres. Quants joves acudien a ell perquè en ell trobaven la Paraula que els orientava pel bon camí!

Li podies parlar de qualsevol cosa i et donava la seva visió raonada a la llum de la fe. Podem dir d'ell que va passar pel món fent el bé, que va cercar sempre la Veritat, encara que molts no el comprenguessin i el sofriment que això li va causar. Ell fou qui portà el beat Francesc de Paula Castelló i Aleu als altars. Segur que al Cel el deu haver sortit a rebre, juntament amb tants d'altres màrtirs, juntament amb el bisbe Irurita, i ara sí que podrà gaudir feliç, veient tots junts Déu cara a cara, sense cap ombra que li enterboleixi la visió. Que des del Cel el P. Anton Sospedra intercedeixi per nosaltres.

NÚRIA VIÑOLAS ESTEVA
Cornellà de Llobregat

Fe i pregària

Si algú té dubtes de què és l'Església, quina és la seva finalitat i quins han de ser els seus mitjans, Benet XVI torna a deixar un altre missatge explícit: «Us suplico que continueu resant per mi i pel proper Papa, així com pels exercicis espirituals que començaré aquesta tarda al costat dels membres de la Cúria romana.» Ell mateix i milions de catòlics més demostren amb la seva vida i amb les seves paraules que el seu objectiu és espiritual i, malgrat tants errors com hi ha, la fe i l'oració són el camí per viure i morir en pau.

RITA RAS ANDREU
Tarragona

La successió apostòlica

Al llarg dels seus gairebé vuit anys de pontificat, Benet XVI ens ha deixat bonics ensenyaments sobre com la successió apostòlica assegura «la fidelitat a l'ensenyament i a la pràctica dels apòstols» i sobre com l'Esperit Sant actua fins i tot enmig de les febleses i mesquineses dels homes. Aquest és el misteri de l'Església, fonamentada sobre el pilar de sant Pere: Déu ha volgut actuar per mitjà dels homes, sense anul·lar la seva llibertat, però sense deixar mai abandonada l'Església, a la qual Crist ha promès acompanyar fins al final dels temps. Durant aquest mes de març reviuem un nou episodi en aquesta successió apostòlica.

JAUME CATALÁN DÍAZ
Girona

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Santa o pecadora?

Sembla que l'Església tampoc no s'escapa a la realitat d'escàndol i corrupció. Sento parlar molt darrerament dels «pecats de l'Església». Llavors, podem continuar dient que l'Església és santa? I si no ho és, podem continuar confiant-hi?

És evident que un subjecte no pot ser sant i pecador alhora i sota el mateix aspecte. Cada fidel de l'Església pot ser just o pecador. Si és just ho és per gràcia de Déu que ens santifica. I així parlem de «viure en estat de gràcia». Pel pecat podem deteriorar o perdre aquesta vida de gràcia i podem recuperar-la per la conversió i la penitència. Ara bé, em sembla absolutament impropï posar l'Església com a subjecte de pecat. Podem parlar dels pecats dels membres de l'Església, però no equiparar l'Església a un subjecte pecador. L'Església és una realitat més gran que els seus membres actuals. És una realitat que ens precedeix i en la qual som incorporats. Podríem comparar-la a una família. Imaginem una família formada per pare, mare, fills, avis, germans, cosins... Diguem-n'hi família «X». Imaginem que alguns dels seus membres cometien maldats, malifetes i delictes. Només alguns dels seus membres. Podríem dir amb propietat que la família «X» és una família pecadora, una família de depravats i delinqüents? És que no la constitueixen també membres justos i honrats? La comparació val el que val, però serveix per veure la injustícia que suposa denominar l'Església pecadora pels pecats d'alguns dels seus membres, tot i que siguin membres significatius i nombrosos. Evidentment que el pecat dels seus fills fereix la santedat de l'Església, però això és una altra cosa.

El Concili Vaticà II, en la constitució *Lumen gentium*, número 39, reflexionava sobre la realitat del pecat en l'Església amb aquestes paraules: «La fe confessa que l'Església [...] no pot deixar de ser santa. En efecte, Crist, el Fill de Déu, a qui amb el Pare i amb l'Esperit es proclama "l'únic sant", va estimar la seva Església com a esposa seva. Ell es va lliurar per ella per santificar-la, la va unir a ell mateix com el seu propi cos i la va omplir del do de l'Esperit Sant per glòria de Déu.» I el Catecisme de l'Església catòlica ens recorda que l'Església, en molts dels seus membres ha arribat a la plena santedat, especialment en Maria, mare i model de l'Església. Per això confessem que l'Església és santa i hem de matisar adequadament quan sentim parlar de «pecats de l'Església». En la majoria dels casos solen ser pecats d'«eclesiàstics» i confondre l'Església amb eclesiàstics no deixa de ser una forma de clericalisme.

• Si voleu enviar les vostres consultes al Dr. Mateo, podeu adreçar-vos a:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 -
25620 Tremp (Lleida).
Cal indicar sempre «Consultori».

Amb bon humor...

Viatge a Terra Santa amb el Club+Amics

Llibert Cuatrecasas

President de la Germandat de Poblet

En participar en un viatge programat pel Club+Amics, molt ben organitzat certament, he tingut l'oportunitat, amb la meua esposa, de conèixer les terres d'Israel. Cal recórrer-les físicament per constatar una realitat geogràfica evocada als evangelis, però que és molt més impactant quan la veus.

Al nord hi ha la Galilea, una vall fèrtil i extensa que ressegueix el mar de Tiberíades i que finalitza al desert de Judea, que descendeix fins a la mar Morta, que es troba sota el nivell del mar, i es continua per una zona desèrtica fins a pujar a Jerusalem, a 757 metres d'altitud.

Comprens millor la insistència en la designació de Jesús com el galileu, que només pujarà a la zona del temple al final de la seva predicació, per viure-hi la seva passió. Encara més, en la seva tomba buida es diu a les dones que el van a buscar: «Ha ressuscitat i va davant vostre cap a Galilea.»

El poble galileu de Natzaret es troba a menys de sis quilòmetres de Sèforis, l'antiga capital de la Palestina romana, ciutat arqueolò-

gicament molt extensa i amb una gran quantitat de mosaics a les seves vil·les. Confirma que la feina de Josep i el seu fill, fent de fusters, tenia molt de sentit, ja que segur que hi devia haver moltes taules, finestres i portes per arreglar.

Vam visitar les successives esglé-

sies commemoratives de la vida de Jesús, algunes d'elles construïdes a l'època de la dominació croada, que va durar noranta anys, i d'altres, sota el culte ortodox grec.

El diumenge primer d'Advent celebrem l'eucaristia a l'església del mont Tàbor, que commemora la

transfiguració del Senyor davant de Pere, Jaume i Joan, els seus deixebles escollits.

La visita al riu Jordà, que desemboca a la mar Morta i fa de frontera amb Jordània, ens sorpren pel seu poc cabal, inferior al del nostre Llobregat. Especial impacte causa la visita a l'església de Sant Pere in Gallicantu, on hi havia la casa de Caifàs. Les masmorres que semblen pous et fan copsar l'angoixa d'un condemnat a mort que l'endemà viuria la seva passió.

A la visita final a l'església del Sant Sepulcre, coneguda amb el nom de Gòlgota, on segons els evangelis es va produir la crucifixió, enterrament i

resurrecció de Crist, em va impactar una llosa rectangular que, segons la tradició, feia de taula per al rentat i unció dels cossos morts abans del seu enterrament.

Una dona gran, silenciosament, untava una i altra vegada la taula amb oli, gairebé plorant.

Una renúncia admirable

Guiomar Amell Amell

La notícia que *urbi et orbi* ens ha com-mogut a tots és l'anunci fet de manera discreta i reflexiva pel papa Benet XVI. El Papa deixa el setial als vuitanta-cinc anys perquè, textualment, no se sent amb les forces suficients per dur a terme el que la responsabilitat del seu càrrec li demana.

La sorpresa «mundial» ha estat total. La humilitat, senzillesa i responsabilitat que ha demostrat el Sant Pare ha estat com un dring cristal·lí que ha ressonat a les nostres ànimes. Avui que hem subvertit la idea de servei públic, que hem malmès la justificació més noble de la política, que l'interès lucratiu ha desplaçat l'interès social i el concepte de «bé comú». Benet XVI ens dóna el testimoni més positiu de com cal exercir un càrrec, qualsevol càrrec, al servei dels altres. Siguin quins siguin aquests altres. Habitants d'una ciutat, ciutadans d'un país o fidels d'una confessió religiosa. I també consumidors, treballadors, funcionaris... usuaris simplement.

Quan honestament no pots o no vols fer el servei pel qual has assumit una responsabilitat, cal que et retiris. Cal tenir la noblesa de renunciar i sobretot la de reprendre i rectificar si és el cas.

La gran lliçó de Benet XVI és que posa de manifest que, per damunt de tot, de tots els condicionants mundans, de totes les pressions vaticanes, de les interferències polítiques o públiques, del que diran, hi ha la pròpia consciència. Una consciència que és íntima i personal i en aquest cas relligada (*religió*) a Déu.

Nosaltres podem i hem de ser sensibles

a la lliçó del Sant Pare perquè ens dóna testimoni d'aquesta altra manera d'exercir les responsabilitats públiques. Amb independència de la confessió religiosa que es tingui o de si no se'n té cap. Al cap i a la fi, és la pròpia consciència la que ens ha de justificar i cadascú sap prou bé quan un mateix es fa trames al solitari.

Seria bo que aprofitéssim interiorment aquest cop de porta per revisar tot allò que anem imperceptiblement degradant i que ens du a l'actual situació de crisi econòmica i moral. Potser caldria que ens preguntéssim quina va ser primer. És la lassitud moral la que ens ha dut a les dificultats econòmiques actuals? Sí o sí. Sabrem aprofitar aquesta situació per redreçar-nos des del començament?

Evidentment depèn de tots: ciutadans i polítics, treballadors i empreses, mitjans de comunicació i premsa, institucions i govern. Quan alguns busquen culpables i senyalen amb el dit, és evident que en alguns casos tenen raó, però no són només culpables els assenyalats; n'hi ha més. Alguns dins d'aquest marc imperceptiblement, però continuadament degradat de la nostra societat, no n'arriben a ser conscients. Cosa que vol dir que tenen la consciència anestesiada per anys de pràctica generalitzada d'hàbits poc curosos, com a mínim, o bé fraudulents. Serem capaços de redreçar-nos?

L'estímul que pot suposar per a tots nosaltres la valentia del Sant Pare Benet XVI. Caldria que ens ajudés a rectificar el rumb de la nostra societat i de la nostra política en favor del món millor que tots desitgem i el país que estimem, Catalunya.

Recés quaresmal per a consagrades a Barcelona

Clara Pujadas

Orde de les Verges

El cardenal Lluís Martínez Sistach va dirigir a un nombrós grup de consagrades, acompanyades pel seu delegat Mn. Francesc Prieto, el recés de Quaresma que cada any els adreça com a pastor de l'arxidiòcesi de Barcelona. Aquest recés, que va tenir lloc al Seminari Conciliar de Barcelona, va començar amb el res de laudes, seguit de la meditació del cardenal, basada en el camí, els continguts i l'acte mateix de la fe en aquest temps de Quaresma emmarcat en l'Any de la Fe. Seguidament es va deixar un temps per a la pregària personal. Després de l'eucaristia i del dinar, el cardenal Lluís Martínez Sistach va parlar del testimoni del papa Benet XVI. El recés espiritual va finalitzar amb una estona d'adoració eucarística amb pregària per les vocacions.

Paraula i vida

L'Església i la situació de seu vacant

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe
de Barcelona

En l'Església està previst què cal fer quan el Papa mor o renuncia. Passats uns dies de l'inici de la seu vacant, se celebra el conclave que reuneix els cardenals que tinguin menys de vuitanta anys per tal que, mitjançant l'escrutini, elegeixin el nou Sant Pare. La funció de l'elecció del Sant Pare és una responsabilitat molt gran i es demana als cardenals electors que ho facin cercant en consciència el que consideren que Déu vol per al millor bé de tota l'Església estesa d'Orient a Occident.

En el conclave els cardenals hem d'escollir el bisbe de Roma i successor de sant Pere. El Sant Pare succeeix l'Apòstol Pere en la seu de Roma i ha de fer un servei a tota l'Església. En expressió de sant Ignasi d'Antioquia, aquest servei consisteix en «el primat en la càtedra de Pere que presideix l'assemblea de l'amor que és l'Església». Aquesta expressió ignasiana fou incorporada pel Concili

Vaticà II en els documents sobre l'Església i sobre les missions.

El Papa succeeix l'apòstol Pere, que a Cesarea de Felip, a la pregunta de Jesús dirigida al grup dels dotze apòstols sobre qui deien que era ell, respongué: «Vós sou el Messies, el Fill de Déu viu.» Resposta que merescué aquestes paraules del Mestre: «Sortós de tu, Simó, fill de Jonàs: això no t'ho ha revelat cap home de carn i sang, sinó el meu Pare del cel.» I Jesús li confià aquest encàrrec: «I ara, també jo et dic que tu ets Pere. Sobre aquesta pedra jo edificaré la meua Església, i les portes del Reialme de la Mort no li podran resistir. Et donaré les claus del Regne del cel: tot allò que lliguis a la terra quedarà lligat al cel, i tot allò que deslliguis a la terra quedarà deslligat al cel.»

Aquest servei importantíssim del successor de

sant Pere ha d'involucrar a tots els membres de l'Església, que han de participar en els treballs del conclave amb la seva pregària constant tot demanant a l'Esperit Sant que il·lumini el treball dels cardenals electors per tal d'escollir, després del gran do del papa Benet XVI, un nou Sant Pare segons el cor de Déu, un pastor que ens guiï al coneixement de Crist i al seu amor.

El treball que farem els cardenals en el si del conclave i reunits en la Capella Sixtina contemplant l'absis del fresc del Judici Final de Miquel Àngel, la pregària de tots els membres del poble de Déu i l'assistència de l'Esperit Sant, ànima de l'Església, faran possible una *fumata blanca* del nou Papa per a l'Església i el món d'avui.

Amb motiu de l'Any de la Fe, l'arxidiòcesi de Barcelona organitza un pelegrinatge a Roma per Pentecosta (18-20 maig) per participar en el pontifical presidit pel nou Sant Pare.

Als quatre vents

Classe de religió a l'escola, per a què?

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona
i Prímat

L'etapa col·legial de les nostres vides marca el futur de la nostra existència. A aquestes edats passen coses sorprenents i d'altres més importants que passen desapercebudes.

George Weigel, el millor biògraf de Joan Pau II, recorda un episodi de la infància de Karol Wojtyła que podria haver canviat la història. El noi anava a l'escola de Wadowice i allà tenia un company, Boguslaw, el pare del qual regentava un bar a la rodalia. A la sortida de classe acostumaven a anar-hi, com ho feia un policia que tenia el costum, en arribar, de deixar la pistola en un calaix de l'establiment. Un dia, Boguslaw va agafar l'arma i, jugant, va cridar a Karol: «Mans enlaire!», simulant que volia disparar. El fet és que es va disparar la pistola i la bala va passar fregant el cap del seu amic i va fer miques el vidre de la finestra.

Menys dramàtic, però més influents en la seva vida, van ser les classes que Karol anava rebent al col·legi, on un jove sacerdot estava encarregat de

les classes de Religió, assignatura que s'impartia amb la mateixa naturalitat que la gramàtica o la geografia. El resultat és que Karol va arribar a ser un bon escriptor, un amant de la naturalesa del seu país i una persona amb principis ètics i morals que milions de persones van poder reconèixer-li quan va ser escollit Papa.

Avui em proposo animar els pares cristians a inscriure els seus fills a l'assignatura de Religió dels seus col·legis. No fer-ho pot semblar poc rellevant, però en realitat és com jugar amb foc (com jugava el company de Karol aquell dia), perquè les conseqüències futures d'aquesta absència poden ser molt importants.

Les classes de Religió no substitueixen l'educació cristiana que els pares han de donar als fills en el si de la família, amb la paraula i, sobretot, amb l'exemple, ni la catequesi que es rep a la paròquia. Però són un complement indispensable perquè ofereixen una informació estructurada i

sistematitzada del missatge cristià.

Per una part, omplen el que, d'una altra manera, seria un gran buit cultural que no els permetria conèixer la Bíblia ni entendre les moltes referències que es fan a ella en qualsevol àmbit; menys encara entendrien el significat de moltes obres quan vagin a un museu, o llegeixin relats literaris o tractats filosòfics o teològics.

Per l'altra, sostreure'ls aquesta formació religiosa significaria privar-los d'aprofundir en les qüestions més bàsiques de l'ésser humà: la raó de la pròpia existència, el significat de la vida, el sentit del dolor, les arrels de l'amor, la comprensió de les creences alienes...

Per fortuna vivim en un ambient de llibertat en què res no s'ha d'imposar. Precisament per això és el moment d'exercir aquesta llibertat, que en el cas dels pares cristians consisteix a fer efectiu el dret que els seus fills rebin l'educació que ells creguin més convenient.

La Bona Notícia també a internet
www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Especial conclave

L'alenada de l'Esperit

EL CONCLAVE TINDRÀ 115 CARDENALS

Redacció
Ciutat del Vaticà

Al tancament d'aquesta edició, encara no s'havia fet pública la data de l'inici del conclave per escollir nou Papa. Tampoc no s'havia donat la xifra exacta dels cardenals electors, encara que sí que s'havia confirmat la baixa de dos purpurats. Dels 117 electors, dos han anunciat que no hi assistiran: l'indonesi Julius Riyadi Darmaatmadja, per malaltia, i el britànic Keith O'Brien, que va presentar la seva renúncia al govern pastoral de l'arxidiòcesi escocesa de Sant Andrews i Edimburg.

El cardenal O'Brien s'havia convertit en el blanc de la premsa després de ser acusat per tres sacerdots que afirmen haver patit conductes sexuals inadequades per part de l'arquebisbe emèrit en la dècada dels vuitanta. El purpurat ha reconegut que «hi ha hagut ocasions en què la meua conducta sexual ha caigut per sota dels estàndards que s'esperen de mi com a sacerdot, arquebisbe i cardenal. Demano disculpes i perdó als qui he ofès, també a l'Església catòlica i al poble d'Escòcia». Igualment, el cardenal ha explicat el motiu de la seva

negativa a participar en el conclave: «Demano la benedicció de Déu sobre els meus germans cardenals que aviat s'aplegaran a Roma per escollir el seu successor. No els acompanyaré en persona al conclave. No voldria que l'atenció dels mitjans a Roma es centri en mi, sinó en el papa Benet XVI i en el seu successor.»

Tanmateix, el portaveu vaticà, el P. Federico Lombardi, va comunicar a la premsa que el nombre de cardenals electors podrien ser menys de 115, ja que «ens han arribat informacions de cardenals que no participaran: no només els dos electors dels que ja s'ha parlat, sinó també diversos cardenals electors que han comunicat que, per motius de salut, no vindran».

Dels cardenals espanyols amb dret a vot, menors de 80 anys, n'hi ha dos que repeteixen conclave: el cardenal Antonio M. Rouco Varela, arquebisbe de Madrid, i el cardenal Carlos Amigo, arquebisbe emèrit de Sevilla. La resta s'estrenarà en l'elecció del nou Pontífex: Lluís Martínez Sistach, arquebisbe de Barcelona; Antonio Cañizares, prefecte de la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments, i Santos Abril, arxiprest de la basílica de Santa Maria la Major, a Roma.

CARDENAL MARTÍNEZ SISTACH:

«Hem de pensar en un candidat que pugui fer bé de Papa, que pugui exercir el ministeri petrí de la millor manera possible atesa la situació de l'Església i del món actual»

El cardenal Lluís Martínez Sistach és l'únic català que participarà en el conclave. En diverses ocasions, el purpurat ha demanat als seus diocesans

la pregària: «Els demano que m'ajudin, que estiguin al meu costat, jo els tindrè presents quan prengui les decisions que hagi de prendre.» En una entrevista a Ràdio Estel, el cardenal Martínez Sistach confessava que el moment en què creu que estarà més nerviós és «quan a la Capella Sixtina, davant de tots els cardenals, et toca aixecar-te quan et criden pel nom i disposar el vot a l'urna. Davant del fresc del Judici Final de Miquel Àngel experimentes una responsabilitat molt gran. Em prepararé amb la pregària i fent servir el cap. El Senyor ens ha donat enteniment perquè reflexionem i ens informem».

En el conclave anterior, l'any 2005, l'elecció va ser molt ràpida. En tot just un dia i mig, ja hi havia Successor de Pere: Benet XVI. En aquest conclave, com en tots, és una incògnita el temps que trigarà, encara que s'espera que hi hagi nou Papa abans de Setmana Santa. Com assenyala l'arquebisbe de Barcelona, «hem de buscar la persona, ja sigui d'un continent o de l'altre. Hem de pensar en un candidat que pugui fer bé de Papa, que pugui exercir el ministeri petrí de la millor manera possible atesa la situació de l'Església i del món actual».

L'Esperit Sant i el conclave

**Mn. Joan Planellas
i Barnosell**

Vicedegà de la
Facultat de Teologia de
Catalunya

En el Credo trobem professada l'acció de l'Esperit Sant en dos moments: en el misteri de l'Encarnació del Fill de Déu (Lc 1,35) i en l'inici de l'Església. El mateix Esperit que ha obrat en l'Encarnació i en la vida de Jesús, ha estat enviat «per santificar contínuament l'Església», afirma el Vaticà II (LG 4).

El Concili ha estat abundant a indicar que és l'«Esperit de Crist»: vivifica, unifica i dirigeix l'Església, perquè es tracta del mateix Esperit, el qui habita en el Cap i en els membres com a principi vital (LG 7). Amb tot, d'una manera subtil, el mateix Concili afirma que aquest Esperit de Crist «es val de l'estructura social de l'Església» (LG 8) per vivificar tot el cos.

És a dir, l'Esperit és enviat a persones que ja existeixen i, per aquest motiu, no s'identifica merament amb elles. D'aquí que el pecat no s'atribueixi a l'Esperit. L'Esperit Sant es troba íntimament unit a l'Església sense separació, però tampoc sense confusió. D'altra banda, les condicions del do i les condicions del treball de l'Esperit Sant són essencialment comunitàries. Ell obra en l'amor recíproc dels fidels, com a Esperit d'amor i de comunió fraternes. No pot haver-hi una fe recta sense una vida de comunió fraternal. L'home d'Església sap que, en tota veritable llar, la caritat i la unitat són indispensables. La comunió és, justament, la unitat sense uniformitat, l'harmonia o la simfonia de veus i carismes diversos. És impossible concebre una Església on no hi actuïn simfònicament dons diversos, intercanvis i comunió, ni es vegi que en el seu interior és Déu mateix, en el seu Esperit Sant, que hi actua, hi entaula relacions, comunica i estableix la unitat.

El principi de l'Església, deia Möhler, és que «l'home no sabia portar una vida cristiana ni conèixer la seva religió sense la influència que exerceix en ell la comunitat dels fidels moguts per l'Esperit Sant». I Möhler assenyalava amb alegria que els apòstols no van rebre l'Esperit Sant més que «reunits en un mateix lloc, i en un mateix sentiment, no formant més que un conjunt de germans». En aquest punt, apareixen dos termes significatius: «reunits tots junts» i «unànimes», «unànimament» (Ac 1,14; 2,1.46; 4,24; 5,12; 15,25; Rm 15,6). És en la comunió amb tot el cos, quan hom pot albirar la veritat total. Cada cristià pot «parlar totes les llengües», afirma sant Agustí, «tan sols romanent en la unitat de l'Esglé-

sia, que les parla totes».

Aquesta rica teologia de l'Esperit Sant en la vida de l'Església ens ajudarà a entendre també la seva acció en els moments especialment sublims, com pot ser el conclave per a l'elecció del nou Papa. En la línia de la teologia descrita sobre l'Esperit Sant, el mateix Joseph Ratzinger, molt abans de ser Papa, l'any 1997, va ser preguntat per l'acció de l'Esperit Sant en el conclave. I aquesta va ser la resposta: «Jo diria que l'Esperit Sant, més aviat, com un bon educador, ens deixa, diguéssim, molt d'espai, molta llibertat, sense abandonar-nos completament. Així, el paper de l'Esperit Sant hauria de ser entès en termes molt més amplis, no com si dictés el candidat pel qual s'ha de votar. Probablement, l'única seguretat que ens ofereix és que no embarrancarem en la comesa. En la història, hi ha casos de papes als quals l'Esperit Sant no hauria triat.»

Per tant, l'acció de l'Esperit, dins el sentit de la fe, implica docilitat i sentit de comunió eclesial; i és únicament en aquesta docilitat i comunió quan hom troba sortida davant el que realment més convé per a la vida i la missió de l'Església.

En aquesta línia de docilitat a la veu de l'Esperit i de sentiments d'unitat eclesial, el papa Joan Pau II, a la constitució apostòlica *Universi Dominici gregis* (24 febrer 1996), que regula actualment el que cal disposar davant la seu apostòlica vacant i l'elecció del Pontífex romà, exhorta vivament els cardenals electors que, «en l'elecció del Pontífex, no es deixin portar per simpaties o aversions, ni es deixin

«Tota l'Església ha d'invocar l'Esperit perquè susciti un home de Déu, que entengui el món canviant en què vivim, que no s'avergonyeixi de la força de l'Evangelí i porti al cor la joia i l'esperança de molts»

influir pel favor o el respecte envers ningú, ni es deixin endur per la intervenció de persones importants o de grups de pressió, pels suggeriments dels mitjans de comunicació social, per la violència, pel temor o per la recerca de popularitat; sinó que, tenint present únicament la glòria de Déu i el bé de l'Església, després d'haver implorat l'auxili diví, donin el vot a qui, àdhuc fora del Col·legi cardenalici, considerin més idoni per regir amb fruit i benefici l'Església universal» (núm. 83).

Però també la resta dels cristians hem de fer el que ens correspon. Quan sant Pere es trobava a la presó, el llibre dels fets dels Apòstols ens afirma que «tota l'Església pregava insistentment per ell a Déu» (Ac 12,5). Afirma Joan Pau II en el document esmentat: «Durant la seu vacant, i sobretot mentre es desenvolupa l'elecció del successor de Pere, l'Església es troba unida particularment amb els pastors i especialment amb els cardenals electors del Summe Pontífex i demana a Déu un nou Papa com un do de la seva bondat i providència.»

I afegeix: «A exemple de la primera comunitat cristiana [...], l'Església universal ha de perseverar unànimement en la pregària; d'aquesta manera, l'elecció del nou Pontífex no serà un fet aïllat del Poble de Déu que afecta sols el Col·legi dels electors, sinó que, en un cert sentit, serà una acció de gràcies de tota l'Església» (núm. 84).

Per mitjà d'una pregària perseverant, tota l'Església ha d'invocar l'Esperit perquè susciti un home de Déu, que entengui el món canviant en què vivim, que no s'avergonyeixi de la força de l'Evangelí i porti al cor la joia i l'esperança de molts. La pregària és imprescindible abans i després de l'elecció del nou Papa. Una pregària carregada d'amor per l'escollit del Senyor és la millor manera de viure l'amor a l'Església, des del secret del propi cor i des de la comunitat que es troba per adreçar-se a Déu en aquesta hora crucial de la història. Com afirma sant Agustí, «cadascú posseeix l'Esperit Sant en la mesura que estima l'Església de Crist».

«Si la major part de catòlics viuen avui a Amèrica, per què no escollir un Papa d'allà?»

CARDENAL RICARD M. CARLES, ARQUEBISBE EMÈRIT DE BARCELONA

Samuel Gutiérrez

Des que l'any 2004 el papa Joan Pau II li va acceptar la renúncia com a arquebisbe titular de Barcelona, el cardenal Ricard M. Carles ha optat per la discreció. Gairebé ha desaparegut de la vida pública, en un moviment semblant al que acaba de fer Benet XVI. Amb motiu, però, de la seva històrica renúncia i de la convocatòria d'un nou conclave ens rep acollidor a casa seva i ens ofereix algunes claus d'interpretació per entendre millor els moments decisius que l'Església està vivint. Als seus 86 anys, el cardenal Carles presenta un bon estat físic i lucidesa intel·lectual, tot i que per l'edat, no participará en el conclave. On sí que ha assistit és a l'emotiu comiat del Papa amb els cardenals, el 28 de febrer passat a la Sala Clementina.

Com ha viscut aquest anunci imprevist i sobtat de la renúncia de Benet XVI al ministeri petrí?

No m'ho esperava. Va ser una sorpresa absoluta. Jo estava en aquells moments a Tortosa, on vaig sovint, i la meva secretària em va dir aquell matí: «Senyor cardenal, ha passat una notícia molt important i molt greu que afecta tota l'Església. El Sant Pare ha renunciat!» Realment és un fet històric. La darrera renúncia lliure al ministeri petrí va ser al segle XV.

Benet XVI és gairebé de la seva generació. Entén la decisió del Papa?

Sí que l'entenc. És un home molt intel·ligent i responsable, amb escrits preciosos i profunds de teologia, que s'ha lliurat completament al bé de l'Església. La seva elecció com a Papa, com ell mateix ha manifestat en diverses ocasions, ja va significar una renúncia als seus plans i desitjos de retirar-se. El ministeri petrí ha estat per a ell una alegria, però també un gran pes que ha fet minvar les seves forces. Ara ja no es veu amb el vigor necessari per guiar l'Església. El més important és que la seva renúncia, presa davant de la seva consciència i davant de Déu, ha volgut ser la decisió més justa, no per a ell mateix, sinó per al bé de l'Església. Potser un altre hauria continuat, però atesa la delicadesa espiritual i la vida interior d'aquest home, que tant s'exigeix a ell mateix, ha discernit que el millor és renunciar. Potser objectivament hauria pogut continuar, però ell ha entès que no hauria estat el millor, el més adequat, per a l'Església. La seva exigència personal i el seu amor a l'Església l'han fet prendre aquesta decisió tan «greu» i «nova», com ell mateix ha dit.

Amb el seu gest, Benet XVI ha volgut també indicar que el nou Papa ha de ser més jove?

És un home molt espiritual, però també molt intel·ligent i pràctic. Amb la seva renúncia, insinua també que el seu successor hauria de tenir menys de 70 anys. La seva pròpia experiència l'ha fet arribar a aquesta conclusió. Perquè un Sant Pare avui dia té un ritme molt alt de treball, sobretot pel que fa als viatges internacionals. Joan Pau II va ser pioner en aquest dinamisme evangelitzador i Benet XVI ha continuat amb un bon ritme. Només a Espanya ha vingut quatre vegades i això és molt. Ha estat un Papa molt valent!

Hi ha gent que no l'ha entès, que assegura que un Papa no ha de baixar de la creu.

No hem de fer comparacions. Cada persona té la seva vida interior i l'important és que les decisions hagin estat preses davant de la consciència i davant de Déu. Joan Pau II tenia vocació martirial i se sentia cridat a mantenir-se fins al final al capdavant de l'Església. Benet XVI, en canvi, ha vist que ja no podia servir l'Església amb tota la potència que ella necessita. Això no vol dir que baixi de la creu ja que, com ell mateix ha dit, continuarà d'una manera nova «al costat de Crist Crucificat».

Com es prepara un cardenal no elector per al conclave?

Em preparo espiritualment. Tots els dies ofereixo la missa per la persona del Papa i pel conclave. Pel fet d'haver viscut un conclave, precisament el que va escollir Benet XVI, sóc conscient que és una cosa molt seriosa i que necessita la pregària intensa de tota l'Església. Hi ha diversos cardenals amics que ja m'han trucat per demanar-me que pregui per ells.

Vostre no podrà votar, però segur que humanament, sense entrar en la rumorologia vaticana, també pensa en quins poden ser els millors candidats...

«En un conclave, el que desapareix completament són les amistats, les possibles ideologies, les races... Pensem sempre en la persona que pot servir millor l'Església»

Fins ara no ha sortit cap papa d'Amèrica i les estadístiques ens diuen que és el continent on hi ha actualment més catòlics. Si la major part de catòlics viuen avui al continent americà, per què no escollir un Papa americà, ja sigui de Nord-amèrica com de Centre-amèrica o Sud-amèrica? M'alegro que sonin ja alguns cardenals d'allà... No puc intervenir en res, tret d'algun comentari compartit amb cardenals electors, però tant de bo que sortís un Papa americà.

Un altre factor a tenir present és que el grup més nombrós és d'italians. Tenen un pes específic. Italians han estat molts Sants Pares. Tanmateix, els últims dos han estat polonès i alemany. S'ha canviat la tendència italiana, però fins ara tots han estat d'Europa...

Un altre aspecte decisiu, com vostè deia abans, és l'edat.

Sí, sembla unànime entre els cardenals, sobretot perquè el mateix Benet XVI ho ha insinuat amb la seva intel·ligència, és que el nou papa tingui menys de 70 anys.

En un conclave, vostè que ho ha viscut, com s'equilibra l'acció de l'Esperit Sant amb l'acció i el discerniment dels cardenals, que són persones de carn i ossos i que, per tant, fan servir també criteris humans?

En un conclave, el que desapareix completament són les amistats, les possibles ideologies, les races... Tots anem a buscar qui pensem davant de Déu que pot servir millor l'Església. El jurament que fem és molt seriós i greu, en el marc també imponent de la Capella Sixtina, i per això escollim qui creiem que davant de Déu és el millor candidat.

En el conclave del 2005, en el qual vostè va participar, l'elecció de Benet XVI va ser molt ràpida...

Sí, en la quarta votació ja vam tenir Papa. Era el segon dia. No puc dir gaire més coses, perquè fem un jurament molt seriós de guardar secret de tot el que passa al conclave. Més encara, també és secret tot el que ha passat abans i després i que pugui haver influït en la decisió. Hi hauria comentaris molt interessants, molt substanciosos, però no els puc fer perquè cauria en pecat gravíssim.

Tan decisiva va ser l'homilia del cardenal Ratzinger en la missa pro eligendo pontifice?

Va ser una homilia magnífica, però no va ser la presentació de la seva candidatura. Com tantes vegades ha dit, ell no volia per res ser escollit Papa. Aquella homilia era una crida a escollir el millor per a l'Església. Estàvem convençuts que ho deia perquè escollíssim el millor, però no pensava pas en ell mateix. N'estic segur.

Què opina de les imatges que ens arriben a través d'alguns mitjans i que descriuen el conclave com a lluita de poder?

És lamentable. Es diuen moltes coses que realment no tenen cap ni peus. S'han arribat a dir barbaritats i ni el Sant Pare ni l'Església s'ho mereixen. Hem perdut de vista la dimensió espiritual de l'Església, que és el Cos de Crist i això és molt seriós. No és una institució qualsevol, no és una ONG, és el Cos de Crist. I el Papa és el cap de l'Església.

«Buscarem una persona amb un

EL CARDENAL LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH PARTICIPA EN EL SEU PRIM

Carme Munté

El cardenal Lluís Martínez Sistach es troba a Roma des del dimarts 26 de febrer. Va anar-hi per participar en els actes de comiat del papa Benet XVI i, donada la celeritat dels esdeveniments, ja s'hi ha quedat per al conclave. Durant aquests dies previs a l'elecció del nou Papa, l'arquebisbe de Barcelona aprofita per preparar-se espiritualment per a un acte tan transcendental per a la vida de l'Església i del món. Són dies de pregària personal i comunitària, i d'obtenir informació sobre el candidat més idoni per afrontar els reptes de present i de futur de l'Església i del món. Nervis i emoció davant del moment crucial en què haurà de disposar el vot a l'urna, en el marc incomparable de la Capella Sixtina i sota la imatge imponent del Judici Final de Miquel Àngel.

És la primera vegada que vostè participa en l'elecció del nou Pastor de l'Església universal. Com es prepara espiritualment per a aquesta gran responsabilitat?

En aquests moments en què ens disposem a escollir un nou Papa la pregària és absolutament necessària. Per tant, tant la pregària meua com la de tantes persones que formen part de l'Església universal farà que l'Esperit Sant vingui, ens il·lumini i ens ajudi a escollir aquella persona que considerem més adequada per poder realitzar la missió del ministeri petrí.

En total són 115 cardenals electors. Vostè els coneix personalment a tots? A banda de les diferències de procedència i culturals, es perceben també diverses maneres d'entendre la missió de l'Església en el món d'avui?

En conec molts. Potser tots no, perquè procedeixen d'àrees geogràfiques i culturals més allunyades... En qualsevol cas, durant el conclave i els dies previs hi haurà ocasió de conèixer-nos una mica més. Certament que conèixer les persones ajuda moltíssim per poder escollir el millor Papa. El fet que els cardenals electors siguem de procedències i cultures diverses ajuda a fer visible que l'Església és universal i que està present en tots els continents. Permet maneres diverses de veure el món i els problemes de l'Església. Això enriqueix l'Església i als europeus ens ajuda a no centrar-nos només en el nostre continent, sinó a tenir una visió de l'Església universal.

Tant durant el conclave, com en els dies de reunions prèvies, què farà el cardenal Lluís Martínez Sistach?

Resar, perquè és molt important. Però també pensar, informar-me, conèixer els altres cardenals, els reptes

» aquesta imatge parla

«L'evangelització, si és autèntica, té en compte totes les dimensions de la persona, especialment la dimensió social, el desenvolupament dels pobres, la justícia social»

que té l'Església i el món. Es tracta, doncs, d'un treball molt considerable, que, d'altra banda, s'ha de fer conjuntament amb els altres cardenals. Com deia sant Benet, *ora et labora*.

A través de quins signes es pot constatar la inspiració de l'Esperit Sant en l'elecció del nou Papa? Hi ha qui pensa que és només cosa d'homes...

L'Església té una dimensió humana i una dimensió divina. Mirat des de fora, és fàcil només costatar-ne la humana, però el cert és que també hi ha la presència de l'Esperit Sant i de Jesucrist, que és el que té la iniciativa en l'Església. El conclave no és només un acte humà, sinó que compta amb l'actuació de l'Esperit Sant, sempre present en l'Església, especialment en aquest acte

tan important d'escollir una persona per a un ministeri cabdal en l'Església de Jesucrist. D'altra banda, els cardenals tenim molt en compte tot el ministeri que realitzem a les diferents diòcesis —petites parcel·les de l'Església— on trobem homes i dones de tota condició social, procedència i cultura. Aquesta pluralitat enriqueix l'Església perquè ens permet entre tots els cardenals tenir una visió del món i, per tant, cercar aquella persona que pot respondre millor als reptes mundials.

En les declaracions que ha anat fent en els darrers dies, vostè insisteix que, més enllà de grups, de països, de cultures, l'important és la persona. Quines característiques, segons vostè, ha de tenir el nou Papa per poder respondre als reptes d'avui?

Sí, certament buscarem la persona més adequada, més que no pas el continent o país de procedència. Ha de ser un home de Déu, que conegui bé l'Església, que conegui bé el món, que conegui quins reptes té l'Església i el món. Un home amb un cor capaç d'estimar tota la humanitat, perquè la missió de Pere i del seu successor és universal. Que estigui molt interessat per l'evangelització, per l'anunci de Jesucrist i del seu evangeli. Buscarem una persona que tingui una dimensió pastoral universal i també de govern pastoral perquè l'Església i el ministeri de Pere necessita uns organismes, la cúria romana, que l'ajuden en aquest ministeri tan important. El més cabdal d'aquesta missió és que sigui una persona que prengui plena consciència que està fent un servei a tota l'Església universal. Altres característiques importants són la preocupació ecumènica, i el diàleg i la relació entre fe i cultura.

Quins són els principals reptes que té l'Església en el present i en el futur?

El primer repte cabdal és el de l'evangelització, tant en països que encara no coneixen Jesucrist com en els d'antiga cristiandat però que han anat deixant la fe. L'Església existeix per anunciar Jesucrist i el seu evangeli. Si no evangelitza, no està fent el que ha de fer. Podria semblar que es tracta només d'una qüestió espiritual, que només té en compte l'ànima i la salvació espiritual, però no és així, perquè si l'evangelització és autèntica el missatge de Jesús i de la seva obra salvadora toca tota la persona: ànima i cos. L'evangelització, si és autèntica, té en compte totes les dimensions de la persona, especialment la dimensió social, el desenvolupament dels pobres, la justícia social... D'aquesta manera, també oferim un servei al món perquè ajudem que tingui uns criteris ètics en

laSalle
AR

Utilitzeu el QR per descarregar-vos al vostre mòbil l'aplicació La Salle AR per a iPhone o Android

Apunteu el vostre dispositiu a la fotografia que contingui la icona i descobriu-ne el contingut multimèdia

«Una dimensió pastoral universal»

ER CONCLAVE

l'economia, busqui camins de desenvolupament per a tots els pobles...

En els seus missatges previs abans de fer efectiva la seva renúncia, Benet XVI ha instat a una major comunió eclesial i també a continuar aprofundint en el Concili Vaticà II. Es pot interpretar com un consell per al seu successor?

Aquests dos missatges de Benet XVI són essencials en l'Església. Amb tot, la intenció del Papa renunciant no ha estat incidir en el conclave, sinó al contrari, deixar-nos plena llibertat perquè els cardenals, amb l'ajuda de l'Esperit Sant i la pregària de tota l'Església, puguem trobar aquella persona que pugui fer el que ell ja no pot per causa de l'edat i per la manca de forces i de vigor.

Com afecta que el relleu papal es doni precisament enmig de la celebració de l'Any de la Fe? Ens vol dir alguna cosa l'Esperit Sant?

Els signes dels temps ens ajuden a descobrir la presència de Déu. Sens dubte que la renúncia s'escau en l'Any de la Fe, que és un any de conversió, de valoració del do de la fe i és un any per dir-nos que l'Església ha de complir la missió d'evangelitzar, de donar a conèixer Jesús i d'oferir la salvació de Jesucrist a tothom. En un món en què tanta gent viu sense fe, com si Déu no existís, també hi ha moltes persones que busquen sentit a la vida i donar respostes a l'existència. En aquest Any de la Fe, el Papa ha renunciat i podria semblar que quedem com orfes, però no és així. Tant en la darrera audiència general com en la trobada amb els cardenals abans de la renúncia, Benet XVI ens ha recordat que Jesucrist està amb l'Església i que és a la barca de Pere, i que així ha pogut constatar-ho en els moments fàcils i en els moments difícils del seu pontificat.

La dedicació de la Sagrada Família, el 7 de novembre del 2010,

ha aconseguit posar Barcelona i Catalunya en un lloc prevalent de l'Església universal. Com pot influir això en el conclave?

Hi ha molts cardenals que coneixen Barcelona arran de la dedicació de la Sagrada Família el 7 de novembre del 2010. El mateix Papa, el dia que els cardenals el vam poder saludar personalment en l'acte de comiat, em va dir que recordava molt aquella visita i celebració, i em va repetir el que ja m'havia dit el dia 7 de novembre del 2010: «De la celebració d'aquest matí m'ha quedat un record inoblidable.» Certament que això ha influït... Els cardenals ens coneixem una mica més per les coses que fem.

En alguna ocasió, al llarg de la seva vida, s'havia imaginat que podria participar en un conclave? I s'havia imaginat que podria ser vostè el primer Papa català de la història?

Mai no vaig pensar que podria participar en un conclave i, per tant, mai no he pensat tampoc que podria esdevenir Papa. En la meua vida, com en la de tota persona, quan la vas mirant enrere, t'adones que aleshores no tenies consciència del que podria venir. Déu és provident i va portant les persones amb el seu amor. Hi ha coses que mentre estan succeint no les acabes d'entendre, però que després les entens molt bé com a expressió del seu amor. En aquest sentit, agraeixo moltíssim a Déu Nostre Senyor tot el que m'ha donat immerescudament. Mai no havia pensat de ser bisbe, de ser cardenal, de tenir el Papa a casa a Barcelona, de poder participar en un conclave. En dono gràcies a Déu Nostre Senyor i procuraré correspondre-li. Ho visc com una manifestació del seu amor envers nosaltres. Tots hem de veure que Déu es fa present en les nostres vides i ens dona allò que nosaltres no li demanem però que ell ens vol donar.

 aquesta imatge parla

Sant Sebastià de les Catacumbes

L'arquebisbe de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, ha aprofitat aquests dies per visitar la basílica de Roma de la qual n'és titular, és a dir, la basílica de Sant Sebastià de les Catacumbes o també anomenada Sant Sebastià Extramurs. Allà, s'ha trobat amb el rector de la basílica, P. Orazio Gastorina, i el vicerector, Renzo Campetella.

Construïda originàriament al segle IV, l'església va ser dedicada al màrtir romà sant Sebastià. Tanmateix, ja des del segle I dC era un lloc funerari, en el qual es van obrir sepultures tant paganes com cristianes i constava de dos edificis residencials amb decoracions a les parets.

A meitat del segle II, es van construir tres mausoleus (el de Clodius Hermes, el dels Innocents i el de la Destral), on van ser sepultats membres de l'Església cristiana. Aquesta zona va quedar enterrada i, sobre ella, es va construir un pòrtic limitat per un mur, anomenat *triclia*. Finalment, l'emperador Constantí va decidir construir, al segle IV, una gran basílica en forma de circ romà dedicada als apòstols Pere i Pau.

La basílica és totalment diferent de la construïda al segle IV. De fet, es va remodelar i reestructurar completament. L'església té un sostre de fusta tallada. Entrant a l'església, a la paret esquerra, trobem l'altar amb una urna que conté les restes de sant Sebastià, la columna a la qual estava lligat el màrtir i una pedra que porta les empremtes de Crist.

El cardenal Martínez Sistach, durant la visita a la basílica de la qual és titular, va aprofitar per convidar els diocesans de Barcelona a visitar-la especialment en l'Any de la Fe. Una possibilitat és fer-ho participant en el pelegrinatge diocesà que tindrà lloc del 18 al 20 de maig organitzat pel Club+Amics i presidit pel cardenal Martínez Sistach amb el lema «Celebrem la fe amb el nou Papa».

CARDENAL CARLOS AMIGO VALLEJO, ARQUEBISBE EMÈRIT DE SEVILLA

«Déu ha parlat en Jesucrist, però també la seva veu se sent a través de les mediacions humanes»

Rosa María Jané Chueca

El cardenal Carlos Amigo és un dels cinc cardenals espanyols que participarà al conclave. Ell ja va participar en l'anterior, el 2005, del qual va sortir elegit Benet XVI. Ara, amb 78 anys, torna a participar en un nou conclave. Com ell ha explicat amb humor en algunes entrevistes, no s'ha plantejat que pugui ser elegit Papa: «He parlat diferents vegades amb l'Esperit Sant», diu, «perquè això no passi». També ha subratllat que si resultés elegit, «tindria un atac de cor allà mateix». En aquesta entrevista ens comenta alguns aspectes sobre com es desenvolupa un conclave.

És certa la frase «Qui entra Papa al conclave, en surt cardenal»?

Ningú no entra al conclave com a Papa. Aquesta dita surt del fracàs dels nombrosos pronòstics que es fan sobre qui poden ser els elegits per al ministeri de successor de Sant Pere.

Quina sensació suposa el fet d'estar totalment aïllat de l'exterior? Realment és així? No existeix cap contacte?

Durant els dies del conclave, des que s'entra a la Capella Sixtina, l'aïllament físic és absolut. No hi ha cap comunicació amb l'exterior, ni personalment ni a través de cap instrument tècnic. Una altra cosa diferent és el convenciment que un té que, més enllà dels murs del Vaticà, la comunitat cristiana ens acompanya amb la pregària.

Com pesa la responsabilitat d'eleger un Papa?

El meu jou és suau, i la meva càrrega, lleugera. També aquestes paraules de l'Evangeli es poden aplicar a la responsabilitat que tenim els electors a l'hora de buscar el nou servidor de l'Església com a Papa. Una responsabilitat, certament important, però plena de pau i sabent que aquest és un ministeri que se'ns ha encomanat i en el qual comptarem amb l'assistència de l'Esperit del Senyor.

Els cardenals es coneixen, de quina manera cal canviar el xip i deixar de veure un amic, per exemple, per veure-hi el Vicari de Crist?

Des del moment en què un cardenal ha estat elegit Papa, encara que s'hagi tingut una gran amistat amb ell i participat en múltiples activitats, el sentit d'obediència i d'acatament al Successor de Pere està per sobre de qualsevol sentiment anterior.

Quin tipus d'informació reben els cardenals per treballar al conclave?

En els dies previs al conclave vam rebre una sèrie d'informes sobre la situació de l'Església en els diferents aspectes de la seva organització i de les seves tasques evangelitzadores en els diferents sectors de la vida eclesial. També se'ns faciliten

les biografies de tots els cardenals, sense que en elles es faci cap relació a possibles mèrits i condicions adequades. Es limiten a una informació sobre llocs, dates i oficis desenvolupats en l'Església.

Com distingir el que diu l'Esperit Sant a través de les mediacions humanes?

Amb el discerniment, en la pregària, del que és el ministeri papal i dels signes que se'ns ofereixen en la situació actual de l'Església en el món. Déu ha parlar en Jesucrist. Però també la seva veu se sent a través de les mediacions humanes. Sempre mirant Déu, però atent a la història de cada moment.

Les estones de pregària, com es viuen?

Amb un sentit molt gran de comunió entre els que som allà per elegir el nou Papa i tota l'Església que espera la il·luminació de l'Esperit en aquells que tenim la primera responsabilitat en l'elecció.

Les converses als passadissos, quin pes tenen?

«Des del moment en què un cardenal ha estat elegit Papa, el sentit d'obediència i d'acatament al Successor de Pere està per sobre de qualsevol sentiment anterior»

A les sessions del conclave no hi ha cap conversa entre els electors. En altres moments, els àpats i els moments de descans, parlem entre nosaltres, però mai del que passa a l'aula del conclave i encara menys sobre les persones.

Del conclave anterior en què va participar, hi ha alguna anècdota que ens pugui explicar?

Les sessions del conclave són reiteratives. Es repeteixen moltes vegades la llista dels noms dels cardenals, i cal comptar i recomptar les paperetes. Recordo que un cardenal, proper al lloc on jo estava, va xiuxiuejar unes paraules a penes perceptibles: «Això és una mica pesat!» Naturalment es referia als aspectes merament funcionals. Són les úniques paraules que vaig poder sentir durant totes les sessions.

Quins requisits ha de tenir un cardenal per ser un bon Papa?

El primer i imprescindible és ser elegit per Déu. Després podem pensar en aquell que té la millor disposició de servir l'Església com l'Església necessita ser servida en aquests moments.

Subscriu un missioner

Regala una subscripció de CatalunyaCristiana perquè també els missioners rebin notícies de casa (podeu mantenir-hi correspondència).

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP	Tel.	NIF

Marqueu la vostra preferència (preu d'una subscripció missionera)

☐ Amèrica i Àfrica: 237,86 €	☐ Missioner	☐ Edició en català
☐ Àsia i Oceania: 315,81 €	☐ Missionera	☐ Edició en castellà
☐ Adjunto xec nominatiu	☐ Domiciliació bancària	

Senyors, els prego que carreguin al meu compte el rebut que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva donació Subscripció Missionera.

Titular _____

Entitat	Oficina	DC	Compte	Data (dd/mm/aa)

Envieu aquesta butlleta a:
CatalunyaCristiana
Comtes de Bell-lloc, 67-69
08014 Barcelona

Signatura del titular

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

Un conclave inesperat

Josep M. Benítez,
s.j.
Historiador

Actualitat impactant del proper conclave

Conclave a la vista. La renúncia insòlita al pontificat de Benet XVI ha creat la possibilitat que ell mateix pugui veure el moment enigmàtic de la *fumata blanca*. Qui sap quantes fumaroles negres l'hauran precedit. Moltes, poques? La fumata blanca final, el sorprendrà? En el moment que escolti el solemne *habemus papam...*, com li bategarà el cor? Quin sentiment l'envairà? Escoltarà el nom. Ell no ha manifestat mai el seu preferit. De ben segur que deu tenir el seu candidat. Ara, un conclave és un conclave, d'on surt de vegades l'inesperat. Si surt elegit un cardenal no previst per ell o un que no sigui del deu grat, podrà pensar: «Aquest que han triat no em plau.» Tanmateix no ho dirà. Potser només expressarà un tímid *i signori cardinali* han elegit aquell que exercirà el ministeri petrí... en la vinya del Senyor.

Certament, aquest proper conclave es preveu molt diferent dels que hi ha hagut en el passat. Perquè Benet XVI, tot i ja no exercir el ministeri petrí, pel fet de seguir en vida, podria condicionar no les votacions dels cardenals però potser sí els inicis del nou pontificat.

A partir del moment de l'anunci *habemus papam* es planteja el gran repte de planificar com podrà ser governada l'Església. Se sol dir que l'estil de govern d'un Papa es manifesta en els primers discursos que fa públics i, de vegades, amb la primera encíclica, que els vaticanistes solen anomenar, sovint precipitadament, *programàtica*. Però cal tenir en compte que les circumstàncies actuals del món i de la societat, tot i que el Papat tingui el poder absolut de govern (poders legislatiu, executiu i judicial), fan evident que ell no pot governar sol. Cal que s'envolti d'un bon equip de col·laboradors. Aquí pren força el que podríem anomenar en llenguatge informàtic arribar a fer un *reset* complet de tot l'aparell estructural eclesiàstic que en el món s'entén com l'Església jeràrquica.

Fins aquí algunes consideracions que podria fer-se qualsevol ciutadà del món a les envistes del proper conclave. Ara bé, per als fidels catòlics hi ha un element d'ordre espiritual que transcendeix les especulacions merament naturals. Parlar de vots cardenalís no esgota la mateixa realitat del conclave on es fa present també l'alenada de

l'esperit. El necessari *reset* del complex aparell de les estructures de govern eclesiàstiques (Papa, cúria, congregacions, dicasteris, jerarquia episcopal, nunciatures, etc.) avui dia hauria de tenir molt present allò que en el Vaticà II es volgué entendre per Església. Perquè va proclamar clarament que l'Església no és un sistema de poder. És el Poble de Déu, és a dir, tot el conjunt de fidels a Jesucrist.

Els tres darrers conclaves

La mort de Pau VI, el 1978, plantejà un conclave de consens. Raó: semblava que el Magisteri pontifici havia arribat a un atzucac. Corria per Roma que els cardenals haurien de triar un home

especulacions sobre qui sortirà vestit de blanc a la *loggia* basilical.

Al respecte puc aportar una anècdota. Es produí el mateix dia de començar el conclave per triar el successor de Joan Pau I. Wojtyla havia tornat a una Roma encara amarada d'un suau bon temps d'una allargada *ottobrata*. Venia de la seva Cracòvia gèlida i grisa. Volent aprofitar al màxim la benignitat meteorològica mediterrània demanà a les religioses de la congregació on s'hostatjava (monges poloneses, fundades per una familiar del general dels jesuïtes Ledóchowski) que tinguessin l'amabilitat de dur-lo a Ostia, on ell desitjava nedar amb tota llibertat, anonimat i a pleret. Durà tant el bany que la superiora,

veient que passava el temps, li va dir que s'afanyés a vestir-se ja que calia arribar a Roma abans de la clausura del conclave. En enfilat l'*autostrada* la trobaren congestionada. El cardenal li anava dient a la religiosa xofer si podia córrer més. *Eminenza non si può...* Wojtyla s'anava posant nerviós. I confià a la superiora: «*Suora, suora*, cal que arribar-hi a temps!... Pregui molt i resin. És molt important que pugui entrar al conclave perquè hi ha un cardenal espanyol comunista.» El cardenal espanyol comunista al qual temia Wojtyla era el cardenal Tarancón. Sé això perquè la superiora de les religioses poloneses era espanyola. Ella ens ho va contar als jesuïtes espanyols de la Universitat Gregoriana. Wojtyla,

«Benet XVI, tot i ja no exercir el ministeri petrí, pel fet de seguir en vida, podria condicionar no les votacions dels cardenals però potser sí els inicis del nou pontificat»

ferm anticomunista, sortí elegit. I des del balcó de sant Pere proclamà: «No tingueu por.» Adoptà el nom de Joan Pau II. Contribuí a liquidar el comunisme real soviètic, tanmateix no aconseguí que l'Església estructural reeixís a fer un *reset* a fons. Tercer conclave: fou elegit el cardenal Ratzinger. Papa Benet XVI. Tanmateix, tampoc no ha aconseguit «reformat» les estructures. Començà a fer neteja, ha exercit un magisteri d'alt perfil acadèmic..., però sembla que la màquina vaticana l'ha aclaparat i engolit. No se n'ha sortit en la reforma de la cúria i el govern.

Ara, el proper conclave forçat per la seva admirable, honesta, humil i exemplar renúncia obre una possibilitat d'impactant actualitat esperançadora. Potser cal un successor de Pere que guiï per l'Esperit pugui superar lluites de poder, esclerosis jeràrquiques, govern antievangèlic, corrupteles i corrupcions, mundanitat i barroquisme ornamental? En tot cas convé un Papa que entusiasmi el poble de Déu per viure amb més plenitud l'esperit de Jesús.

20 qüestions sobre el conclave (i II)

Per Jordi Piquer
Capellà i periodista

9 Qui proposa els candidats per a la successió?

Pròpiament no hi ha candidats «presentats». No hi ha cap candidat que es presenti ell mateix. Candidats a ser elegits, a la pràctica, ho són tots els cardenals (també pot ser elegit un no cardenal, però darrerament no succeix mai). Només les primeres votacions, ja dins del conclave, aniran dient qui són els candidats que tots els electors han anat determinant amb les votacions (i abans, per descomptat, amb les converses entre ells i amb les reflexions personals). Però no es pot entrar al conclave amb pactes fets o amb vetos de cap mena. A vegades «qui entra Papa en surt Papa», com el cas de Benet XVI, però en altres casos «qui entra Papa en surt cardenal». Cal tenir en compte el «factor sorpresa» en cada conclave, potser per obra de l'Esperit Sant...

10 Qui té dret a escollir el Papa?

Els cardenals que no hagin complert els 80 anys a l'hora d'iniciar-se el conclave, com a representants del clergat i del poble cristià de la diòcesi de Roma, encara que avui al Col·legi de Cardenals estan representats els cinc continents. L'any 1978 a qui preguntava per als «papables», a l'Oficina de Premsa del Vaticà li donaven la biografia de tots els cardenals...

11 Com és la votació per escollir un nou Papa?

Normalment, es fan quatre votacions cada dia, dues al matí i dues a la tarda. El vot de cada cardenal és secret. Segons les disposicions de Joan Pau II, queden abolides les maneres d'elecció anomenades per aclamació o per inspiració i per compromís. La forma d'elecció del Papa ha de ser únicament per escrutini dels vots dels cardenals electors. Cada cardenal elector, quan posa la papereta a l'urna, pronuncia en veu alta la següent fórmula de jurament: «Poso per testimoni el Crist Senyor que em jutjarà que jo elegeixo aquell que, davant Déu, crec que ha de ser elegit.»

12 Quines formes hi ha d'elecció?

La forma habitual és la de les successives votacions. Benet XVI només ha introduït una modificació en les disposicions de Pau VI i de Joan Pau II: amb un *motu proprio* de l'11 de juny del 2007, demana que es «torni a la norma sancionada per la tradició, segons la qual el Pontífex Romà no sigui considerat vàlidament elegit si no ha obtingut les dues terceres parts dels sufragis dels cardenals electors». Aquesta majoria qualificada cerca que l'elecció gaudeixi d'un ampli consens dels cardenals. Si no fos possible arribar en pocs dies a aquesta majoria qualificada, demana que hi hagi «un dia dedicat a l'oració, a la reflexió i al diàleg» i en les votacions

següents només podrien ser votats els dos cardenals que en l'escrutini anterior haguessin obtingut un major nombre de sufragis. Però també en aquest cas es requereix per a la validesa de l'elecció la majoria qualificada de les dues terceres parts. En el cas que el nombre de cardenals presents no pugui dividir-se en tres parts iguals —estableix Joan Pau II— cal un vot més per ser elegit el nou Papa.

13 Hi ha requisits per ser escollit Papa?

N'hi ha tants que no sabia pas fer la llista! La del Papa és potser la més gran responsabilitat moral que pot caure sobre un home en aquest món. N'hi ha per espantar-se, humanament parlant; però a la llum de la fe, la persona a

ca amb el sistema primitiu de senyals de fum. A prop de la Capella Sixtina hi ha una estufa, i allí es cremen les paperetes de les diverses votacions. Si surt fum negre de la xemeneia situada a la teulada de la Capella, no hi ha encara Papa; si és blanc —la famosa «fumata blanca»—, vol dir que ja s'ha arribat a la votació definitiva. Sembla que amb les paperetes es crema també un producte químic que permet que el negre o el blanc del fum sigui visible. De tota manera, si el fum és gris, aleshores als periodistes els queda el recurs d'escollar què diu Ràdio Vaticana. I si repiquen les campanes de la basílica, ja és ben segur. Aquests moments d'incertesa ens han acompanyat en els darrers conclaves.

«A prop de la Capella Sixtina hi ha una estufa, i allí es cremen les paperetes de les diverses votacions»

la qual imposen aquesta pesada creu, sens dubte, posa tota la seva confiança en l'ajut de Déu. El Papa, com a bisbe de tota l'Església de Crist, ha de ser sobre un pastor, un Bon Pastor, a imatge de Crist, el «Gran Pastor de les ovelles» (sant Gregori el Gran).

14 Amb quina fórmula accepta el cardenal triat ser Pontífex?

El cardenal degà o el primer dels cardenals per ordre d'antiguitat demana el consentiment de l'elegit amb les paraules següents: «Acceptes la teva elecció canònica per a Summe Pontífex?» I, un cop rebut el consentiment, li pregunta: «Com vols ser anomenat?» Després de l'acceptació, l'elegit és immediatament bisbe de l'Església romana, veritable Papa i cap del Col·legi Episcopal i «pel mateix fet —diu la constitució de Joan Pau II— adquireix la plena i suprema potestat sobre l'Església universal i pot exercir-la».

15 Com se sap que hi ha un nou Papa?

En aquesta societat de tants recursos tecnològics i de la comunicació global instantània, aquesta notícia es comuni-

16 Com es fa l'anunci del nou Papa en públic?

Hi ha dos moments de comunicació de la notícia. El primer el compleix el primer dels cardenals diaques, que es dirigeix al balcó central de la basílica de Sant Pere per anunciar *urbi et orbi* —a la ciutat i al món—: *Anuntio vobis gaudium magnum: habemus Papam*, i el nom de l'elegit... El segon moment el protagonitza el mateix Sant Pare, que surt al balcó central de la basílica i dona la primera benedicció *urbi et orbi*. Era un tradició recent que el nou Papa impartís la benedicció i salutés, però sense dir res més. Tanmateix, Joan Pau I, Joan Pau II i Benet XVI van fer una breu presentació, que és un dels missatges més vius i més recordats del nou pontificat. Joan Pau I va captivar tothom amb la seva humilitat en dir que ell no «tenia ni la cultura de Pau VI ni la *sapientia cordis* de Joan XXIII», però que estava en el seu lloc i faria tot el que pogués. Joan Pau II va pronunciar aquell famós: «No tingueu por!» I Benet XVI es va presentar com un «humil treballador de la vinya del

Senyor». És probable que el nou Papa també digui quelcom en aquest moment tan emocionant. És un gest molt bonic de comunió amb el poble romà —i de tot el món— present a la plaça en aquells moments.

17 Una vegada escollit, què és el primer que fa el nou Papa?

Entra en una habitació que hi ha tocant a la Capella Sixtina. És l'anomenada «habitació de les llàgrimes», perquè es pot suposar que està escruixit per allò que li ha caigut a sobre... Allí l'ajuden a revestir-se de la sotana blanca i de les altres insígnies pontificies. Es diu que hi ha dues o tres sotanes blanques, a fi que la que li posen no li vagi gaire malament... Els bons observadors detecten per les imatges de televisió si la sotana improvisada li escau prou bé o no... Sembla que hi ha casos de tot. M'han explicat que el Papa vesteix de blanc gràcies a la pràctica que va introduir Climent V (1305-1314), que era de l'orde de Predicadors o Dominics, que porten un hàbit blanc, hàbit que aquest Papa va voler conservar, i així el blanc va quedar per als seus successors fins avui.

18 Com caldrà anomenar Benet XVI?

El portaveu del Vaticà ja ha dit que conservarà el seu nom de Pontífex: Benet XVI. Una bona manera d'anomenar-lo, a més de la de «Benet XVI», és la de «bisbe emèrit de Roma» o més breu: «Papa emèrit.» La història, sens dubte, el recordarà simplement com a «Benet XVI» i també amb el seu nom familiar i del seu país: Joseph Ratzinger, d'Alemanya (*l'Anuari pontifici* posa el nom del poble o ciutat on cada Papa va néixer, des de Pere fins al darrer).

19 Quin dels dos serà bisbe de Roma?

L'únic bisbe de Roma serà el nou Sant Pare. El papa Benet serà el bisbe emèrit que pot continuar sent «bisbe a Roma», acompanyat de l'afecte, l'agraïment i la pregària de tota l'Església de Roma i del món per la seva dignitat personal i sagrada. Però ja no és el bisbe de Roma, perquè el pastor primer, i en aquest sentit únic, de cada diòcesi és només el bisbe residencial de cada bisbat. Com als monestirs benedictins, on només hi ha un abat, encara que hi hagi abats emèrits (jubilats) dins la comunitat. Ara a l'Església tindrem un sol Sant Pare en actiu, i un Sant Pare jubilat o emèrit. Un Papa jubilat, que *orat pro Ecclesia et societate* —com ens deia al Seminari Mn. Francesc Llopart, que havia estudiat a Comillas, citant l'anuari dels jesuïtes jubilats—, és sens dubte un actiu per a l'Església i el món.

20 Quan mori Benet XVI, el funeral serà amb els honors de Papa?

Crec que es faran bàsicament les celebracions que es fan en ocasió de la mort d'un Papa. Com es fa a cada bisbat, quan mor un bisbe emèrit: se li fan les celebracions religioses que li escauen com a pastor diocesà que ha estat d'aquella Església particular. També, de forma semblant, caldrà fer-ho amb el qui ha presidit en la caritat l'Església de Roma, com a «mare i cap de totes les esglésies de la ciutat [Roma] i del món».

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIA 1)

TEMPS DE QUARESMA

(SALTERI: SETMANA 4)

MARÇ

10. DIUMENGE
- Diumenge IV de Quaresma, Morat.**
Lectures: Josuè 5,9a.10-12 / Salm 33 / 2 Corintis 5,17-21 / Lluc 15,1-3.11-32
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Simplicí, p.; Macari, b.; Càndid, mr.; Santes, Maria Eugènia Milleret de Brou, rel. i fund.
11. DILLUNS
- Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 65,17-21 / Salm 29 / Joan 4,43-54
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Eulogi, prev. i mr.; Santes, Àurea, ab.; Rosina, vg.
12. DIMARTS
- Fèria, Morat. Lectures: Ezequiel 47,1-9.12 / Salm 45 / Joan 5,1-3a.5-16
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Innocenci I, p.; Maximilià, mr.; Bernat, b.; Simeó el Nou Teòleg, ab.; Teòfanes, monjo; Lluís Orione, prev.

13. DIMECRES
- Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 49,8-15 / Salm 144 / Joan 5,17-30
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Roderic i Salomó, mr.; Ramir, monjo i mr.; Santes, Patrícia, mr.
14. DIJOUS
- Fèria, Morat. Lectures: Èxode 32,7-14 / Salm 105 / Joan 5,31-47
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Arnold, ab. i mr.; Santes, Matilde, emperadriu; Florentina, vg.
15. DIVENDRES
- Fèria, Morat. Lectures: Saviesa 2,1a.12-22 / Salm 33 / Joan 7,1-2.10.14.25-30
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Ramon de Fítero, ab. i fund.; Climent Maria Hofbauer, prev.; Santes, Madrona, vg. i mr.; Lluïsa de Marillac, rel. i fund.
16. DISSABTE
- Fèria, Morat. Lectures: Jeremies 11,18-20 / Salm 7 / Joan 7,40-53
ALTRES CELEBRACIONS: Sants, Agapit, b.; Heribert, b.; Ciríac, mr.; Abraham, erm.; Santes, Eusèbia, vg.

Lectures bíbliques

Diumenge IV de Quaresma

Lectura primera

Js 5,9a.10-12

El poble de Déu, després d'entrar a la terra promesa, celebra la Pasqua.

Lectura del llibre del profeta Josuè:

En aquells dies, el Senyor digué a Josuè: «Avui us he alliberat de la ignomínia d'Egipte.» Llavors els israelites acamparen a Galgala, a la plana de Jericó, i van celebrar-hi la festa de Pasqua, al vespre del dia catorze del mes. L'endemà de la Pasqua, des del matí, menjaren productes del país, pa sense llevat i gra torrat. Des d'aquell dia que van menjar els productes del país, no caigué més el manà. Els israelites, no tenint ja manà, menjaren de les collites del país de Canaan durant aquell any.

Salm responsorial

33

Beneiré el Senyor en tot moment, tindré sempre als llavis la seva lloança. La meva ànima es gloria en el Senyor; se n'alegraran els humils quan ho sentin.

R. Tasteu i veure que n'és de bo el Senyor.

Tots amb mi glorifiquen el Senyor, exalcem plegats el seu nom. He demanat al Senyor que em guiés: ell m'ha escoltat, res no m'espanta. R.

Alceu vers ell la mirada. Us omplirà de llum i no haureu d'abaixar els ulls avergonyits. Quan els pobres invoquen el Senyor, els escolta i els salva del perill. R.

Lectura segona

2Co 5,17-21

Déu ens ha reconciliat amb ell mateix per Crist

Lectura de la segona carta de sant Pau als cristians de Corint:

Germans, aquells qui viuen en Crist són una creació nova; tot el que era antic ha passat, ha començat un món nou. I tot això és obra de Déu, que ens ha reconciliat amb ell mateix per Crist i ens ha confiat a nosaltres aquest servei de la reconciliació. Perquè Déu, en Crist, reconciliava el món amb ell mateix, no retraient-li més les culpes, i a nosaltres ens ha encomanat que portéssim el missatge de la reconciliació. Per tant, nosaltres fem d'ambaixadors de Crist, i és com si Déu mateix us exhortés a través nostre. Us ho demanem en nom de Crist: reconcilieu-vos amb Déu. Déu va tractar com a pecador aquell que no havia experimentat el pecat, perquè en ell nosaltres poguéssim ser justos segons la justícia de Déu.

Vers abans de l'evangelí

Lc 15,18

Aniré a trobar el meu pare i li diré: Pare, he pecat contra el cel i contra tu.

Evangelí

Lc 15,1-3.11-32

Aquest germà teu, que ja donàvem per mort, ha tornat viu

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

En aquell temps, veient que tots els cobradors d'impostos i els altres pecadors s'acostaven a Jesús per escoltar-lo, els fariseus i els mestres de la Llei murmuraven entre ells i deien: «Aquest home acull

els pecadors i menja amb ells.» Jesús els proposà aquesta paràbola: «Un home tenia dos fills. Un dia, el més jove digué al pare: "Pare, dóna'm la part de l'herència que em toca." Ell els repartí els seus béns. Pocs dies després, el més jove arreplegà tot el que tenia, se n'anà cap a un país llunyà i, un cop allà, dilapidà els seus béns portant una vida dissoluta. Quan ho hagué malgastat tot vingué una gran fam en aquell país i començà a passar necessitat. Llavors es llogà a un propietari d'aquell país, que l'envià als seus camps a pasturar porcs. Tenia ganes d'atipar-se de les garrofes que menjaven els porcs, però ningú no li'n donava. Llavors reflexionà dintre seu: "Quants treballadors del meu pare tenen pa de sobres, i aquí jo m'estic morint de fam! Aniré a trobar el meu pare i li diré: Pare, he pecat contra el cel i contra tu; ja no mereixo que em diguin fill teu; pren-me entre els teus treballadors." I se n'anà a trobar el seu pare.

»Encara era lluny que el seu pare el veié i es comogué, corregué a tirar-se-li al coll i el besà. El seu fill li digué: "Pare, he pecat contra el cel i contra tu; ja no mereixo que em diguin fill teu." Però el pare digué als criats: "Porteu de pressa el vestit millor i vestiu-lo, poseu-li un anell i calçat, porteu el vedell gras per celebrar-ho, mateu-lo i mengem, perquè aquest fill meu, que ja donava per mort, ha tornat viu; ja el donava per perdut i l'hem trobat." I es posaren a celebrar-ho.

»Mentrestant el fill gran tornà del camp. Quan s'acostava a casa sentí músiques i balls i cridà un dels criats per preguntar-li què era allò. Ell li digué: "Ha tornat el teu germà. El teu pare, content d'haver-lo recobrat amb bona salut, ha fet matar el vedell gras." El germà gran s'indignà i no volia entrar. Llavors sortí el pare i el pregava. Però ell li respongué: "He passat tants anys al teu servei, sense haver desobeït mai ni un sol dels teus manaments, i no m'has donat mai un cabrit per fer festa amb els meus amics, i ara que torna aquest fill teu després de consumir els teus béns amb dones públiques, fas matar el vedell gras?" El pare li contestà: "Fill, tu sempre ets amb mi, i tot el que jo tinc és teu. Però ara hem d'alegrar-nos i fer festa, perquè aquest germà teu, que ja donàvem per mort, ha tornat viu; ja el donàvem per perdut i l'hem trobat."»

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

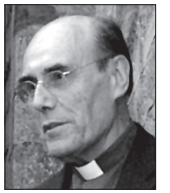

El teu germà era mort i ha tornat a viure

La paràbola dels dos fills respon a la crítica que feren a Jesús els fariseus i els lletrats en adonar-se que «s'anaven apropant a ell tots els recaptadors de tributs i els pecadors per escoltar-lo: "¡Aquest acull pecadors i menja amb ells!"» Entre l'anunci i la paràbola pròpiament dita Lluc ha intercalat dues analogies, la de l'ovella perduda i la de la dracma perduda. Els dos fills de la paràbola representen tota la humanitat: el més jove, les nacions paganes; el fill gran, Israel. Després de rebre la part de la propietat que li tocava, «el més jove emigrà a una regió llunyana i allí dilapidà els seus mitjans de vida vivint llibertinament». Quan passà gana, reflexionà i se'n tornà a la casa del pare suplicant-li que el tractés com a un dels seus jornaleros. Però el seu pare, que l'estava esperant amb els braços oberts, aprofità l'avinentesa per fer una gran festa vestint-lo amb la millor roba i posant-li un anell al dit i sandàlies als peus. Després féu matar el vedell gras i començaren a celebrar-ho. La primera part es correspon amb l'apropament a Jesús dels marginats d'Israel i amb l'acció d'acollir-los i de menjar amb ells. «Mentrestant, es trobava el seu fill, el més gran, en el camp. Quan venia i s'apropà a la casa, va sentir música i danses.» En assabentar-se de la rebuda que el seu pare havia preparat per al seu germà, es negà a entrar. La censura que li fa es correspon amb la crítica dels dirigents religiosos: «Doncs, ¡mira!, fa molts anys que et serveixo i mai per mai no he transgredit cap manament teu i mai per mai no m'has donat un cabrit d'entre les cabres perquè el mengi amb els meus amics; en canvi, per al teu fill que ho ha devorat tot amb les prostitutes, has fet sacrificar el vedell gras.» En comptes de comportar-se com un fill, s'ha comportat tota la vida com un esclau de la Llei, ignorant que «calia celebrar-ho i alegrar-se, perquè aquest, el teu germà, era mort i ha tornat a viure, estava perdut i ha estat trobat.»

Què esperem d'un Papa?

Pere Tena
Bisbe auxiliar emèrit
de Barcelona
peretenagarriga@gmail.com

Una resposta simple...

Tot just anunciada la renúncia de Benet XVI, han començat les especulacions sobre el que hauria de ser la tasca del seu successor, s'ha judicat el temps del ministeri de Benet XVI, i com és costum, s'han començat a fer apostes sobre candidats... Fins a cert punt és normal que això sigui així, si tenim en compte el context mediàtic en què vivim. Però podríem anar més a fons, i aleshores les coses són bastant més simples. D'un Papa, de qualsevol Papa, el que l'Església espera és que exerceixi el ministeri petrí amb santedat i caritat (vegeu l'article anterior). No és esperar vanament. La gràcia de l'Esperit Sant ha donat a l'Església un estol de Pontífexs Romans que han estat exemplars en vida i ministeri, i s'han lliurat a l'Església amb tota la seva ànima. Això ha estat més notable en els darrers segles, a mesura que l'aspecte polític del papat ha anat desapareixent (supressió dels Estats Pontificis, 1870).

El papa Benet XVI ha insistit molt en el seu messtratge en la urgència de parlar de Déu. Aquesta és una de les primeres coses, en efecte, que esperem de qualsevol Papa. No esperem discursos sociològics, econòmics o polítics. Esperem que ens confirmi en la fe, que es mostri com a gran sacerdot en la celebració dels sacraments, que vetlli per la unitat dels creients en Crist, que sigui transparència de l'Esperit que condueix l'Església. En definitiva, si el que esperem d'un Papa és que

sigui fidel al seu ministeri, no podem esperar d'ell unes decisions que responguin sí als gustos d'una època, però no a l'Evangeli i a la Tradició de l'Església.

...però compromesa

A l'Església és vàlida també la cèlebre frase del president Kennedy en la seva presa de possessió: «No us pregunteu només què pot fer Amèrica per vosaltres; pregunteu-vos també què podeu fer vosaltres per Amèrica.» On diu «Amèrica» cal posar-hi «Església». L'Església no només espera que el Papa actuï, sinó que ha d'estar ben disposada envers ell. Els Papes no són uns mags que tenen tots els recursos per fer caminar endavant l'Església de Déu. Si és cert que cal la comunió amb el Papa per ser catòlic, també ho és que el Papa sol no pot aconseguir gran cosa. Una pregària litúrgica demana respectivament la sol·licitud del pastor pel ramat i l'obediència del ramat al pastor.

Quan hom recorda la poca atenció que es donava al papa Pau VI en els darrers anys del seu pontificat, o les crítiques que es feien a Joan Pau II quan va començar els seus viatges pastorals, o les virulentes acusacions fetes més recentment al papa Benet XVI, s'adona del que no ha de ser l'actitud cristiana envers un Papa. Aquests fets negatius

deixen també la seva empremta en la vida cristiana, i en la credibilitat de l'Església. Alguns sants han parlat de la «devoció al Papa». És una expressió que cal mesurar, per no identificar el Papa amb una realitat divina, o amb un sant canonitzat. Però sí que hem de parlar de la relació amb el Papa en termes de respecte, d'afecte, d'obediència, de comunió. No podem mirar-lo de lluny, com en un espectacle que no ens implica, ni podem jutjar les seves paraules i accions com si fossin d'un qualsevol, al compàs ràpid dels mitjans de comunicació, massa interessats en la «notícia», ni tampoc acceptar com a bones les apreciacions dels qui «en saben més que el Papa» d'allò que convé a l'Església, o bé només veuen en ell un cap d'Estat.

Què esperem del nou Papa?

Per a aquesta segona pregunta —legítima a partir de la primera— no hi ha una sola resposta. Poden haver-hi visions diverses del que avui necessita l'Església amb més urgència, en si mateixa i en relació amb la societat actual, com poden haver-hi preferències per tal o tal altre candidat, ateses les característiques personals. M'atreveixo a creure que el nou Papa trobarà, en el gest de Benet XVI, un camí obert a decisions coratjoses i innovadores que puguin ajudar a la credibilitat de l'Evangeli, al progrés de la fe i de la comunió entre els cristians, i a l'animació espiritual i pastoral de l'Església.

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Simeó el Nou Teòleg

- ✓ Nascut cap a l'any 950 a Anatòlia
- ✓ Aristòcrata bizantí que va abraçar la vida monacal
- ✓ Abat defensor de la vida comunitària coherent amb la doctrina teològica
- ✓ Va morir exiliat envoltat dels seus deixebles l'any 1022

Aquest sant ortodox, venerat també per l'Església catòlica, era fill d'una rica família noble d'Anatòlia, avui part de Turquia. Els seus pares el van enviar a estudiar a Constantinoble, a la cort de l'emperador bizantí, on va rebre una sòlida formació teològica i filosòfica.

L'any 977 va sentir la crida religiosa, va abandonar tots els seus béns i riqueses i es va fer monjo d'un monestir de Constantinoble. Amb el temps, i gràcies a una intensa vida de pregària, va ser escollit abat del monestir, i ben aviat va mostrar com entenia la vida monacal. La seva preferència clara per un ascetisme estricte, derivat d'una concepció teològica igualment rigorosa sobre l'home i els sacraments, va fer que es guanyés l'ene-mistat de bona part de l'Església. La seva ferma adhesió als postulats més ortodoxos van provocar que fos expulsat del monestir i exiliat a l'altra riba del Bòsfor, on va fundar una petita comunitat amb els seus seguidors.

Barcelona

Un diàleg entre la fe i l'acció social

L'economista Arcadi Oliveres i la germana Teresa Forcades imparteixen una conferència sobre espiritualitat i transformació social

Joan Piñol
Barcelona

Un diàleg entre la fe i els moviments socials. Aquest era l'eix principal d'una conferència que van protagonitzar l'economista Arcadi Oliveres i la germana Teresa Forcades. Aquesta xerrada s'emmarca dins un cicle de conferències que organitzen diferents entitats sota el nom de «Diàlegs de Pedralbes». Aquest tipus d'actes es van començar a dur a terme el desembre passat i tenen com a denominador comú el diàleg entre dues persones sobre una mateixa matèria.

Seguint aquest esperit, Oliveres i Forcades aplegaven en el seu testimoni els dos aspectes de la conferència. D'una banda, són persones de fe i, alhora, tenen un destacat paper en els moviments socials. Arcadi Oliveres és economista i president de Justícia i Pau des de l'any 2001. Per la seva part, la germana Forcades és doctora en medicina i en teologia a més de monja al monestir benedictí de Sant Benet de Montserrat. L'encarregat de moderar el debat era el filòsof Francesc Torralba, que també organitza aquests diàlegs. El primer punt que va voler aclarir és la importància d'aquest binomi entre espiritualitat i transformació social. «Pot semblar que l'espiritualitat és sinònim de regressió social i de conservadorisme però hi ha molts exemples de persones que han transformat la societat partint de la seva fe.» A continuació, va posar tres exemples diversos però entenedors: Martin Luther King, Mahadma Ghandi i el bisbe Pere Casaldàliga.

Partint d'aquests tres personatges que combinen a la perfecció espiritualitat i voluntat social, Oliveres va relatar la seva pròpia experiència. Tal com va dir, la seva espiritualitat beu del cristianisme que ha viscut des de jove. Va relatar com el va influir el seu pas per l'escola dels Escolapis del carrer Diputació de Barcelona. Allà va tenir de professors, entre d'altres, els sacerdots Lluís Maria Xirinacs i Francesc Botey. Amb nostàlgia del finat, Oliveres va recordar com Xirinacs va entrar el primer dia de classe. Va explicar que calia triar el delegat amb unes paraules plenes d'ironia: «Alumnes, això és una república i procedirem a escollir el nostre president!» Aquest ambient distès però ple d'espiritualitat va començar a marcar la vida del futur economista. «Més enllà, a partir de la Caputxinada del 1966, vaig entrar en contacte amb els frares caputxins on vaig descobrir el seu lema "Pau i Bé" que encara conservo com a magnífica font d'espiritualitat», va dir Oliveres.

El president de Justícia i Pau a Catalunya va deixar ben clar que calia que la transformació social es basés en el testimoni, tant el col·lectiu com l'individual. Per això la seva intervenció es va centrar a explicar com la fe l'ha guiat a través de la seva vida per

ARCADI OLIVERES:
«La font bàsica de la justícia social són les Benaurances»

TERESA FORCADES:
«Hem de fer néixer Déu al món»

fonamentar l'acció social. «La font bàsica de la justícia social són les Benaurances», va afirmar rotundament. Un altre aspecte que va voler comentar en relació amb el testimoni personal va ser la coherència entre les creences i l'acció. «Em planteja molts dubtes, per exemple, tenir un fons de pensió si després el banc fa servir els meus diners en negocis d'armes», va citar. En aquest sentit, va explicar que calia recuperar el concepte d'usura com a mal innat del sistema bancari. «Per què el banc m'ha de donar interessos per guardar els meus diners?» Així doncs, va reflexionar sobre com la banca islàmica actual, així com el cristianisme durant l'edat mitjana, prohibia la usura.

Després del relat d'Oliveres, més aviat vivencial, la germana Forcades va oferir un enfocament més teològic. Va explicar com els quatre dogmes marians que afirma l'Església catòlica són fonaments espirituals per a la transformació social. «Els principals dogmes sobre Maria serveixen plena-

ment al segle XXI», va dir Forcades. Tots els presents van quedar una mica astorats per aquest punt de vista donat que els dogmes sonen, avui dia, com quelcom del passat. Tanmateix, l'exposició de Forcades va sorprendre per la seva claredat a l'hora d'explicar com la figura de la Verge Maria explica molts dels trets característics dels moviments socials cristians.

Així doncs, la religiosa va reflexionar, en primer lloc, sobre l'anomenat dogma de Teotokos. Aquest és el que fixa que Maria és mare de Déu (theotokos) i no només mare de Jesucrist (Cristotokos). «Déu es fa home i cal que parim Jesucrist, és a dir, cal que el donem a conèixer a tothom», va dir gràficament Forcades. La religiosa va explicar que això atorga a l'home plena corresponsabilitat amb el que passa al seu voltat perquè ha de «fer néixer Déu al món». Així, s'estableix una responsabilitat personal envers la societat. A part, Forcades va defensar que cal que aquesta funció de rebre i donar la fe també es doni a l'Església de manera activa.

El segon dogma era el de la virginitat de Maria. «En l'espiritualitat hi ha sempre un component perso-

nal i irreductible», va dir Forcades. Així, per exemple, va comentar la importància de la democràcia personal i l'oposició a les dictadures. Sobre aquest aspecte, la germana Forcades va recordar: «Quan es parla d'un home-un vot s'oblida sovint que la regla de sant Benet ja fixa aquest sufragi personal i data del segle VI després de Crist!» El tercer dogma que va comentar va ser el de la Immaculada Concepció. «Aquest dogma estableix una antropologia lluminosa perquè remarca la doctrina cristiana que explica que allò bo és allò humà i el mal és ser inhumà.»

Un dels aspectes que també va abordar la germana Forcades va ser l'objecció de consciència. Anteriorment, Oliveres també s'hi havia referit durant la seva intervenció en dir que havien impulsat l'objecció fiscal per evitar pagar els impostos destinats a sufragar les forces armades. La religiosa va comentar com aquest gest té un fonament bíblic: les dues llevadores que a la narració de l'Èxode s'oposen a matar els nadons hebreus. «Les llevadores fan una acció de desobediència i objecció del que ordenava el Faraó i deixen viure els nens quan neixen», va dir Forcades. Finalment, va afegir: «Fixeu-vos, però, que avui dia ningú no recorda el nom del Faraó i, en canvi, el relat bíblic ha deixat constància de com es deien les dues llevadores: Xifrà i Puà.»

La conferència va causar un efecte molt positiu entre les dues-centes persones que van seguir l'acte. La presència del públic va ser molt nombrosa i diverses persones es van quedar fora per manca d'espai a la sala. Aquest èxit demostra el desig que molta gent té de sentir l'experiència de dues personalitats com Oliveres i Forcades. Dues persones que, en la seva espiritualitat i la seva fe, troben el fonament per transformar la societat.

LLOGUERS – ALQUILERES – LOCATIONS – RENTS
ADMINISTRACIÓ DE FINQUES

al kilando
by FINCAS GANDIA ■

DIPUTACIÓ 189
08011 - BARCELONA

www.alkilando.com
93 451 50 00

Barcelona

Església profètica en temps de crisi

L'Escola Salesiana de Rocafort va acollir una jornada d'estudi

Carmen García Pita
Barcelona

La XXV Jornada d'Estudi de la Pastoral Obrera de Catalunya es va inaugurar amb el nou director del Secretariat Interdiocesà, Mn. Pepe Baena, el qual va explicar l'objectiu de la Jornada tot aprofundint en el sentit d'Església profètica. L'acte, que va tenir lloc el 16 de febrer passat a l'Escola Salesiana de Rocafort, també va comptar amb la intervenció de Pilar Malla, treballadora social, que entre altres càrrecs ha estat responsable de Serveis Socials de la Generalitat de Catalunya i diputada del Parlament.

Baena va ser l'encarregat d'obrir la jornada reflexionant sobre quins accents profètics cal treballar més com a Pastoral Obrera des de la vivència, l'anunci i la denúncia, i quins gestos significatius i explícits cal fer. «Avui dia hi ha moltes ferides en el món obrer. Com a Església hem de dur la Bona Notícia i donar esperança», va explicar, i va ressaltar el paper importantíssim dels laics que al carrer donen testimoni de l'evangeli: «Tant se val quants som sinó com som.»

Tot seguit va intervenir Pilar Malla, que va començar la ponència ressaltant que a Jesús no el van matar els delinqüents, sinó els oficialment bons: les autoritats i els sacerdots. I va afegir: «Jesús va morir perquè va ser rebutjat pel sistema humà. La nostra raó de ser és fer de la nostra vida la continuació de la vida de Jesús.

Agustí Codinach

Això significa tractar les persones com a éssers únics i irrepetibles. No n'hi ha prou de repartir béns materials, els hem de preguntar què necessiten.» I va ressaltar: «Cada persona és un tresor que passa per

davant nostre i si no prestem atenció podem deixar passar la trobada amb Jesús.»

També va voler reflexionar sobre com, on i per què cal comprometre's perquè les coses canviïn per a tots, en un moment tan difícil com el que vivim: «Hem de ser crítics amb el que hem fet. No podem fallar en aquest moment tan difícil de la nostra història. Hem volgut ser la veu dels qui no tenen veu sense escoltar el que les persones volen. Necessitem un coneixement profund de la realitat perquè hem de sortir de la crisi creant una societat diferent.»

Pel que fa a l'ajuda concreta, la ponent va recomanar actuar amb delicadesa, pensant més en qui ajudem que en nosaltres mateixos. I va afegir: «La nostra actitud davant la crisi de-

mana reflexió, generositat i, sobretot, viure el manament de l'amor.»

Malla va voler resumir la seva intervenció amb les paraules de J. Ratzinger al Nou Poble de Déu: «El que salva no és conèixer el nom del Senyor, el que es demana és que es tracti humanament el Déu que s'amaga en l'home.»

Durant la tarda es va dur a terme un treball per grups per fer aportacions d'iniciatives i millores d'actuació, on van destacar aspectes com la necessitat d'intervenir en l'atenció a les persones i en les causes dels problemes, no quedar-se amb les conseqüències. Treballar per canviar les estructures que estan organitzades per persones, amb la denúncia des de l'Evangeli.

Una altra de les propostes que es van plantejar va ser remarcar accents profètics en allò quotidià al costat dels que pateixen. Recuperar els valors que la crisi ha perdut, l'honradesa, compartint el poc que es té. Potència la veritat i la confiança. Denunciar que la mentida no és una cosa normal. Humanitzar l'entorn i anunciar l'Evangeli per recuperar la dignitat de les persones.

També van emfasitzar en la conveniència d'orientar la lluita en positiu, mai en negatiu: lluitar a favor del que podem millorar i no en contra del que va malament.

Potenciar l'aportació al món associatiu: sindicats, associacions, Càritas i augmentar el diàleg amb els bisbes, així com la presència a les xarxes socials per arribar a altres col·lectius i a la societat civil, van ser altres iniciatives que es van exposar.

La Pastoral Obrera va constatar la necessitat de treballar amb una espiritualitat profunda del Déu dels pobres, més enllà de l'activisme.

La vida consagrada femenina d'avui

Agustí Codinach

Redacció / Barcelona

Al monestir de Sant Pere de les Puel·les, el dia 11 de febrer va tenir lloc la reunió del grup Anawim (superiores majors, delegades, abadeses i prioros de Catalunya). El tema de reflexió va ser *La vida consagrada femenina d'avui amb ulls de dona*, amb la ponència de Laia de Ahumada, autora del llibre *Monges*. La seva intervenció va girar entorn de tres eixos: per què va agradar el llibre *Monges*, moment actual de la religió i espais de futur. Es va crear una profunda sintonia entre l'experiència i la reflexió proposada per Laia de Ahumada i les

inquietuds de les participants a la reunió. En el diàleg posterior es va copsar la gran oportunitat del moment actual per a la vida autèntica segons l'Evangeli i com les dones, les dones consagrades, estan cridades a fer camí amb tantes persones cercadores de sentit, vida, plenitud i felicitat. La clau, tan humana i tan evangèlica, és viure l'amor. Durant la reunió va arribar la notícia de la renúncia del Sant Pare, que les religioses van acollir amb sorpresa i agraïment per aquesta decisió tan significativa i important. La trobada va concloure amb informacions diverses i dinar de germanor ofert per la comunitat benedictina.

Recés dirigit pel bisbe Taltavull als membres del Club+Amics

Redacció / Barcelona

Divendres 22 de febrer Mons. Sebastià Taltavull, bisbe auxiliar de Barcelona, va dirigir un recés quaresmal per als membres del Club+Amics al monestir de Sant Pere de les Puel·les. Uns cinquanta socis van participar en la celebració, que va començar amb un Via Crucis al claustre del monestir.

Lleida

Obra teatral sobre la vida i martiri del beat Francesc Castelló

Setze actors donen vida al guió escrit pel P. Francesc Gamissans

Jordi Curcó
Balaguer

El magnífic Teatre Municipal de Balaguer, capital de la Noguera, va acollir la tarda del diumenge 24 de febrer la representació d'una singular obra teatral inspirada en la vida i martiri del beat Francesc Castelló, en vigílies de celebrar el XII aniversari de la seva beatificació (11 de març de 2001).

Un total de setze actors i actrius aficionats, a més de dos narradors i un bon equip tècnic, tots ells components del grup teatral TOAR de la ciutat de Lleida, van donar vida a l'obra *Francesc Castelló visqué estimant i morí perdonant*. Es tracta d'un text original del franciscà, escriptor i periodista, a més de col·laborador de *Catalunya Cristiana*, el P. Francesc Gamissans.

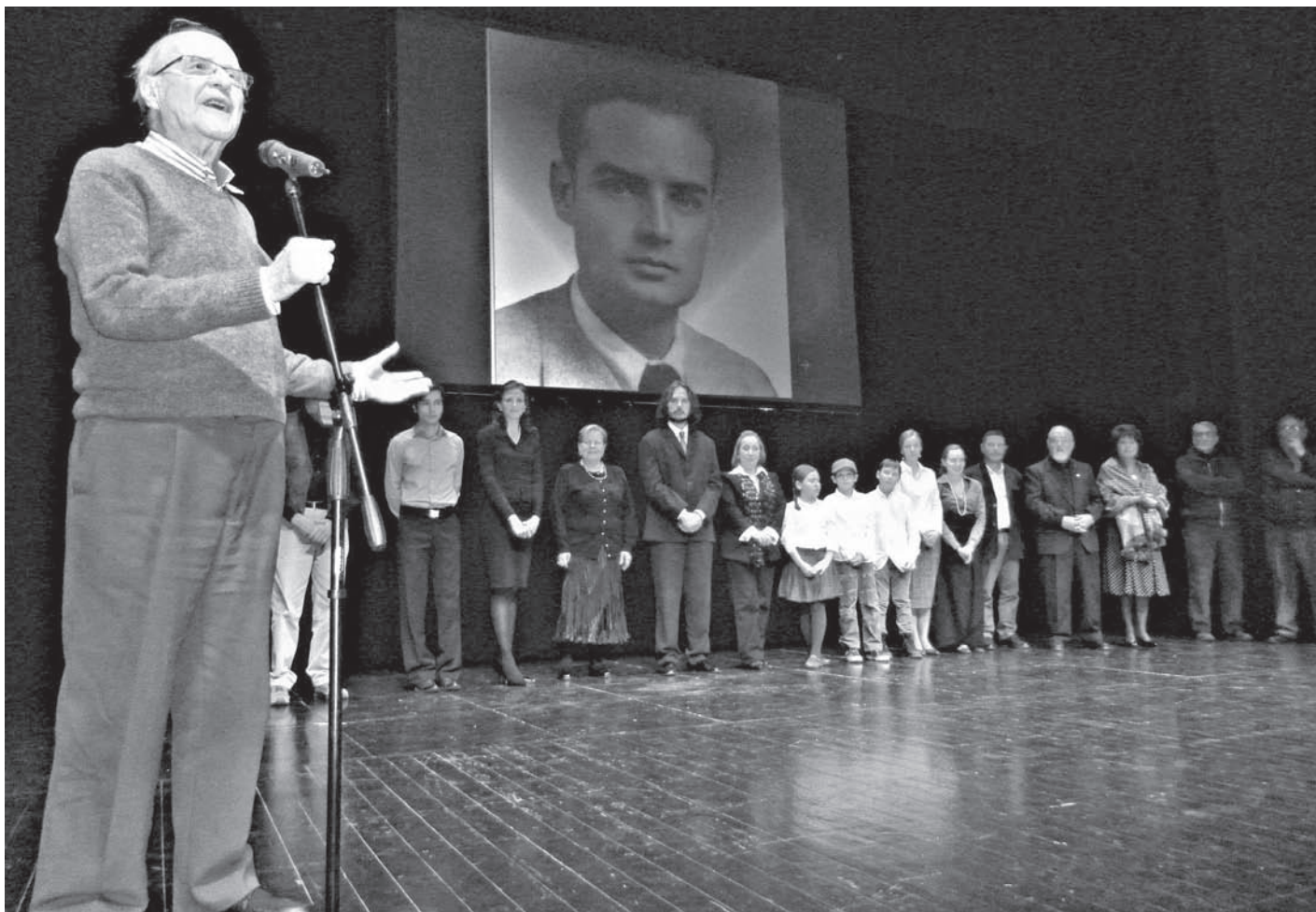
L'autor, amb una trentena de llibres publicats, en la seva majoria amarats de franciscanisme, com és el cas d'un dels darrers, *Chiara d'Assís*, una biografia de santa Clara, la primera escrita en català i traduïda al castellà; ha escrit, a més de la representada a Balaguer, tres obres teatrals més: *Francesc i Clara d'Assís*, una història d'amor, *Joan XXIII*, paradigma de pau i bé, *El Carmel de Lleida*. Totes ells, com la dedicada al beat Francesc, han estat representades pel grup TOAR, que té ja en projecte la representació de la darrera obra teatral, la cinquena, escrita pel P. Gamissans, amb un original nom: *La Marieta del Blau*, sobre la llegenda de la Mare de Déu del Blau, de tanta tradició i popularitat a la ciutat de Lleida. «Tenim intenció d'escenificar-la a la mateixa catedral nova de Lleida, als peus de la Verge del Blau, i seria el 2 de febrer de 2014... de moment, però, és un projecte», explica Enric Castells, director del TOAR i promotor d'aquesta representació a Balaguer.

Castells es mostra alhora molt satisfet de la representació a Balaguer: «Penso que ha quedat molt bé, el teatre és magnífic i l'escenari, amb les seves grans dimensions, hi ha ajudat molt. Crec que el públic l'ha seguit amb sentiment, alguns els he vist amb llàgrimes als ulls.»

Tot fent memòria, recorda que el P. Gamissans va escriure el text cinc anys després de la beatificació de Francesc Castelló: «Ho va fer amb molt d'afecte, ja que ell està enamorat del testimoni d'aquest jove màrtir. Una vegada fet el text, ens el va oferir al grup per a la seva representació i va ser tot un èxit.»

L'obra fou estrenada el 26 d'octubre de 2006 amb motiu de la inauguració de la restauració del Teatre de l'Acadèmia Mariana de Lleida: «Vam tenir molta feina, ja que l'obra combina les escenes amb un muntatge audiovisual que dona molt de joc. Fins i tot al final es projecten les imatges, amb so original, del moment central de la beatificació de Francesc Castelló, l'11 de març de 2001, recollint les paraules que el papa Joan Pau II dedicà al jove màrtir.»

Jordi Curcó

El P. Francesc Gamissans, acompanyat pels actors, es dirigeix al públic al final de la representació.

«La motivació de la vida del beat Castelló no va ser altra que estimar sempre tothom i va morir perdonant. Són els dos aspectes que he volgut destacar i que en aquests moments tan difícils que estem vivint poden ser un exemple per a tothom»

A aquella representació, impulsada pel qui era aleshores bisbe de Lleida, Mons. Francesc Xavier Ciuraneta, va assistir un gran nombre de persones, que ompliren de gom a gom el teatre, entre elles les dues germanes del beat, la Maria i la Teresina Castelló, aquesta darrera ja traspassada. Posteriorment, a començaments de 2007 es va tornar a representar. En aquesta ocasió es feu a Juneda, poble on la mare de Francesc Castelló feia de mestra i on el beat va fer la Primera Comunió.

El públic, que va anar al Teatre Municipal de Balaguer, va veure com després d'aixecar-se el teló apareixia el primer

quadre del set que conformen el guió: un Francesc Castelló infant, sortint de l'escola i fent alguna entremaliadura. El veié tot seguit com a estudiant de Química, personificat ja en el jove actor Oscar Campo, retornat a Lleida i retrobant-se amb les seves germanes, tots tres ja orfes de pare i mare. Pas a pas el contemplaren ja adult, enamorat de la seva promesa Mariona, lliurat en cos i ànima als altres i valent, amb molt de coratge, donant testimoni de la seva fe en Crist com a militant de la Federació de Joves Cristians de Catalunya, en uns moments convulsos. L'escena central és sens dubte el judici per un tribunal popular, la seva resposta: «Sí, sóc cristià», i la injusta sentència a la pena de mort, un 29 de setembre de 1936.

Les llàgrimes afloraren en els ulls del públic quan les dues germanes i la seva tia llegiren amb emoció i sentiment les darreres tres cartes que moments abans de morir els va escriure Francesc. El quadre de l'afusellament deixà tothom corprès i finalment l'esclat de glòria de la seva beatificació.

«És un obra emocionant i molt intensa, no tinc vergonya de dir que he plorat... val la pena veure-la i t'adones de com en fou de valent Francesc Castelló en donar la vida per Crist i els germans», explica Anna M. Carrera, membre molt activa de la Comissió Pro Canonització, tot fent una bona reflexió: «Aquesta obra teatral és una molt bona eina per donar a conèixer el nostre màrtir, encara massa desconegut per a molts.»

El P. Francesc Gamissans diu que se sent molt content de tornar a veure l'obra representada: «La motivació de la vida del beat Castelló no va ser altra que estimar sempre tothom i va morir perdonant. Són els dos aspectes que he volgut destacar i que en aquests moments tan difícils que estem vivint poden ser un exemple per a tothom», digué al final de la representació, quan agrai públicament als actors el seu treball i al públic la seva assistència. El franciscà i autor teatral explica com el diàleg és fonamental en la història del personatge: «He donat molta importància als dos narradors ja que ells presenten la història estricta i les escenes ja són creació i adaptació més lliure. Cada quadre mostra un fet significatiu a l'entorn de la vida de Francesc Castelló.» El P. Gamissans diu que és en la biografia que del beat va escriure el P. Romuald Díaz d'on ha pouat per escriure el guió de l'obra.

El rector de Balaguer, Mn. Joan Pujol Balcells, que ha estat l'impulsor que aquesta obra teatral del P. Gamissans es representés a Balaguer, va agrair l'esforç del grup TOAR i el seu bon treball escènic: «Ens han emocionat i fins i tot ens heu fet plorar amb Francesc Castelló.»

Després de la representació a Balaguer, la Comissió Pro Canonització ha decidit tornar-la a representar de nou a Lleida: «Segurament es farà a la tardor, al Teatre de l'Acadèmia Mariana coincidint amb la festa del beat el 28 de setembre», explica Mn. Martí Sandiumenge, membre de la comissió.

Lleida

«No va acusar mai ningú i sempre va incitar al perdó»

Joan Serret, fill del màrtir lleidatà Josep Serret Julià

Margarita Borrull Puigarnau

Joan Serret, de 78 anys, és un dels tres fills del màrtir Josep Serret Julià. Ens explica la vida del seu pare i sobretot el moment en què va afrontar la mort per causa de la seva fe. En Josep va néixer el 19 de setembre del 1901 a Lleida. Era fill d'una família de pagesos i la seva il·lusió va ser ingressar al seminari, però a casa necessitaven ajut per treballar al camp. Va freqüentar la parròquia de Sant Llorenç, on va ser portant del Sant Crist Trobat i també va ser molt devot de la Mare de Déu de Montserrat. Va conèixer la seva futura esposa, Pilar Just Alsina, a l'Orfeó Lleidatà. El dia abans de ser executat va escriure una carta de comiat i en la seva lletra es reflecteix una gran serenitat. El 22 de novembre del 1936 va ser afusellat. La seva causa ja ha estat aprovada pel bisbat de Lleida i actualment forma part dels 167 companys màrtirs a la Congregació dels Sants al Vaticà, en espera de la *positio*, el document que certifica oficialment que algú ha mort per causa de la fe catòlica. El decret posterior del Sant Pare els declara màrtirs per a la seva beatificació.

Per què van detenir i executar el seu pare l'any 1936 durant la guerra civil espanyola?

El 25 d'agost del 1936, mentre passava pel carrer de la Palma, va coincidir amb l'incendi de la catedral de Lleida i va cridar l'atenció dels que hi calaren foc. Segons el que em va explicar la meva mare, els va dir: «Per què caleu foc a la catedral? No veieu que aquí hi ha la història del nostre poble i les nostres arrels?» Se'l treuen de sobre però des d'aquell moment el segueixen. El veí que el denuncia participa en les xerrades amb els seus clients i en recull frases i dades per acusar-lo com a catòlic practicant. Se'l acusava concretament d'anar a missa i combregar. El veí, després de denunciar-lo, se'n penedeix i li ofereix un passaport per fugir a França, però ell no ho accepta. Al cap de poques setmanes arriben el meu pare a la feina i, sense deixar que s'acomia de la meva mare, el porten a la presó de Lleida. Allà es troba amb diversos coneguts, la majoria dels quals també seran afusellats per la seva fe.

El seu pare era una persona extraordinària? Com va reaccionar en ser arrestat?

Va ser un pare de família responsable, treballador i normal, però tothom sabia que era un home just que no havia fet mai mal a ningú. Quan es va assabentar de la denúncia va decidir, segons la seva consciència, que s'havia de quedar i no aprofitar l'oportunitat de fugir-se a l'estranger amb l'esposa i els fills. Quan arriba a la presó pensa que podrà sortir lliure al cap d'un temps i que la situació serà passatgera. En canvi, en les notificacions següents a la meva mare veiem que ja no parla d'advocats i sí de com ajudar-nos preparant totes les coses. Indica qui li devia diners per la venda de

màquines de cosir i amb quines condicions de pagament havia quedat amb els clients. També agraeix al seu cunyat, el meu tiet Emilio, i a una veïna que vagin a Barcelona per aconseguir l'indult de la Generalitat. Van parlar amb el mateix Tarradellas dos dies abans del judici, però no va servir de res. La informació que els va donar va ser la següent: «Serret està tan mort com els del cementiri.» El meu pare i la meva mare no van trobar ajuda en cap conegut. Això va ser molt dur tant per a ella com per a ell.

Com s'ho va fer la seva mare per tirar endavant la família?

La meva mare portava una botiga de comestibles. Una vegada afusellat el pare, li van requisar tot el que tenia a la botiga i al pis, però no li van fer res. Fins i tot es van endur la màquina de cosir que, a més del valor que pogués tenir, era un record del seu marit. Li van trencar el crucifix que tenia a l'habitació. Encara en conservo dos trossos. Entre la botiga i els deutes que els clients havien contret amb el pare, la família va poder funcionar. Per llavors érem dos fills, el meu germà de set anys i jo, que només tenia dos anys. Els meus pares havien tingut una altra filla, però havia mort quan encara era nena.

Ens consta que té informació directa de la vida a la presó d'aquests dies...

La majoria de la informació em va arribar directament d'un dels carcellers, Marcelino Sallán, i de la seva filla, que escoltava els relats del seu pare quan tornava de la feina de funcionari de presons. Comentaven que a les cel·les els catòlics presos resaven el Rosari. Fien els rosaris amb molles de pa unides per un fil. El crucifix de la cel·la estava

fet amb els cables de l'electricitat. Si hi havia cap sacerdot present, combregaven, perquè es consagrava una mica de pa del que se'ls donava per menjar. Concretament, a la cel·la número 7, la dels condemnats a mort, es llegien a les parets escrits dels que els havien precedit en l'execució. L'altra persona que també va ser testimoni de la vida de la presó durant aquests dies va ser Paquita Rovira, que després va fundar l'orde de les Missioneres Auxiliars de l'Església. Va ser empresonada per causa de la seva fe i va coincidir amb els presos. Va parlar diverses vegades amb la meva mare donant-li ànims i li va explicar com el meu pare havia acceptat la voluntat de Déu i l'exemplaritat que va donar en tot moment.

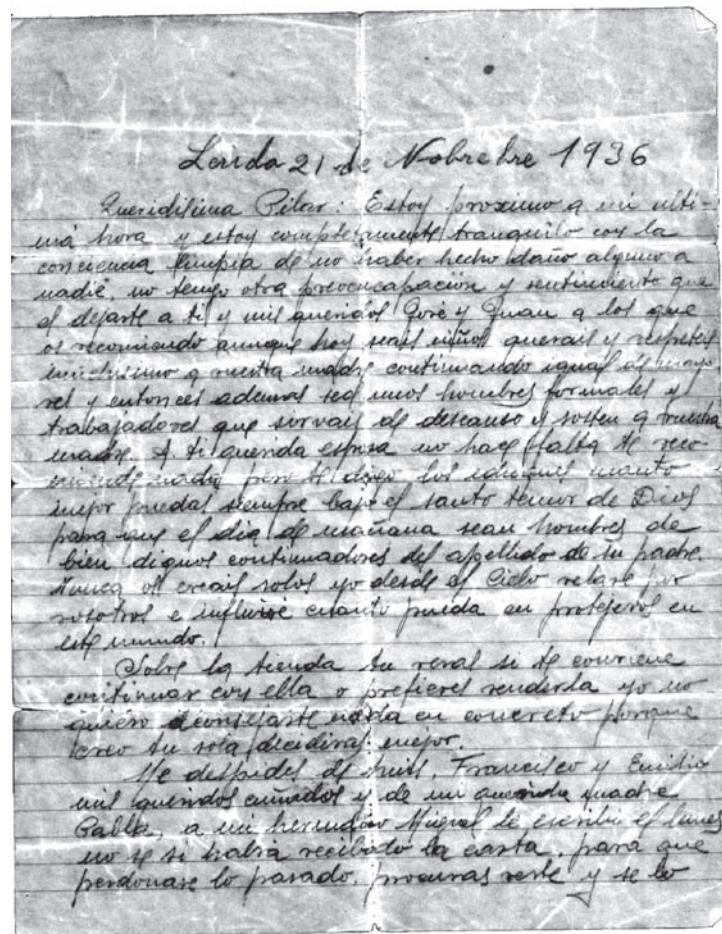
El mateix va passar amb Mn. Vallès, company de presó que es va poder lliurar de la mort, encara que el van condemnar a cadena perpètua. Va ser el confessor del meu pare abans que l'afusellessin.

Com es va arribar a comunicar amb la seva esposa?

Es comunicaven amb uns paperets introduïts dins de la carmanyola del menjar. La meva mare l'hi podia preparar perquè comptava amb la complicitat del carceller. A les cartes no es va veure mai rancor cap a ningú, ni lament per la seva sort. No va acusar mai ningú i sempre va incitar al perdó. Ens va arribar a recomanar: «Quan hagi passat tot, no acuseu a ningú dels que m'hagin fet el mal. Jo ja els he perdonat, deixeu que Déu faci justícia.»

Com va ser el comiat?

Els companys de la cel·la número 7 s'han de separar perquè a primera hora del dia s'enduen els set que havien de pujar als camions de la mort, vigilats per uns escamots amb fusells: el sacerdot Crescencio Esforzado Olivera, Ramon Felip Galicia, Miguel Puertas Enrech, Jaume Rubio Denach, Joan Ripio Curcó, Josep Serret Julià i Josep Balles-ta Prats. El meu pare comenta a Mn. Vallès abans de l'execució: «Moro confessant i resant dos rosaris a la Mare de Déu. Moro feliç i molt tranquil, el Senyor ho vol així. És la seva voluntat, que així es faci.» Un altre dels màrtirs, Lluís Besa Cantarrell, molt amic del meu pare des que eren petits, va ser afusellat cinc dies més tard. Va escriure a la seva dona el següent: «He vist partir els companys cap a la mort molt alegres perquè anaven cap al seu Déu.»

«Estimadíssima Pilar: sóc a prop de la meua última hora i estic completament tranquil, amb la consciència neta de no haver fet cap mal a ningú... No us cregueu mai sols. Jo des del cel vetllaré per vosaltres i influiré tot el que pugui per protegir-vos en aquest món.» (Fragment de la carta de comiat de Josep Serret a la seva esposa)

Antoni M. Claret Raventós i Espona

Santiago Thió de Pol, sj

Jesuita de la comunitat de Jesuïtes Beat Pere Favre de Girona

El 26 d'abril de l'any 1934 neix a Barcelona al si de la família Raventós Espona un nen que és batejat amb el nom d'Antoni Maria Claret. Dos mesos abans, el papa Pius XI havia beatificat el Pare Claret. No ha de sorprendre aquesta elecció onomàstica singular i pionera: Antoni M. Claret, sent seminarista, havia estat hostatjat i protegit per la família materna de l'Anton Raventós.

L'Anton fou alumne del col·legi Sant Ignasi de Sarrià i entrà a la Companyia de Jesús l'any 1952. Estudia humanitats a Raïmat, a la finca que la seva tia havia donat a la Companyia de Jesús i que es dedicà a la formació de jesuïtes. Acabats els estudis de filosofia a Sant Cugat, marxa a Roma a estudiar sociologia i teologia. L'estada a Roma, de 1962 a 1967, coincideix amb esdeveniments cabdals per a l'Església i la Companyia de Jesús: el Concili Vaticà II, el nomenament del papa Pau VI i el del superior general dels Jesuïtes, Pedro Arrupe.

De nou a Catalunya, el destí a la parròquia de la Mare de Déu de Bellvitge, a la barriada migratòria de l'Hospitalet, l'any 1969, desperta la inquietud que marca definitivament la seva vida: els joves en risc d'exclusió, víctimes del fracàs escolar i l'atur. Hi donà la solució de l'ou d'en Colom: aprendre a treballar, treballant.

Aprofitant la casa de colònies que la parròquia tenia a prop de Girona —Can Bellvitge— es creà una escola que ben aviat es convertiria en la Fundació Oscobe. A banda d'oferir formació als joves, es creen empreses de reinserció per iniciar-se al món del treball: un restaurant, una casa de colònies, un servei de jardineria... L'entitat compta amb un centre residencial i pisos assistits. Els dos secrets de la institució: la dignificació pel treball i un ambient familiar. Valgui el testimoni d'una mare: «La meua filla va fer formació d'Hostaleria a Oscobe, i després va treballar un temps al restaurant Ocells Perduts. És el lloc del qual tant jo com ella guardem millor record. La meua filla va rebre un tracte exquisit per part tant de la direcció com dels monitors/educadors, i hi va aprendre molt. A part d'això, en un moment puntual, vaig conèixer una noia jove marroquina que havia fugit del seu company que la maltractava, i vaig acudir a demanar ajut a l'Anton, que la va acollir uns dies a la casa de colònies i després la va ajudar a regularitzar els seus papers perquè pogués treballar de forma legal...»

En els darrers trenta anys, el P. Raventós ha estat dedicat gairebé exclusivament a Oscobe. President des dels inicis, fa pocs anys passà a ser-ne president honorífic. L'acompanyament dels nois i la recerca de vies per a la seva inserció l'ha portat arreu, sempre amb la complicitat de l'equip de monitors professionals de la Fundació i, particularment, a la tasca educadora de Josefina Vignau, religiosa del Sagrat Cor.

En aquests darrers temps, la crisi esperonava la seva creativitat i sovint expressava a la comunitat idees i propostes. Ens va deixar el dia 14 de febrer. Sense soroll. Amb la senzillesa i disponibilitat de sempre. Si podia, qualsevol cosa que se li demanés la complia, sense escarafalls. Ha deixat una manera de fer ben precisa en l'educació dels joves. L'equip d'Oscobe ho expressava així: «... i tots plegats seguirem lluitant, per continuar la tasca que tu vas començar "Aprendre a treballar, treballant"».

«L'acompanyament dels nois i la recerca de vies per a la seva inserció l'ha portat arreu, sempre amb la complicitat de l'equip de monitors professionals de la Fundació i, particularment, a la tasca educadora de Josefina Vignau, religiosa del Sagrat Cor»

Club *amics*
Associació d'Amics de Catalunya Cristiana

PELEGRINATGE DIOCESÀ PRESIDIT PEL CARDENAL MARTÍNEZ SISTACH

«Celebrem la fe amb el nou Papa»

Del dissabte 18 al dilluns 20 de maig de 2013

Per a preus i més informació 934 092 770
www.clubmes.cat

«La Passió de Reus», un gran esdeveniment que desvetlla els valors de l'Evangelí

Josep M. Llop

Director de «La Passió de Reus»

Aquest any és any de celebració! Llop's Teatre ha complert ja 25 anys d'experiència escènica i també els 16 anys d'obrir un nou camí d'acció amb *La Passió de Reus*, conscients que vivim moments de reflexió i d'anàlisi de com estem construint la nostra societat, no només els governants, sinó tots els ciutadans i no podem defugir aquesta responsabilitat.

La Passió de Reus és una obra evolutiva i àgil, viva i reflexiva, atès que un element sempre qüestiona l'altre, el moviment qüestiona la immobilitat i el text qüestiona el silenci per tal de contemplar i interpel·lar el misteri seductor del Déu fet home.

Actualitza el missatge de Jesús, això sí, sense minvar la dignitat que desprenen les seves paraules plenes de gràcia i veritat, que van ser dites al llarg dels seus tres anys de pelegrinatge entre els homes, i que foren i són d'una lliçó constant i magistral.

Ens trobem avui amb una munió d'idees i missatges que moltes vegades no aconseguen arribar a un lloc segur on puguin créixer i desenvolupar-se, sinó que passen, s'obliden, es justifiquen o es desmotiven. Nosaltres sabem que quan a aquestes idees se'ls dona l'energia necessària i s'armen creixen de forma immediata com mai no ens hauríem pensat ni imaginat.

Veiem com Jesús el Ressuscitat s'apareix als seus deixebles sense cap retret, sense retreure res, i no sols això, sinó que torna a sopar amb ells, refent així l'amistat que ells li havien traït... i amb la seva resurrecció comença i es confirma el nou missatge «l'amor incondicional de Déu», ja que pel baptisme ens hem submergit en aquest Amor. Tot esperant que el Senyor ens el faci créixer!

Conscients que aquestes paraules no expressen prou els nostres sentiments, ens satisfà convidar-vos a participar en aquest esdeveniment de la Passió de Jesús, i que aquesta il·lusió que portem tots els implicats (més de dues-centes persones) doni els seus fruits per seguir aprenent, gaudint, sentint aquest missatge allisonador, i arribi al públic amb la mateixa il·lusió de sempre.

Cal agrair a tothom que ho fa possible la realització d'aquest projecte i el suport decidit de la ciutadania i de les institucions: la Generalitat, la Diputació i l'Ajuntament, així com el suport incondicional del Col·legi Pare Manyanet de Reus i el Consorci del Teatre Fortuny, a més de moltes entitats que col·laboren, ja que el projecte va néixer amb el propòsit principal de conservar i difondre el nostre patrimoni escènic i espiritual.

Us convidem que l'acollíu com tots nosaltres amb entusiasme i complicitat, i que també compartiu aquest gran esdeveniment. Vivències i inquietuds en trobar camins per desvetllar els valors derivats de l'Evangelí.

«LA PASSIÓ DE REUS»

Teatre Fortuny de Reus

Horaris de representació:

Dia 23 de març, dissabte,
a les 18.30

Dia 24 de març, diumenge,
a les 18.30

Preu únic de 19 euros

Per a col·lectius amb més de quinze
persones, un 20% de descompte
Entrades Servicaixa

Gent de casa

Quimeta Raspall, gran vocació magisterial

Joan Pallarès-Personat

Historiador

jpallarespersonat

@gmail.com

Avui hem de parlar d'una mestra que és una veritable institució popular i memòria encara ben viva entre la gent del barri del Poble Nou a Barcelona: Quimeta Raspall, recordada encara avui per moltes persones.

Joaquima Raspall i Juanicó va néixer l'any 1877 i ben aviat va orientar la seva vocació magisterial. Va començar a ensenyar el 1893. Més tard, va fundar al Poble Nou una escola, amb la qual la veiem en una crònica publicada a *La Vanguardia* el 15 de juny del 1909 participant amb els seus alumnes a la processó de Corpus.

Es va casar amb Dionís Montón i Bonet, propietari d'una merceria al carrer Wad-Ras, avui Josep Trueta número 236. Picapedrer fi, fou un escultor que va treballar a les ordres del mateix Antoni Gaudí a les obres de la Sagrada Família. Era tia dels Trueta, uns metges que li tenien una especial veneració. El seu fill gran, Dionís, anestesiològic, exercí com a secretari del Dr. Fleming durant la vi-

sita que aquest va fer a Barcelona. Va llegir el seu discurs acadèmic traduït al castellà. El gener del 1932 llegim l'esquela de la defunció del marit de la Quimeta: «Els seus afligits: esposa, Joaquina Raspall Juanicó; fills, Mercè, Josepa i Dionís; fill polític, Jaume Aymar; nét, germana Josepa...»

En temps de la República, era oïdora de comptes a la junta que regia el col·lectiu de mestres i escoles particulars a Barcelona. A final de curs del 1934 va ser una dels molts mestres particulars que, portant més d'un quart de segle en exercici, van ser homenatjats al Saló de Cent. La seva escola —immutables a les dificultats del moment que, per cert, existiren— va continuar funcionant durant tota la guerra, amb un breu parèntesi de quinze dies a causa dels estralls d'un bombardeig, i seguí fent-ho a partir del 1939, adaptant-se a noves formes i integrant-se en les noves estructures. A la premsa, just al final de l'any 1954, veiem Quimeta Raspall homenatjada

amb una dotzena de mestres més, tots ells d'edat molt avançada, que encara continuaven exercint havent superat amb escreix l'edat de setanta anys. L'acte es va celebrar a l'Aula Magna de la Universitat de Barcelona. Juntament amb la Quimeta hi havia mestres com Sofia Santasusana (que biografiarem en un altre lloc i aviat ho farem aquí), Marina Piulach, Mi-quel Prió...

El juny del 1960, una nota a *La Vanguardia*, sota el titular *La medalla al Mérito del Trabajo a Doña Joaquina Raspall*, ens indicava que, a les 11.30, a la parròquia de Sant Bernat Calbó, amb una missa solemne i, a les 12.30, al Casino de l'Aliança del Poble Nou, el 3 de juliol, se li faria un homenatge i se li imposaria el merescut guardó.

Cap al 1964, amb vuitanta-set anys, va obtenir el premi Sant Martí, atorgat pel districte barceloní. Pocs dies després rebé el reconeixement a la seva llarga dedicació per part del Ministeri i declarava a la premsa el següent: «A

la meua escola del carrer Wad-Ras vaig ensenyar a llegir els avis d'alguns que ara són alumnes meus, i ho continuaré fent mentre tingui força.»

Avui els jardins Quimeta Raspall i una placa —en bronze i col·locada el 1999, on s'indica «1877-1969. Joaquina Raspall i Juanicó. Donya Quimeta. Mestra d'escola»— al terra de la rambla del Poble Nou, obra dels arquitectes Ignasi Sanfeliu i Bernat Martorell, testimonien l'afecte pòstum dedicat a la pregonera empremta que va deixar en un col·lectiu que parla d'ella amb autèntica veneració. En realitat, morí el 18 de març del 1968.

• Per saber-ne més: no existeix una biografia precisa de Joaquina Raspall, però la documentació sobre ella, així com els testimonis orals, són tants que seria desitjable que algú la pogués realitzar.

«La Bíblia està cridada a ser un far que pugui guiar la humanitat»

Ramón Alfonso Díez, director de l'edició en llengua castellana del «Diccionario de la Biblia»

Rosa María Jané Chueca

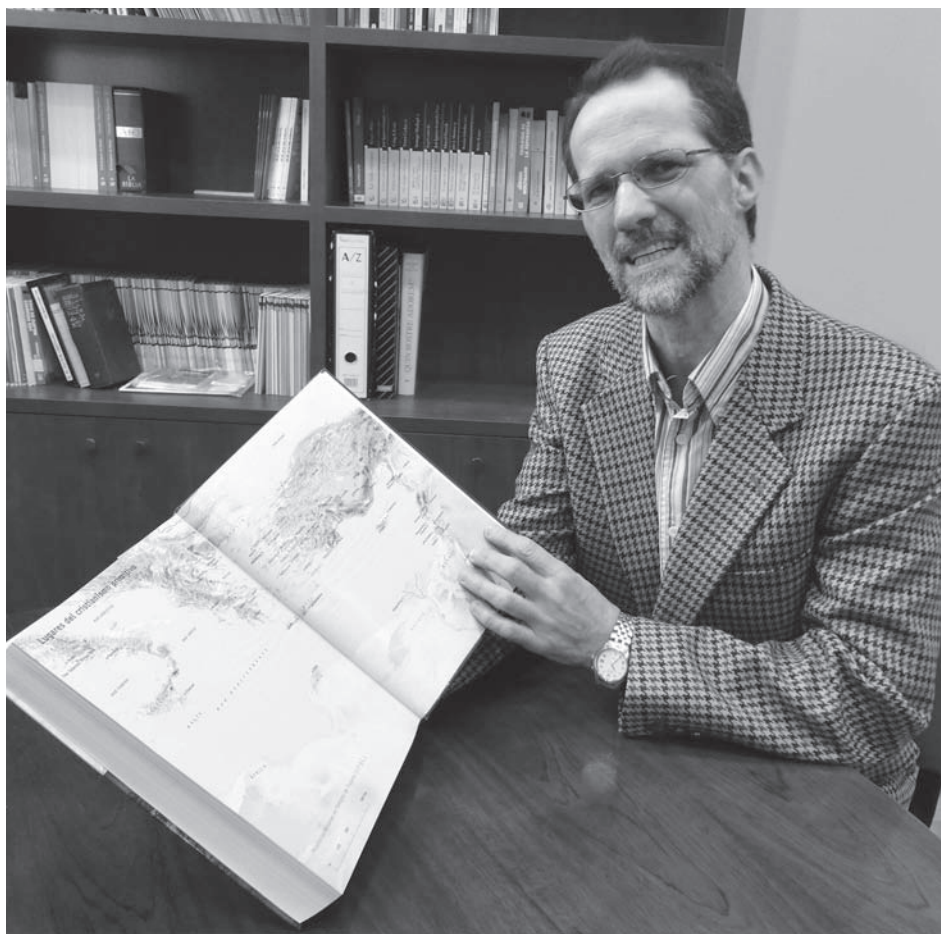
Ramón Alfonso Díez és llicenciat en Ciències Bíbliques i en Filologia bíblica trilingüe. Fa poc ha estat a Barcelona per presentar el *Diccionario de la Biblia*, editat per Sal Terrae i Mensajero. Aquesta obra és una traducció actualitzada de l'edició alemanya *Herders Neues Bibellexikon* del 2008. El volum ofereix totes les claus per comprendre la Bíblia d'una manera divulgativa i científica.

Quina és la novetat del *Diccionario de la Biblia*?

Aquest diccionari és el primer que recull tots els noms propis de persones i llocs, de la A a la Z, de la Bíblia. No en falta cap. Els darrers decennis hi ha hagut descobriments importants en ciències bíbliques, en arqueologia, per exemple. També hi ha hagut un canvi en els mètodes d'exègesi bíblica. Tota aquesta quantitat d'informació nova no estava recollida en una sola obra i ens va semblar que això s'havia de fer. Hi ha moltíssims estudis sobre cada llibre bíblic, sobre cada tema bíblic... però no teníem una obra on tot això es presentés d'una forma sintètica, de manera ecumènica (perquè aquest diccionari és obra d'exègetes catòlics i protestants). Aquest diccionari aporta una actitud de respecte profund al judaisme i d'obertura a les manifestacions de l'ésser humà com a ésser religiós. Encara que soni a tòpic, aquest diccionari omple una llacuna perquè no hi ha res comparable i les ressenyes hi insisteixen: «Aquesta obra no té parió en la nostra llengua», «Una mina inexhaurible», «Compendi de forma excel·lent l'estat actual de les ciències bíbliques», «És l'obra més actualitzada de consulta sobre la Bíblia», «És una obra imprescindible, té rang d'epopeia»... Els elogis no s'acaben...

A qui va dirigida aquesta obra?

L'obra té un grup destinatari molt ample: membres de grups bíblics, agents de pastoral, religioses i religiosos, sacerdots, professors de religió, estudiants i professors de centres teològics... el destinatari és qualsevol persona que es consideri amiga de la Bíblia i qualsevol persona interessada per la cultura, perquè la Bíblia no forma part només de les arrels culturals d'Occident. Les arrels bíbliques s'enfonsen en la història de tota la humanitat.

Desconèixer la Bíblia és desconèixer en part la nostra cultura. Sant Jeroni deia que desconèixer l'Escriptura és desconèixer Crist. Creiem que és una obra que pot fer un gran servei a l'Església i als creients, per alimentar la nostra fe; però també als no creients, perquè puguin comprendre moltíssimes manifestacions culturals de la nostra història i del moment actual. És a dir, una persona interessada en el món cultural en general pot tenir accés als principals coneixements transmesos a la Bíblia. I aquest diccionari ho ofereix.

5.000 termes, 130 gràfics, 1.200 il·lustracions... Què és el que li falta?

[Riu] Tot el que és humà sempre és perfectible... Hi ha unes 15 pàgines de mapes que ocupen tota la pàgina i entre 70 i 80 mapes distribuïts per tot el diccionari. Només de text el diccionari té sis milions de caràcters i, normalment, el nombre mitjà de caràcters que publiquem per llibre es troba al voltant de 300.000... Hi ha 1.200 fotografies amb els corresponents peus de foto, que completen la informació de les entrades.

Les il·lustracions, són una invitació a conèixer els llocs bíblics?

En algunes ressenyes s'assenyala que el diccionari és com un viatge pels llocs bíblics i per l'Orient bíblic. Realment és apassionant i aquest llibre farà venir ganes als lectors de viatjar als llocs d'on ve la nostra fe.

És una obra de gran rigor científic i, alhora, molt accessible. Com ho han aconseguit?

Una de les pautes importants que es va donar als traductors era que, si hi havia un terme tècnic, s'havia d'explicar o traduir d'una manera que no produís dificultats de comprensió. Una altra pauta és que el llenguatge, sent rigorós, científic, precís i exacte, fos accessible i que no calguessin estudis d'especialització en ciències bíbliques per comprendre el diccionari.

Una obra d'aquesta mena, en els temps que corren, no és un atreviment?

Aquesta obra és un repte, un atreviment, una necessitat... una mica de tot. En aquests moments en què celebrem els 50 anys de la inauguració solemne del Concili Vaticà II, que va posar la Bíblia al centre de la vida de l'Església i va insistir en la Taula de la Paraula i en la Taula de l'Eucaristia, ens va semblar que calia oferir a tots els creients de llengua castellana una obra que els permetés atansar-se a la Bíblia. Perquè aquesta és la gran intencionalitat del diccionari: atansar la Bíblia, que conté textos alguns d'ells de més de dos mil·lennis d'antiguitat procedents d'altres cultures, d'altres mentalitats, i que necessiten una obra que permeti obrir textos a la comprensió de tothom. L'objectiu és una invitació a obrir i llegir la Bíblia. Aquest és l'objectiu final de l'obra: que el coneixement de la Bíblia

pugui alimentar la fe, fecundar-la i obrir el desig de transmetre-la.

També demanen la col·laboració dels lectors...

Hi ha una pàgina creada expressament (www.diccionariodelabiblia.es) i un correu electrònic (sugerencias@diccionariodelabiblia.es) on es convida els lectors que si han descobert cap imprecisió, cap error tipogràfic, ortogràfic, que ens ho indiquin per corregir-lo. La gent ens demana que en publiquem una edició digital i hi estem pensant, però no a curt termini. El moment econòmic actual fa difícil la venda, però no estem descontents del resultat, de la promoció i de les vendes que hem tingut fins ara.

Quina és l'actualitat de la Bíblia?

La Bíblia no és només el llibre més llegit i més publicat, sinó també el llibre amb què més es resa. La Bíblia ha acompanyat la humanitat, un poble creient. A través d'aquest acompanyament era Déu el qui guiava tota la humanitat en totes les seves crisis i l'ha ajudat a sortir-se'n perquè és paraula humana i és Paraula de Déu. La Bíblia està cridada a ocupar un lloc principal, avui, en aquest moment històric de canvi, de crisi, a ser un far que, amb l'esperança que brota de les seves entranyes, pugui guiar la humanitat. Aquest és el nostre desig, contribuir amb el diccionari que això es faci realitat.

El Premi Fernando Rielo se suma a l'Any de la Fe

SIC / Madrid

Fins al 30 d'abril els compositors poden presentar a concurs del Premi internacional de Música Sacra Fernando Rielo una obra original, inèdita i mai interpretada en públic, i amb una durada de 10 a 15 minuts. El text per treballar en aquesta convocatòria és

el del Credo. D'aquesta manera el premi s'uneix a les diferents iniciatives convocades amb motiu de l'Any de la Fe. El jurat triarà tres obres finalistes que s'estrenaran en un concert a Roma al setembre. El premi, dotat amb 5.000 euros, va ser creat per Fernando Rielo per promoure la música sacra contemporània.

RàdioEstel
DE
MATINADA

Nits de dissabte a
diumenge
de 00.00 h a 1 h

Redifusió del programa les nits de
diumenge a dilluns d'1 a 2 h.

Per a tots aquells que no
podeu dormir,
us fem companyia

amb
ESTHER NOSÀS

NOSAR
COMUNICACIÓ
Tel. 606 974 623

www.dematinada.es

També ens trobareu al Twitter

Testimoni colpidor de fe i perdó

El llibre «Pius Macià i Ribera. Un home de bé, un gran surienc» ha estat presentat ja a Súria, Sabadell i Barcelona

Samuel Gutiérrez

«Bon Jesús, perdoneu aquests germans meus que no saben el que fan. Bon Jesús, perdoneu aquest pecador, Pius Macià.» Aquestes paraules, que evocuen les de Jesús a la creu, van ser trobades en un discret tros paper a terra de casa seva l'endemà mateix de l'execució del surienc Pius Macià i Ribera. Era l'any 1936. En els darrers moments de la seva vida, en aquells moments en els quals es posa realment en joc l'essència de la persona, aquest humil treballador i pare de família va oferir un testimoni colpidor de fe i perdó. Molts anys després, la seva història ha estat finalment recollida en un llibre escrit per un dels seus fills, Francesc Macià i Gras, ja difunt, que va ser testimoni presencial de la mort. L'obra *Pius Macià i Ribera. Un home de bé, un gran surienc*, que ha estat ja presentada a Súria, Sabadell i Barcelona, té com a gran objectiu el fet de deixar constància del que realment va passar, «que resplendeixi la veritat», sobretot tenint en compte les versions distorsionades que s'han fet córrer sobre el que va succeir a Súria i altres llocs pels volts de la guerra civil. Sense cap esperit de revenja o ressentiment, l'au-

tor només ha volgut que «es conegui bé la història i que es puguin entendre millor les situacions humanes que duen a accions violentes. Perquè el poble que no coneix la seva història està condemnat a repetir-la».

El fill de l'autor, i nét del protagonista, Francesc Macià, compromès ara en la difusió d'aquesta història corprendora, assegura que «el llibre, editat per l'Ajuntament de Súria, és una valuosa aportació en clau d'història surienca; però també ens ajuda a entendre l'angoixa i el pànic que moltes famílies d'arreu de Catalunya van viure en aquells primers mesos de guerra». A Catalunya hi va haver més de 8.000 assassinats i execucions durant la guerra civil, la majoria gent religiosa, víctimes dels incontrolats. «Ens ajuda a conèixer més i millor la història del nostre país i els errors del nostre passat —afegeix—. Alhora ens parla d'un home de fe profunda, que en donava testimoni. I en va donar fins a la mort, perdonant els seus assassins.» La mort de Pius Macià reuneix, a més, algunes característiques que la fan més «singular i escruixidora». «Va ser la primera víctima de Súria —explica el seu nét—, tot just cinc dies després de la sublevació dels militars, quan la

gent no acabava de tenir consciència plena que estaven en guerra. Sobta per la desproporció enorme entre un home indefens, tancat a casa amb els seus quatre fills, d'entre 6 i 12 anys, i la seva germana discapacitada, i una seixantena d'atacants amb fusells i bombes, durant gairebé una hora, enmig d'una gran confusió; i sobta per la forta personalitat de Pius Macià, que era una persona molt estimada i reconeguda a la vila. La seva mort va causar una gran commoció.»

Compromís amb la veritat

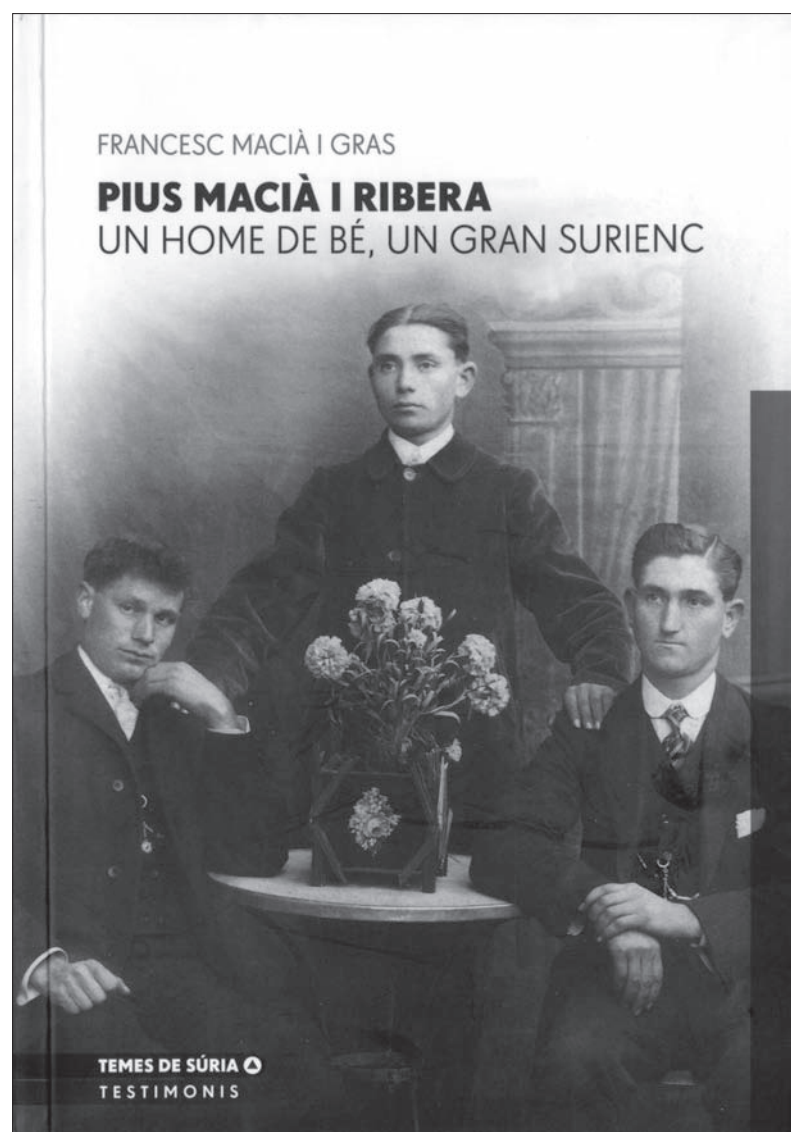
Durant més de 60 anys aquesta història va restar gairebé oblidada. Els testimonis presencials a penes l'havien insinuada alguna vegada en l'íntim cercle familiar. «Durant molts anys —explica Francesc Macià— el pare rarament ens havia parlat als fills d'aquests fets, del detall d'aquests fets. Que jo recordi, potser ens ho havia explicat un parell de cops, i havia acabat plorant ell, cosa que per a nosaltres era emocionalment molt violent, quedàvem tots trasbalsats.» «El nostre pare va quedar profundament marcat per la mort del seu pare —recorda el seu fill—, tant psicològicament com per la pobresa en què va quedar la família i les dificultats que va haver de passar. Es va haver de superar ell mateix, treballant molt i traient-se els estudis i la carrera de medicina, tot gràcies al seu esforç i a moltes privacions.»

El detonant del llibre va ser la trucada d'una cosina, dolguda després que una néta seva li hagués explicat que a classe, a l'institut, li havien donat una versió totalment diferent de la mort de Pius Macià, que no es corresponia amb el que havia sentit a la família. «Aquella trucada va ser un revulsiu —confirma el nét del protagonista—. El pare s'adona que el temps passa i que només resta el que està escrit, per molt injust que

«Pius Macià va ser un home de fe profunda, que en donava testimoni. I en va donar testimoni fins a la mort, perdonant els seus assassins»

sigui. *Scripta manent*. I aleshores, després de tants anys, és capaç de vèncer el trauma tan intens que porta amb ell des dels onze anys, que li ha marcat tan intensament i decisivament la seva vida, i es llança amb vehemència a escriure i explicar tots aquests fets. Escriure el llibre va ser per a ell com una mena de catarsi.»

L'obra que ara ha vist la llum té com a base el relat escrit que el mateix autor va fer tot just acabada la guerra, en el mateix dietari on escrivia el seu pare. «Cal advertir —apunta Macià— que aquest llibre no és de cap manera un típic relat de records d'un jubilat. El pare ja havia fet alguns treballs històrics i d'investigació; treballava amb un gran rigor i detall. Es va abocar a escriure el llibre. Es va documentar i va buscar molta informació.» En l'elaboració de l'obra, explica el fill de l'autor, «al meu pare el va guiar l'exemple de perdó del seu pare, i el desig de pau». Les paraules finals del llibre *Pius Macià i Ribera. Un home de bé, un gran surienc* així ho posen en relleu: «Aquella època va ser en conjunt molt difícil i dolenta, i els que vam tenir la dissort de viure-la mai no la podem oblidar. Déu faci que sempre més tinguem pau!»

DISSABTE DIA 16 DE MARÇ DE 2013

Excursió al santuari de l'Ajuda, al santuari del Far i santuari de Rocaprevère

8.30h Sortida de Barcelona, Comtes de Bell-lloc (al costat de l'estació de Sants, a tocar *Catalunya Cristiana* i Ràdio Estel).

Esmorzar en ruta

Arribada i visita al santuari de l'Ajuda.

Visita a Rupit.

Visita al santuari del Far. Dinar de germanor al mateix santuari.

Retorn per Bracons, santuari de Rocaprevère, a Torelló.

19.00h Retorn a Barcelona.

Per a més informació truqueu al 934 092 770

Club⁺amics

Una mostra de la religiositat popular catalana

Lleida ha reeditat els «Goigs en lloança de la Mare de Déu del Blau»

Redacció
Lleida

El 2 de febrer, festa de la Candelera, va ser el dia assenyalat per presentar la reedició dels *Goigs en lloança de la Mare de Déu del Blau*, dins dels actes organitzats per l'Associació Blaus Lleida en la diada de la seva festa. La presentació va tenir lloc en el decurs del concert *Del Blau i del Cel*, amb la participació de la Coral Espígol de Rosselló i del Petit Cor de la Catedral de Lleida, sota la direcció del mestre de capella de la catedral Mn. Joaquim Mesalles i l'acompanyament musical dels alumnes del Conservatori de Lleida.

El primer a prendre la paraula va ser Dionís Gutiérrez, tipògraf del Servei d'Arts Gràfiques de la Diputació de Lleida, que n'ha tingut cura de l'estampació seguint el mètode tradicional. En el seu parlament es va referir als goigs com a «composicions poètiques que es canten a la Mare de Déu, a Crist o als sants. Es canten col·lectivament, en el marc d'un acte religiós de cert relleu, com ara una missa de festa major, un aplec, una processó...». Dionís Gutiérrez va explicar que la paraula *goigs* es troba documentada a la *Crònica de Ramon Muntaner* (1325-1328), on consta que ja se'n cantaven: «La cultura catalana és el marc on aquest gènere ha nascut i on s'ha desenvolupat sense interrupció al llarg dels segles fins als nostres dies, sent un testimoni més de la pervivència de la unitat de la nostra llengua.»

El tipògraf va explicar com aquests

goigs han estat impresos amb lletres de plom, les més modernes de les quals compten amb una antiguitat de seixanta o setanta anys. Va destacar també la sanefa que orna els goigs, que correspon al pictògraf Enric Crous (1908-1987), i el box de la Mare de Déu del Blau, original del pintor lleidatà Miquel Roig (1923-2008).

Goigs editats

Dionís Gutiérrez va parlar del fet que de molt antic ja s'havien imprès goigs a la impremta de la Diputació de Lleida, que ha complert 130 anys d'història. D'un temps ençà s'ha refet aquesta activitat impressora gogista i ja són deu els editats: els de sant Joan ante Portam Latinam, patró dels impressors; els de sant Roc, patró de Montgat; els de Nostra Senyora de Bonrepòs, venerada al terme municipal de Sant Salvador de Toló; els del sant Crist Trobat, venerat a l'església de Sant Llorenç de Lleida; els de sant Roc i sant Sebastià per a la parròquia de Torrebesses; els de sant Jaume dels Fanalets, editats el juliol del 2012; els de santa Teresa de l'Infant Jesús, titular del santuari de Lleida, editats l'octubre passat, així com també els de la Verge de les Sogues, per a la parròquia de Bellvís, i els més recents, els de la Verge del Blau. Va anunciar la propera edició dels goigs de sant Sebastià i de la Verge de la Bovera per a la parròquia de Guimerà, els de sant Sebastià per a la parròquia de Fondarella i, cap al mes de maig, els del

patró de Lleida, sant Anastasi.

El periodista i historiador Jordi Curcó, corresponsal de *Catalunya Cristiana* a Lleida, va efectuar tot seguit una breu semblança dels goigs que es canten a la ciutat de Lleida, especialment els dedicats a lloança de la Mare de Déu. D'entre tots aquests, va destacar els goigs a la Mare de Déu de Gremyana i de Butsènit, les dues marededéus trobades lleidatanes; els de la Verge Blanca de l'Acadèmia, patrona de la ciutat, o els de Santa Maria de Gardeny i els de les Verges del Pilar i del Carme, que es canten en les seves respectives parròquies.

Jordi Curcó va comentar que els goigs són «dipositaris de la història i la fe locals i del llegendari del nostre país. Els goigs constitueixen una mostra eloqüent d'una religiositat popular que, arrelada a la terra, busca la protecció del cel. Són, en definitiva, la pregària feta cant d'un poble i l'expressió de la seva identitat local i religiosa. Per això mateix, porten el segell de catalanitat i arreu de Catalunya, en cada lloc concret, el segell d'identitat local. Així, els goigs han estat i són també la pregària dels lleidatans».

Finalment, va centrar la seva intervenció en els *Goigs en lloança de la Mare de Déu del Blau*, dels quals va dir que se'n coneixen dues edicions. La primera, de l'any 1958 i publicada per Torrell de Reus, recull els que ja eren cantats abans del 1936, amb lletra de Mn. Miquel Mateu i música de Joan M. Aragonés: «Ja que sou tan poderosa, / que els mals tots remeieu, / sigueu nostra protectora, / oh! Mare de Déu del Blau.»

La segona edició data del l'any 1988, quan, per iniciativa dels Amics de la Seu Vella de Lleida, se n'editaren uns de nous amb lletra del prevere lleidatà Mn. Antoni M. Parramon i Doll; musicats posteriorment pel P. Gregori M. Estrada Gamissans, monjo de Montserrat. Tot seguit foren cantats solemnement als peus de la Verge del Blau pels cantaires de les dues corals i els lleidatans que omplien la catedral: «Puix de la Ciutat i l'horta / el nom de Mare us escau; / Sigueu-nos del Cel la Porta, / Oh, Clement Verge del Blau.»

Tarragona inaugura una exposició pessebrista permanent

Joan Boronat / Tarragona

Amb l'objectiu que els diorames es puguin visitar durant tot l'any, i no només durant les dates nadalenques, l'Associació Pessebrista de Tarragona ha muntat de forma permanent, a l'entresòl de la Casa Canals de Tarragona, a la part alta de la ciutat, una exposició de diorames i figures. La mostra, inaugurada a principis de febrer, va ser beneïda per l'arquebisbe de Tarragona, Mons. Jaume Pujol, el 14 del mateix mes.

L'exposició mostra diorames, així

com també figures realitzades per diversos artistes catalans, que formen part de col·leccions particulars. Segons Carles Tarragó, membre de l'associació, els diorames i les figures exposades es canviaran cada any. La mostra es pot visitar en el mateix horari que obre la Casa Canals: de dimarts a diumenge, de 10.00 a 15.00 hores.

L'Associació Pessebrista de Tarragona es va fundar l'any 1928 amb la finalitat de fomentar el pessebrisme entre els tarragonins, una tasca continuada i força reeixida.

L'ACCA guardona el Museu de Montserrat

Redacció / Montserrat

L'Associació Catalana de Crítics d'Art (ACCA) ha guardonat el Museu de Montserrat amb el premi ACCA a la millor iniciativa artística 2012 per «la seva decidida aposta per l'art contemporani». Aquests premis, que es concedeixen des del

1982, tenen un caràcter honorífic; consisteixen en un diploma amb el símbol que Joan Miró va crear expressament per a l'associació. El lliurament del premi tindrà lloc el dijous 21 de març a l'auditori del MACBA de Barcelona i el rebrà personalment el P. Josep de C. Laplana, director del Museu de Montserrat.

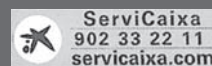

La Passió de Reus

Direcció: Josep Maria Llop i Cabré

Teatre Fortuny de Reus
Dies 23 i 24 de març del 2013
a les 18.30 h.

Venda de localitats:
Pels terminals de ServiCaixa
Per telèfon: **902 332 211**
(servei permanent 24h)

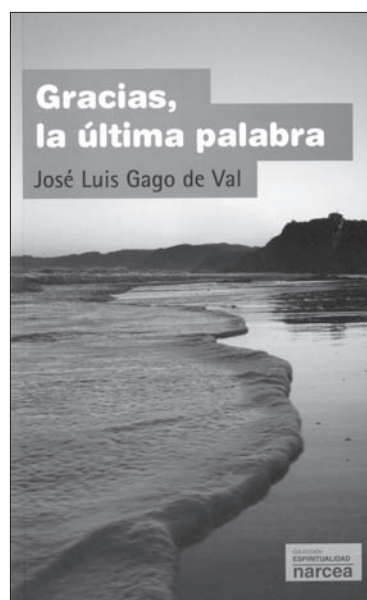

**16 anys
de Passió**

Dies de l'actuació:
Taquilla del teatre, una hora abans de començar l'espectacle.

Per a més informació:
De 11 h a 13 h i de 18 h a 20 h, al telèfon 977 315 730.

Llibres

Testament vital

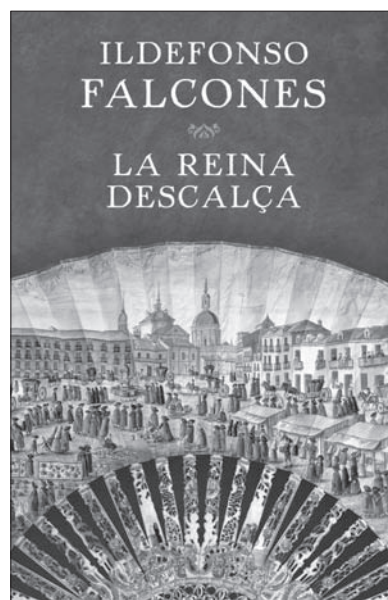
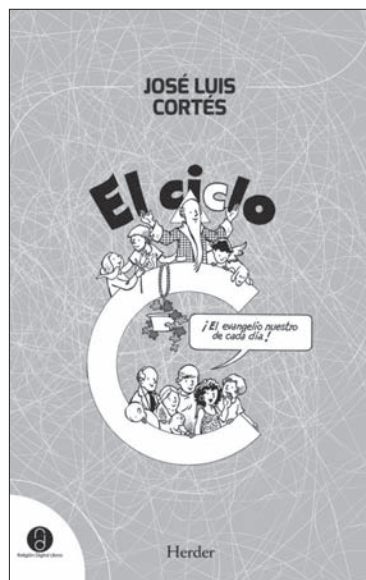
El dominic i periodista José Luis Gago (1934-2012) transmetia optimisme davant la vida. Això és el que es percep en cada acció de gràcies d'aquest llibre, ple de sensibilitat, que ens fa adonar que estem envoltats de detalls petits i de gestos senzills que són un filó inesgotable per mostrar el nostre agraïment a Déu. Aquestes pàgines estan escrites com un testament de qui sabia que la seva vida s'acabava.

José Luis Gago de Val, *Gracias, la última palabra*. Ediciones Narcea, Col·lecció Espiritualidad, 2013, 216 pàg.

Evangeli en vinyetes

José Luis Cortés, considerat el millor vinyetista religiós de parla hispana, publica en aquest volum una mirada personal i inconfundible a les lectures de l'Evangeli. Segons l'autor, «es tracta, sobretot, de la meditació d'un pobre cristià que vol dialogar amb els germans de la seva comunitat cristiana». Les il·lustracions que apareixen en aquest llibre «alegre» han estat realitzades expressament i no han estat publicades amb anterioritat.

José Luis Cortés, *El ciclo C*. Herder Editorial, Col·lecció Religión Digital, 2012, 250 pàg.

Nova novel·la històrica

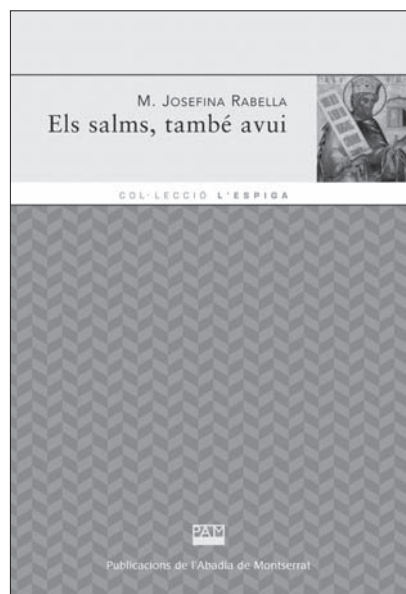
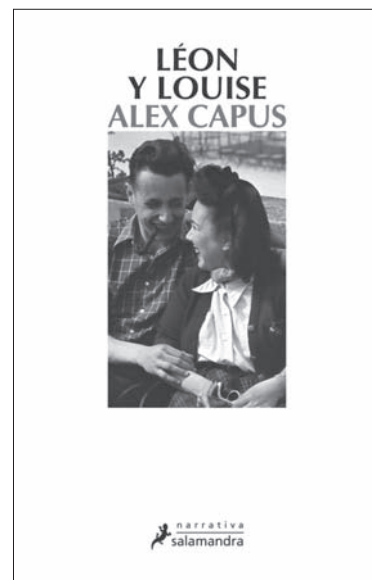
Després de l'èxit de la seva novel·la anterior, *L'església del mar*, sobre la basílica de Santa Maria del Mar, Ildefonso Falcones ens apropa a una obra nova de caire històric. Es tracta de *La reina descalça*, ambientada a l'Espanya del segle XVIII. Una història d'amistat, passió i venjança commovedora que uneix dues veus de dona en un cant punyent per la llibertat.

Ildefonso Falcones, *La reina descalça*. Rosa dels Vents, 2013, 752 pàg.

Història d'amor commovedora

Obra finalista del Deutscher Buchpreis —un dels premis literaris de referència a Alemanya—, aquesta última novel·la d'Alex Capus és la màxima expressió d'una història d'amor que desafia totes les convencions. Exquisida per la seva lleugeresa i commovedora per la seva intensitat, la versemblança del relat sorprendrà el lector més avesat.

Alex Capus, *Léon y Louise*. Salamandra, 2013, 254 pàg.

Els salms

Els salms parlen del diàleg de l'home amb Déu. Un diàleg fet a base de queixa, petició, lloança... Llegint i rellegint els salms, tot i el llenguatge arcaic i considerant-los escrits en un altre context, M. Josefina Rabella, monja de Sant Benet de Montserrat, arriba a la conclusió que l'home creient d'avui dia, el cristià, està en les mateixes circumstàncies i, per tant, pot fer seus els salms, utilitzant un llenguatge nou, el llenguatge que surt del cor, ple d'amor i d'esperança.

M. Josefina Rabella, *Els salms, també avui*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Col·lecció L'Espiga, 2013, 67 pàg.

Contes sobre la vida quotidiana

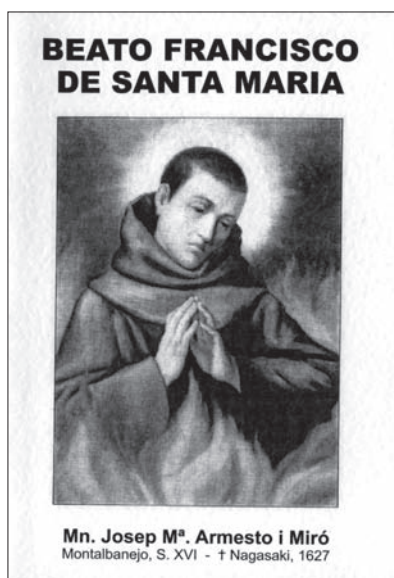
En els contes d'Etgar Keret la vida quotidiana és sempre més complicada i perillosa del que sembla. Gran renovador de la literatura israeliana, Keret té la virtut d'explicar amb quatre paràgrafs el que molts escriptors no són capaços de comprimir en una novel·la. En l'era del Twitter, Keret és el rei. *De sobte, truquen a la porta* és «absolutament recomanable».

Etgar Keret, *De sobte, truquen a la porta*. Proa, 2013, 252 pàg.

Beat Francesc de Santa Maria

Mn. Josep M. Armesto i Miró ha escrit un opuscle molt interessant sobre la vida del beat Francesc de Santa Maria (Montalbano, s. XVI - Nagasaki, 1627). Va servir l'Església a Mèxic, les Filipines i al Japó, va formar molts catequistes i va assistir els malalts, fins que el dia 16 d'agost del 1627, després d'uns mesos de tortures, va ser cremat viu amb altres companys i terciaris franciscans.

Mn. Josep M. Armesto i Miró, *Beato Francisco de Santa Maria*. Autoedició, 2013, 44 pàg.

Crítica a les ànsies de poder

Una família exemplar, premi Josep Pla 2013, és una sàtira hilarant que reflexiona sobre l'ambició desmesurada que a vegades fa perdre el cap a persones enraonades, a la vegada que una crítica mordaç a les grans nissagues familiars. Una reflexió en clau irònica sobre la crisi d'identitat, que descriu el calvari d'un pare quan, enlluernat pel casament de la filla i els beneficis que la unió comportarà per a la seva nissaga, descobreix que la vertadera naturalesa de la família política enfonsarà els seus plans de grandesa.

Genís Sinca, *Una família exemplar*. Edicions Destino, 2013, 476 pàg.

Crítica literària

Sentides confessions de fe d'un gran científic

El prestigiós investigador de casa nostra, Dr. David Jou, expert mundial en la recerca i docència sobre la matèria condensada, és alhora un reconegut poeta de la ciència. Acaba de publicar (just en els darrers dies del pontificat de Benet XVI, febrer de 2013, i dins de l'Any de la Fe) un magnífic recull de poemes que són el fruit, madur i saborós, d'aprofundides reflexions íntimes elaborades pel nostre savi professor al llindar de la ciència i la fe; un espai que ell qualifica, molt suggeridorament, com d'un «camp sorprenentment fèrtil en experiències intel·lectuals i espirituals» (p. 7), talment el millor fonament per elaborar una teologia genuflecta, tan necessària en una societat secularitzada.

En la percepció poètica del nostre autor no hi ha lluita ni enfrontament entre fe i ciència: «Mai no han lluitat dintre meu», manifesta David Jou en el cos del preciós poema titulat *Acabant uns càlculs a la capella del Santíssim car*, afirma, «No vaig contra raó» (p. 17). El nostre autor, amb l'esguard afinat del poeta i amb l'ull penetrant del savi de l'univers que en coneix molt

DAVID JOU
Poemes sobre ciència i fe
Viena edicions, 2013, 95 pàg.

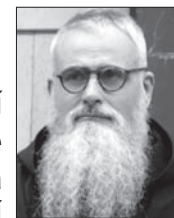
bé les seves lleis, sap mirar molt intel·ligentment l'univers sencer «com una carta d'amor» (p. 35) bo i sabent, com a expert catedràtic de la matèria condensada que ell és, que «si em diguessin que el millor físic del món ha demostrat l'existència de Déu, no ho podria creure». A David Jou vol que li parli l'univers creat, i que tot escoltant la veu de l'univers, talment com si de bell nou fos sant Francesc d'Assís entonant el *Càntic de les Criatures*, aquestes «el vent, els profetes, l'amor i la bellesa» li vagin dient coses de Déu (p. 55).

Us convido a llegir durant aquest Any de la Fe el poemari sobre la ciència i la fe, una de les més belles i sentides confessions de fe escrites per un gran científic de casa nostra. Us convido a llegir-lo per la seva pregonesa, saviesa, precisió en la paraula i també per

«la singularitat i el desafiament», per dir-ho amb les mateixes paraules que el Dr. David Jou refereix a l'obra del nostre genial arquitecte, i home de fe, Antoni Gaudí, de qui —diu— «va saber convertir en bellesa una trencadissa d'objectes humils i fràgils» (p. 90).

Em plau de cloure aquesta nota de lectura amb la transcripció dels darrers versos del poemari i que avui podem convertir en una pregària, ben adient, en aquests moments difícils que vivim a Europa marcats per tantes crisis i corruptes: us demanem Senyor «que la trencadissa del món tingui un sentit, que la nostra petitesa sàpiga acollir la glòria immensa de l'Amor, que la fragilitat de la vida culmini en la Vida plena i perdurable», com diem cada diumenge en professar el credo de la nostra fe.

Fr. Valentí
Serra de
Manresa
Caputxí

Crítica teatral

Potser sí, potser no, senyor ministre

Andreu Sotorra
Escriptor i periodista
col·laborador de Ràdio Estel
andreusotorra@gmail.com

SÍ, PRIMER MINISTRE,
d'Anthony Jay i Jonathan Lynn.

INTÈPRETS: Joan Pera,
Carles Canut, Dafnis Balduz,
Victòria Pagès, Ferran Rañé i
Marta Angelat.

DIRECTOR: Abel Folk.
Teatre Condal, Barcelona.
Fins al 7 d'abril.

Del dret i del revés. Així és com transcorre aquesta paròdia de la política actual. I aquesta és també l'estructura de les dues parts de l'espectacle. A la primera, la posició de l'ambientació és frontal (finestral a l'esquerra, portalada a la dreta). I a la segona, l'acció s'inicia en el mateix punt que s'ha deixat la primera abans de l'entreacte, però amb la posició ambiental capgirada com un mitjó, de tal manera que els espectadors veuen el saló on passa tot des de l'altra banda (finestral a la dreta, portalada a l'esquerra). Però el capgirament no és només escenogràfic sinó també simbòlic, pel gir que fa la trama, en una deriva que permet que els espectadors coneguin les trifugues i els tripijocs del gabinet de Jim Hacker, el primer ministre anglès, repetim-ho, del dret i del revés.

© David Ruano

Joan Pera fa de primer ministre a l'obra teatral que adapta la sèrie de la BBC.

Per als que tenen memòria d'elefant i es recorden de l'últim quart de segle passat, la sèrie televisiva *Sí, primer ministre* va ser un èxit d'humor polític anglès, a la BBC, en una primera temporada (1980-1984), i una segona (1986-1988). El món vivia el final de la Guerra Freda i el Mur de Berlín encara no s'havia enderrocat. És en aquest moment fronterer quan la sèrie va entrar a TV3 en català i els diàlegs irònics i punyents dels seus personatges es van relacionar de seguida amb la política més pròxima.

Actualment, la sèrie anglesa ha tingut una versió teatral dels mateixos guionistes. I coincidint amb el canvi de situació política a Europa i al món, aquest any, la BBC n'ha estrenat una tercera temporada amb una revisió dels personatges i la relació amb la política internacional posada al dia, des de la no-entrada a l'euro del Regne Unit fins al futur referèndum per la independència d'Escòcia.

Aquests elements són també els que es respiren en la versió escènica que Abel Folk ha adaptat al català.

Un espectacle de sàtira política que combina el solatge còmic de l'actor Joan Pera amb l'essència de l'original anglès. Abel Folk, com a director, s'ha centrat, sobretot, a no deixar que, per un excés de concessió a l'humor fàcil, es desvirtuïn els principals personatges de l'obra.

La gènesi de la sèrie televisiva es converteix al teatre en una comèdia. En aquest cas, la colla es troba reunida a la mansió de camp de Chequers, a Buckinghamshire, la residència oficial dels primers ministres del Regne Unit. La típica referència, doncs, del 10 de Downing Street queda en la imaginació. Som en un cap de setmana de turbulències europees amb l'aigua al coll. I el primer ministre convoca una conferència amb els representants de la Unió Europea que no acaba de funcionar.

Aquest argument de la trama, juntament a un possible acord amb el rei i el del Kumranistan per establir un oleoducte de petroli i gas que travessi tot Europa, saltant-se el peatge i el poder de Rússia, és el que en podríem dir el dret de la història. El revés baixa al terreny del cinisme quan l'ambaixador gasístic demana per al seu xec una nit de disbauxa pagada amb la contradicció ètica que això provoca en el gabinet londinenc. *Sí, primer ministre*, és un muntatge inserit en el gènere del costumisme social, polític i periodístic al servei de la ironia i el divertiment escènic.

Per Francesc Nicolau

Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

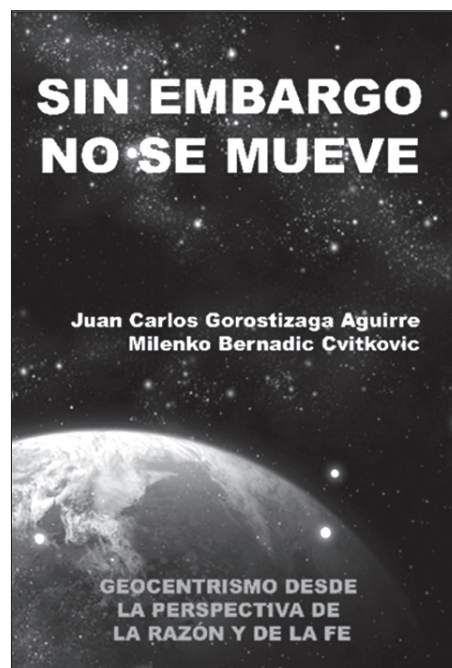
Actualitats científiques

Què s'ha de dir del llibre «Sin embargo no se mueve»?

Suposo que els lectors habituals d'aquesta secció de les actualitats científiques ja n'estan assabentats. Publicat per Lulu.com, acaba d'aparèixer aquest llibre que té per autors Juan Carlos Gorostizaga (professor de matemàtiques de la Universitat del País Basc) i Milenko Bernadic (doctor en matemàtiques per la Universitat de Múrcia), i exposa la teoria del geocentrisme com a més segura que la de considerar la Terra com un simple planeta que gira a l'entorn del Sol. Segons aquests autors la Terra és el baricentre de l'Univers i «per l'efecte giroscòpic es troba preservada de tot moviment», és a dir no es mou i el Sol, amb tots els planetes que giren al seu voltant, és el que gira al voltant de la Terra, tal com ho pensava Tycho Brahe al segle XVI. Amb altres paraules: era l'Església la que tenia raó i no Galileu quan el 1633 aquest científic va haver de prometre, per sentència eclesiàstica, que no ensenyaria més que la Terra gira

a l'entorn de l'astre del dia. D'aquí el títol del llibre que fa referència a la llegenda que diu que, després d'acceptar la sentència, en sortint digué Galileu: *eppur si muove* («I no obstant es mou») referit-se al nostre planeta.

He estat dubtant de parlar d'aquest llibre. M'ha deixat tan perplex! Pensava que no sent cap novetat científica de debò, més valia deixar-ho córrer. Tot-hom veu que, després de tots els coneixements científics adquirits per l'astronomia actual, és insostenible la teoria del geocentrisme. No cal dir-hi res més. Però he pensat també que pot haver-hi lectors que agraeixin que en digui alguna cosa. I la meua sorpresa ha estat gran quan, procurant informar-me per saber-ne més, he trobat que aquests dos matemàtics no estan sols en la seva tesi. Hi ha altres autors, com Robert Sungenis i Robert Bennet, que han publicat també un llibre amb la mateixa tesi: *Galileo was wrong. The Church was right* («Galileu

estava equivocat. L'Església tenia raó») en dos volums, el primer de 700 pàgines i el segon de 460. I n'hi ha més de gent, segons sembla, que els fan costat, com Walter Brandmüller.

I com pot haver-hi encara ara persones que creguin en el geocentrisme? Ja sabem que tot moviment és relatiu, però portar la relativitat fins a l'extrem de considerar immòbil la Terra (que, així, ja no serà planeta) és tan extremat, que no comprenem com la llei de la gravitació universal (Newton) es pugui salvar, ni com poder donar explicació del fenomen de l'aberració de la llum, de la paral·laxi de les estrelles, i del pèndol de Foucault... i, digueu-me, a quina velocitat es mourien els confins de l'univers si tot ell girés a l'entorn de la Terra cada dia? No podem, doncs, estar d'acord amb aquests autors, per molt que, fins i tot amb sentit apologetic, han escrit «*Sin embargo no se mueve*», ni amb els qui pensin com ells.

Qüestions fonamentals plantejades per la biologia actual

10. Què cal dir filosòficament del procés de la biogènesi

Fins aquí hem exposat què han dit els científics de la qüestió de com s'originà la vida a la terra. I la pregunta que se'n pot presentar ara és: en el procés de passar de la no vida a la vida no cal pensar en algun «principi vital» que donés a la matèria una nova determinació? I, per una altra banda, és que es pot dir que tot va produir-se per pur atzar? Són dues preguntes que són de caire filosòfic, i fins i tot que ens fan pensar, en cristià, com hem d'entendre l'acció creadora de Déu. Què hi podem respondre?

Els éssers vius no són pures màquines

Quina definició de vida ens donen els científics? En general són descripcions que no ens convencen perquè no diuen l'essència de la cosa. Per exemple, Carl Sagan diu: «Un ésser viu és qualsevol sistema que sigui capaç de reproducció, de mutació i de reproduir les seves mutacions» (És que n'hi ha prou amb això? Si l'home arriba a fabricar una màquina que ho faci, ja podem dir que ha fabricat un vivent?). Tampoc ens convenç del tot definir la vida com ho fa el nostre Joan Oró: «La vida és un procés autoordenat que té la capacitat de generar més ordre amb la consegüent disminució d'entropia en el medi interior i en l'esfera de l'acció constructiva de l'ésser viu». D'acord que la vida fa això, però això no és la vida. Ens convenç més el que diu el zoòleg Pierre Paul Grassé: «Un vivent és un ésser amb lleis internes, a més de les que són pròpies de la física i la química», perquè aquí ja s'hi diu que un vivent no és una simple màquina. En els vivents que constituïm l'espècie humana és la pròpia consciència que ens diu que tenim una llibertat psicològica incompatible amb un determinisme mecànic, però també en els animals hi

veiem una sensibilitat que no té, ni pot tenir, una simple màquina, i fins i tot les reaccions d'un vegetal davant de l'acció del medi ambient no són les d'un pur mecanisme. És a dir que, pensant filosòficament, cal afirmar que entre la matèria inerta i l'ésser viu hi ha una diferència essencial, un abisme de separació. I la pregunta ara és: Com es va poder franquejar aquest abisme?

Ja sabem que la física actual no és determinista. Les partícules últimes constituents de la matèria tenen un marge d'indeterminació en el seu obrar. I això concorda amb el fet que, encara que siguem uns compostos de matèria, tenim un marge de llibertat. Un determinisme material total ens prendria del tot el nostre lliure albir, actuaríem només moguts per les lleis físiques. Aquesta manera de ser dels últims components de la matèria ha fet que hi pugui haver vida. Ara bé, quan s'acoblen les partícules poden originar una cosa veritablement nova: les propietats que té l'àtom de carboni, per exemple, per formar els compostos orgànics no es poden pas deduir de l'anàlisi dels protons, neutrons i electrons que el componen, com tampoc per què una determinada pressió i temperatura provoca la cristallització d'un mineral: per què ara s'ordenen així les molècules? Podríem multiplicar els exemples. Ara bé, és per pur atzar que sorgeixen estructures noves? Prigogine respon a la pregunta (pensant en el que havia dit Einstein: «Déu no juga als daus») dient: «Déu juga als daus, però els té trucats». És a dir que la matèria està feta de manera que els seus components de vegades causen unes *emergències* inesperades. És com si les partícules actuessin amb un cert finalisme, predeterminades a produir la nova estructura. No és un pur atzar.

No podria considerar-se, doncs, la

vida com una emergència més que es pot produir *tot naturalment* en la natura? No hi veiem cap inconvenient a respondre afirmativament si al mateix temps es diu que l'existència de tendències naturals en els últims components materials correspon d'alguna manera a l'existència d'una finalitat intrínseca, immanent a la natura. Ara bé, tota finalitat pressuposa una causa eficient dotada d'intel·ligència, com ja deia Aristòtil, per tant no hi ha res en perjudici del Creador: segons això Déu és el qui ha dotat el món material d'aquestes qualitats que ara anem descobrint. Afegim-hi, tanmateix, que podem (i hem de) seguir afirmant que hi ha un abisme entre matèria inerta i éssers vius: quan emergeix el primer vivent apareix una propietat clarament nova en l'ésser que es fa objecte de vida. Com també van apareixent qualitats noves de debò en passar d'unicel·lular a pluricel·lular i de simple vegetal a animal dotat de sentits, i no cal dir de l'animal irracional a l'home.

Pot explicar-ho tot el simple atzar?

Potser ara algun lector pensarà: així, doncs, en uns compostos orgànics, no encara dotats de vida, com els que pressuposava Oparin en els seus coacervats, no podria succeir que si, per atzar, es reunissin les condicions de realitzar-s'hi la vida, emergís el primer vivent sense cap més intervenció del Creador? No podem negar aquesta possibilitat, si s'admet el que acabem de dir. Però ja hem dit que no seria de cap manera un simple atzar. És la constitució íntima de la matèria creada, tal com és, amb el seu interior finalisme, la que ho realitzaria. I és clar que no seria pas casualitat. Seria la realització del que Déu va determinar que tingués la matèria de potencialitat

en el seu actuar. Diguem, però, també, que això que acabem de dir és només una explicació possible. Si hi hagués algú que ens digués que ell no creu que la matèria sigui capaç d'una emergència superior a les que hem recordat, i que no es pot produir la vida sense la intervenció positiva de la Divinitat que és qui ho ha estat dirigint tot, li contestarem que en cristià pot opinar i creure en això que ell diu, però que la seva postura no s'avé gaire amb la teoria científica actual. Nosaltres només hem volgut exposar la possibilitat lògica d'aquesta altra postura que no va pas contra la fe cristiana i es troba més d'acord amb el que ensenyen en general els científics. En altres paraules: si un dia un biòleg aconseguís «fabricar» un veritable ésser viu, no per això flaquejarà la nostra fe cristiana en un Déu creador.

Podria ser que el nostre interlocutor encara insistís dient que hem concedit massa als científics i que hem anat massa enllà: el dinamisme que donem a les partícules no pot provocar l'aparició de la vida, les estructures que per l'experiència veiem que emergeixen són d'exemples purament físics i que és molt aventurat dir que es pugui arribar a la vida en virtut d'aquest dinamisme que no coneixem prou. Aleshores respondríem: nosaltres només hem afirmat que creiem que pel que el Creador ha dotat de capacitat a aquestes partícules últimes es pot haver arribat a la vida tot naturalment, però no hem afirmat pas apodícticament que *de fet* així hagués anat tot. Si realment va ser així, és la ciència que ho ha de demostrar. I la demostració seria arribar a «fer» vida al laboratori. Com que a aquest punt encara no s'hi ha arribat, hem d'acabar dient que deixem la porta oberta. I que no serem pas nosaltres qui vulguem dir-hi l'última paraula.

Des del carrer

SAIMON FAYEZ VA SER ESCOLÀ DEL PAPA TAUADROS II

«El papa Tauadros em va ensenyar a confessar-me»

Samuel Gutiérrez

El jove egipci Saimon Faye (Alexandria, 1982) fa anys que viu a Barcelona, on forma part de l'entusiasta comunitat copta ortodoxa. La seva sorpresa va ser majúscula quan fa uns mesos l'Església d'Alexandria va escollir el papa Tauadros com a successor de Shenuda III. Es tractava del bisbe amb el qual havia tractat anys enrere, i amb qui havia acollit a la seva parròquia de Santa Maria. Ara, des de Barcelona, recorda amb orgull la seva proximitat i ensenyaments.

Em diuen que vas ser escolà de l'actual Papa copte...

Efectivament. Va ser tot un honor! Quan el papa Tauadros era bisbe i venia a visitar la nostra església d'Alexandria vaig tenir la sort d'exercir diferents vegades d'escolà amb ell. Era bon amic de la parròquia de Santa Maria i Sant Jordi i hi venia amb certa freqüència, un o dos cops l'any. Jo, llavors, tenia 19 o 20 anys, i el Papa a les fotos apareix força més jove que ara.

Com us tractava?

Amb molta dolcesa. Era molt afectuós. Als escolans ens tractava com si fóssim fills seus. Jugava amb nosaltres, ens ensenyava... Ja era bisbe, però ens tractava amb molta naturalitat. És molt bona persona i per això estic molt content que hagi estat escollit Papa.

Què vas sentir quan el van escollir successor del papa Shenuda?

Em vaig sentir el centre del món! És el meu Papa! Quan viatgi a Egipte, a Alexandria, on hi ha la seva Càtedra, segur que l'aniré a veure... Jo crec que es recordarà de mi perquè ens vam fer bons amics. Serà molt emocionant!

En aquests temps difícils de persecució dels cristians a Egipte, quina creus que serà la seva gran aportació?

L'Església copta ortodoxa pateix persecució des de fa molts anys. La

Agustí Codinach

capacitat de suportar aquesta pressió ja forma part del nostre carisma. Gairebé diria que és un motiu de felicitat: aguantar la persecució per amor a Crist. A l'evangelí, Jesús diu que les messes són abundants i els treballadors són pocs. Nosaltres sempre treballem! Per a nosaltres la pràctica i l'ensenyament de la fe és fonamental a la nostra vida. També ajudem els pobres perquè som una gran família. Siguem on siguem, a Egipte o a l'estranger, l'Església copta ortodoxa és una gran família!

Quines paraules del papa Tauadros t'han marcat més?

Un cop em va preguntar com em preparava per a la confessió. Em va convidar a preparar-me bé, a parlar abans amb Déu i a prendre consciència del que suposa el pecat en la meua vida. Abans de demanar perdó amb la boca, em va dir, cal demanar-lo amb el cor. Aquest ensenyament em va marcar moltíssim i m'ha fet molt de

bé. El Papa em va ensenyar a confessar-me! Primer he de demanar perdó al meu cor per poder rebre amb tota la força el perdó de Déu a través del sacerdot.

Vas arribar a pensar en algun moment que podia ser escollit Papa?

En absolut. La càrrega de ser Papa em semblava massa pesada per a ell. Però en escollir-lo, Déu li donarà la gràcia. Déu el coneix més que jo i segur que el veu capaç. El pes del papat és molt gran. Tenim molts problemes al país, amb el govern, amb els germans musulmans...

Com és la vostra comunitat de Santa Maria i Sant Jordi?

Va començar com una petita església, però a poc a poc ha anat creixent i actualment és la segona església més gran d'Alexandria. El nostre rector era un dels homes de confiança del papa Shenuda i ara també ho és del papa Tauadros.

Eduard Brufau

Rauxa

«Sé de qui m'he fiat»

El Dia del Seminari, que enguany se celebra el diumenge 17 de març, l'Església fa especialment explícita la importància de les vocacions al sacerdot i la necessitat que els cristians preguem amb aquesta intenció. Enguany els seminaris de Catalunya han elaborat un seguit de vídeos que es poden veure a Youtube en els quals diversos seminaristes, però també capellans i alguns bisbes, expliquen la seva vocació sacerdotal. Tots els vídeos que hi ha captiven perquè el que s'hi diu surt d'una experiència de Déu sincera, profunda i amorosa. Hi ha, certament, diversitat

de procedències, de maneres de ser i fins i tot d'experiència de fe, però en tots els testimonis es veu clarament el denominador comú de la crida de Déu; en l'expressió de tots ells notem que el «sí» que li han donat com a resposta els fa profundament feliços. En una societat impregnada de pragmatisme i superficialitat deixar-ho tot per seguir Déu i fer la seva voluntat és un acte de valentia extrema. «A Déu ningú no l'ha vist mai» (1 Jn 4,12) i malgrat això els seminaristes han posat la confiança en Ell per davant de tots els dubtes i entrebancs, perquè saben de qui s'han fiat.

Pensant-ho millor

Antoni Coll
Periodista
acoll@diari
detarragona.com

M'agrada el nou Papa

En una antiga entrevista d'Oriana Fallaci a *The Wall Street Journal*, la ja traspassada periodista deia: «Sóc una atea, i si una atea i un Papa creuen les mateixes coses, significa que allà hi ha molta veritat.» Es referia a la reivindicació de la justícia i l'amor típics de la molt àmplia i brillant producció jurídica del papa Ratzinger. «Em sento menys sola quan llegeixo els seus llibres», afegia la periodista italiana.

He recollit aquesta cita com a mostra que els ensenyaments de Benet XVI trascendeixen el món catòlic i arriben a persones que es consideren agnòstiques o atees, però que tenen sentit de la humanitat, o que saben reconèixer l'altura d'un intel·lectual lliure.

Només des de la valoració de la llibertat i la humilitat podem entendre aquest gest papal de renúncia. Un comentarista curt d'enteniment ha escrit: «Es tem que Ratzinger vulgui influir en l'Església en el futur.» Quina ximpleria! No podia influir més des del lloc que ha deixat? El Papa ha renunciat actuant a consciència, i si alguna cosa ha facilitat aquesta decisió és precisament la manca d'afecció al poder i als honors.

Al llibre *Mi hermano el Papa*, una conversa llarga entre Georg Ratzinger i el periodista Michael Hesemann, una de les preguntes referides a Benet XVI és: «Va pensar alguna vegada que seria elegit Papa?» La resposta del seu germà va ser: «No, amb tota seguretat. Quan Hans Küng afirma que sempre va aspirar a una posició en la jerarquia eclesiàstica, és la més pura estupidesa. Conec massa bé el meu germà per a això. Ell estava convençut que té el do especial de transmetre bé la teologia i la gràcia de poder pensar i viure rectament la fe. En això veia el seu destí. No va pensar mai en honors exteriors: sempre li van resultar més aviat incòmodes.» Els fets —la dimissió— sembla que donen la raó al seu germà. D'altra banda, trobar un Papa que satisfaci Hans Küng seria un veritable miracle.

És exactament tot el contrari del que ens passa a uns quants, cristians de base, gairebé de soterrani. Som tan fàcils d'accontentar que podria assegurar que estic encantat amb el nou Papa que guiarà l'Església. Algú podria objectar: «Però si encara no el coneixes!», a la qual cosa, personalment replicaria: «Bé, a mi tant se me'n dona!»